

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 150-460, 339-500
A szerkesztését és kiadását a vezetőigazgató felel

MTI BELFÖLDI HIREK

B 1. kiadás 1956. március 15. 6 óra -- perc

Újraújta gyermekcipő modellek a földművesszövetkezeti boltokban

1956. március 15.

A földművesszövetkezeti boltok tavaly több mint 1.100.000 pár gyermekcipőt adtak el. A tervek szerint az idén sokkal nagyobb választékban, több mint 1.200.000 párt hoznak forgalomba. Az eddig ismert fezonok és minőségek mellett árusítani fognak például mikro-porozus talpu száras és félcipőket, duplatalpas félfűzősöket, borju-boxból készült bevetés magasszáru cipőket, drapp, piros, barna és sárga színű, hajlékony talpu gyermekszandálokat, PVC műanyaggal bevont hasított marhabőrből készült szandálokat, és még sok másfajta gyermekcipőt. /MTI/

Palántanevelő telepeket létesítenek a földművesszövetkezetek

1956. március 15.

Több földművesszövetkezet elhatározta, hogy palántanevelő telepeket létesít a környéknek megfelelő paradicsom és paprika-palántákat állít elő. Eddig Bács, Heves és Pest megyében létesítettek ilyen telepeket s ezek a tervek szerint az idén többmillió palántát hoznak forgalomba. /MTI/

Univerzális horgász-uszók készülnek műanyagból

1956. március 15.

A Horgász Szövetkezet új gyártmányaihoz mindinkább használna műanyagot. Újabbon a parafát is helyettesítik és az uszókat műanyagból gyártják. Ezek lényegesen olcsóbbak, mint a parafa-uszók, ugyanakkor a keszegezéstől a csukázásig minden horgászási módra alkalmasak, mert felhajtóerejük változtatható. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 2. kiadás

1956. március 15.

6 óra 05 perc

Egy fiatal mérnök ésszerűsítése négyszázezer forintot takarít meg évente

1956. március 15.

A Villamosgép és Kábelgyár fiatal mérnöke, Varga István az elektromos motoroknál használt szikrafojtó folyadék - expanzin - alapanyagának, a glikolnak a megtakarítására a közelmúltban ésszerűsítést dolgozott ki. A drága importanyag glikolt itthon egyszerű felhasználás után extrahálással újból felhasználhatóvá teszi. Ezzel a módszerrel a fiatal mérnök évi 400.000 forint összeget takarít meg. /MTI/

Négy divatbemutató a városligeti Gundel étterem dísztermében

1956. március 15.

Az Aruházi Kereskedelmi Igazgatóság felügyelete alatt működő Különlegességi Női Divatszalon négy ruhabemutatót tart tavaszi modelljeiből a városligeti Gundel étterem dísztermében. A bemutatók időpontja március 21., 22. és 23-án este 6 órától 8 óráig és március 25-én délelőtt 11 órától 1 óráig. /MTI/

A húsvéti előtti vásárnapokon hatvan budapesti ruházati szaküzlet tart nyitva

1956. március 15.

A húsvét előtti tavaszi vásárlások megkönnyítésére a legfontosabb ut vonalakon, valamint a külső kerületek központjában levő ruházati szaküzletek közül hatvan vásárnap is nyitva tart. Az igényeknek megfelelően husz ruházati boltban, tíz cipőboltban, husz Röltex és tíz Átex üzletben lehet vásárnap vásárolni. /MTI/

Ékszeresek alumíniumból

1956. március 15.

Az Országos és Ékszeripari Vállalat múlt év végén próbaképpen nyakláncokat, dísztüket és egyéb ékszereket állított elő alumíniumból. Az arannyal, illetve ezüsttel bevont ékszeresek szép és igen olcsók. A vállalat Lenin körúti mintaboltjában a bemutatott darabok nagy tetszést arattak. A vállalat havonta már 30-40 mintával készíti az új divatékszereket. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 3. kiadás

1956. március 15.

6 óra 10 perc

Kinevezték a sorsolási bizottságot

1956. március 15.

A IV. Békekölcson vasárnap, Nagykörösi sorsolási bizottságot - mint az eddig lezajlott 36 államkölcsön-sorsolást; - a pénzügyminiszter által kinevezett sorsolási bizottság irányítja és ellenőrzi. A bizottság tagjai ezuttal is a legkiválóbb dolgozók köréből kerülnek ki, hogy méltóképpen képviselhessék a kötvénytulajdonosok többmillió s táborát.

A pénzügyminiszter a SZOT, a DISZ, az MDSZ, a MADOSZ, az Országos Béketanács, a Nagykörösi Városi Tanács, valamint a Pénzügyminisztérium és az Országos Takarékpénztár jelöltjei közül nevezte ki a bizottság tagjait. A sorsolási bizottság elnöke Tarjan Endréné, a Pénzügyminisztérium Takarékpénztári Főigazgató-ságának helyettes vezetője, alelnökei: Szalai János, pénzügyőr al- ezredes és Parádi György pilisvörösvári kiváló bányász. /MTI/

-o-o-o-

Értékeltek az élelmiszeripari mintaboltok és cukraszda- versenyét

1956. március 15.

Az Élelmiszeripari Minisztérium értékelte mintaboltjainak és cukraszda- versenyét. A mintaboltok közül első helyre a Kelenföldi Tejipari Vállalat mintaboltja került. Az üzlet dolgozóit pénzjutalomban részesítik. Második helyezett a Ferencvárosi Husipari Vállalat mintaboltja.

A cukraszda- versenyét és a pénzjutalmat a Cukraszda- Gyár Erkel cukraszda- jaja nyerte, második a Cukraszda- ipari Vállalat Bartók Béla uti üzlete. /MTI/

-o-o-o-

Korszerű kereskedelmi raktarat kap a FÜSZÉRT

1956. március 15.

A Minisztérium és a SZOT vanderzaszlajával kitüntetett Budapesti Fűszer és Nedvességkereskedelmi Vállalatnál az idén nyolcmillió forintos költséggel megkezdik egy hatalmas raktár építését, amely az ország legkorszerűbb kereskedelmi raktára lesz. Szállításra- és villamoskocsik könnyítik majd meg az áru mozgatását és gépi berendezésekkel szabályozzák a hőmérsékletet, valamint a levegő nedvességtartalmát. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREI

B 4. kiadás 1956. március 15. 6 óra 15 perc

Ujfajta langvágó pisztolyt készített Kristóf György, a Vasipari Kutató Intézet memőke

1956. március 15.

Kristóf György, a műszaki tudományok kandidátusa, a Vasipari Kutató Intézet hegesztési osztályának helyettes vezetője, április 4-e tilteletére vállalta, hogy ujfajta, az ediginél nagyobb teljesítményű langvágó hegesztő-pisztolyt szerkeszt. A tudományos kutató ígérletét a napokban teljesítette. Az ujfajta langvágó hegesztőpisztoly 20-40 százalékkal kevesebb oxigént fogyaszt, mint az eddig használt langvágó pisztolyok és minőségileg is jobb munkát végez. A hegesztőkészülékek Gyárának dolgozói, akik már régebben szocialista szerződést kötöttek a kutató intézettel, most vállalták, hogy gondoskodnak az ujfajta hegesztőpisztoly gyártásáról. A hegesztőpisztolyok üzemi sorozatgyártásához szükséges rajzokat és számításokat a kutató intézet április 4-ig a gyár rendelkezésére bocsátja. /MTI/

-o-o-o-

Harmincadagos fagyaltgépek készülnek

1956. március 15.

A MIKÖZ Kisipari Szövetkezetben az eddig használtnál jóval kisebb fagyaltgép mintapéldányát készítették el. Ebben egyszerre harminc darab fagyaltot lehet előállítani, s így különösen felüli cukrászdek, földművesszövetkezeti vendéglők használhatják majd gazdaságosan, de a kisebb rendezvényeknél is megfelel. A szövetkezet nyárra 2000 harmincadagos fagyaltgépet készít. Bővebb háztartások számára kisebb kéziműhajtású fagyaltgépet is gyárt. /MTI/

-o-o-o-

MTI BELFÖLDI HIREK

B 5. kiadás 1956 március 15 14 óra 25 perc

Eredményes takarmányozási kísérletek szovjet kukoricatermesztési módszer alapján Szentegátan

1956 március 15

A Szentegáti Kísérleti Gazdaságban negyedik hónapja szovjet kukoricatermesztési módszer alapján takarmányozzák a süldőket. Negyven süldőt A., B., C. és C., egyenkint tízes csoportba osztottak és a feletett keményítő értékének az első csoportban 25, a másodikban 30, a harmadikban 50 százalékat kaptak csőszilázsban - teljesítésük kukoricában.

A negyedik hónapja tartó kísérlet rendkívül jó eredményt hozott. Az A., B. és C. csoport takarmányértékesítése jobbnak bizonyult az ellenőrzést szolgáló D csoportnál. A legjobb - 30,9 százalékos - takarmányértékesítés a C csoportnál mutatkozott, amely a keményítőérték 50 százalékat kepte csőszilázsban. Ugyanakkor a csőszilázssal etetett három csoportban kiváló súlygyarapodást értek el.

A takarmányozási kísérletek nemzetgazdasági jelentősége igen nagy, mert a Szentegáti Kísérleti Gazdaságban például teljesítésben 58 mázsa kukoricát takarítottak be holdankint, nem beszélve arról, hogy a zölden levágott kukoricaszárnak is lényegesen nagyobb a takarmányozási értéke. Ezért a gazdaságban - párhuzamosan a süldőtakarmányozási kísérletekkel - egy hónapja kísérleteket kezdtek a szarvasmarhák hasonló takarmányozására. /MTI/

Véget ért a téli halászat a Velencei tavon

1956 március 15

A velencei Törökvas Halászati Termelőszövetkezet befejezte idén a jég alatti halászatot a Velencei tavon. A két negyhálos brigád mintegy 100 mázsa halat fogott. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 6. kiadás

1956 március 15 14 óra 25 perc

A Kései Gépállomás tulteljesítette szerződés-kötési tervét - több mint 20.000 hold talajmunkát végez tévesszal a termelőszövetkezetek földjén

1956 március 15

Hajdu megyében a gépállomások szaporán kötik a tavaszi szerződéseket a termelőszövetkezetekkel és az egyénileg dolgozó paraszttal. Eddig a Kései, a Zsáki, a Borottyóújfalu- si és a Hajdudoházi Gépállomás írt el igen jó eredményt. Közülük a kései már tulteljesítette szerződés-kötési tervét: több mint 20.000 hold talajmunkát állapodott meg 16 termelőszövetkezet- tel. Különösen a gépvetés és a műtrágyázás iránt nagy az érdeklődés és az új gépekkel ki is tudják elégíteni a termelőszövetkezetek igényeit. Míg az elmúlt évben az ország egészében mindössze egy négyzetbevető gép dolgozott, az idén tavasszal tíz ilyen géppel vetik már a kukoricát összesen 2315 holdon. Harminchat univerzális traktor van a gépállomásnak és a tavaszi munkák megkezdésé- ig további tíz érkezik./MTI/

Kilencezer forint jutalom a jó, gyors beadásért

1956 március 15

Pár héttel ezelőtt Somlóvásárhely község dolgozó parasztsíjei azt a felajánlást tették, hogy április 4-é tisztol- tóra féléves beadási tervüket 75 százalékos teljesítéssel, akkor féléves gazdáink több mint féléves beadási versenyre kel, s máris szép eredményeket értek el. Első negyedévi tervüket sertésből, vágó- marhából, baromfiból és tejából 20-25 százalékkal tulteljesítet- ték. Ezért a község máris 9000 forint jutalmat kapott. Ebből az összegből 600 méter hosszú kőjárdát és a közlegelőre vezető kis hidat építenek.

A jutalom hírére egyre fokozódik a verseny len- dülete, s ma már számos dolgozó paraszt a legtöbb cikkből egész évi beadási kötelezettségét rendezte./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 7. kiadás

1956 március 15 14 óra 30 perc

Tízötezer sertés hizlalására elegendő kukoricával termelnek többet az idén a zala termelőszövetkezetek

1956 március 15

Zala megye termelőszövetkezetei az elmúlt gazda- sági évben szántóterületük 7.9 százalékán termeltek kukoricát, vagyis ezer holdra mindössze 90.1 hold kukoricát jutott. Az idén csaknem 2500 holddal növelik a fontos takarmánynövény vetésterü- letét, 1955-ben a megye termelőszövetkezetei átlag 28 mázsás kuko- ricát termeltek holdankint, most azonban 30 mázsás termést akar- nek elérni.

A többlottermés - a vetésterület növekedését és a holdankinti 30 mázsás termésátlagot figyelembe véve - mintegy 72.000 mázsás csöves kukoricának felel meg. Ezzel majdnem 15.000 sertést lehet meghizlalni.

A termelőszövetkezetek már kihordták a földekre a trágya negyrészét, s a tavalyinál nagyobb területen vetik négy- zetesen a kukoricát. A meggyőztetés mezőgazdasági igazgatóság- a 1000 mázsás óvári 5-ös hibrid minőségi vetőmagot juttat a társas- gazdaságoknak. A termelőszövetkezeteken kívül esztertermény ellené- ben az egyéni termelőket is elegendő mennyiségű vetőmaggal látják el./MTI/

Tízötezer

baranyai termelőszövetkezetbe vezetik be a villanyt az idén

1956 március 15

Baranyában ebben az évben 560.000 forintos költség- gel 15 termelőszövetkezetbe vezetik be a villanyt. Erre a célra a csányoszérei Új Március és a lányoszei Csillag Termelőszövetkezet. több mint 100.000 forintot fordít. A csányoszérei Új Március Terme- lőszövetkezetben például az 1951-ben kialakított major gazdasági épületeibe, a sertésfiosztatuba, a szüldőszállásba, a sertéshizlalo- ba, a juh-hodályba, a baromfiolba, a kocsiszállásba és az ebben az évben elkészülő száz férőhelyes tehénistállóba is bevezetik a vil- lanyt. Eddig már két társasgazdaságban, a kákiesi Új Parázda és a petei Zója Termelőszövetkezetben gyult ki a fény./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 8. kiadás

1956 március 15

7 1/2 óra 30 perc

Telajjavító szakkört alakítanak a kemenespálfi gazdák

1956 március 15

Vas megyében a kemenespálfi dolgozó parasztek elhatározták, hogy telajjavító szakkört alakítanak. Már az ősszel több mint 120 hold földet javítottak meg a kemenespálfi gazdák. Tavasszal közösen rendelnek több vagon műtrágyát, és együttesen javítják földjeik minőségét. /MTI/

Magas dohánytermés elérésére készülnek a szabolcsi dolgozó parasztek

1956 március 15

Szabolcs megyében a mezőgazdasági igazgatóság, a THT agrártudományi szakosztálya és a Hazaértés Népfront megyei bizottsága értekezletre hívta össze a legjobb szabolcsi dohánytermelőket. A termelők és a szakemberek kicserélték tapasztalataikat, majd megfogadták, hogy az idén a tavalyinál is magasabb dohánytermés elérésére töreksenek. Kollár Ferenc, a nagydobosi Pártfi Termelőszövetkezet brigádvezetője, aki tavaly tízözhárom és fölémzés termést termelt hektáronként 40.000 forintos jövedelmet ért el, vállalta, hogy az idén 14 millió forintot érjen el hektáronként. Éles Ástor rohadó egyénileg dolgozó paraszt 12 millió forintot érte el hektáronként. /MTI/

Az értekezlet résztvevői végül felhívással fordultak a megye minden dohánytermelőjéhez, hogy együttesen esztalozzanak a tizemzés termelési mozgalmához. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 9. kiadás

1956 március 15

1 1/2 óra 30 perc

Ujitással gyorsítják a műtrágya szórását az árpádhelemi traktorosok

1956 március 15

Az Árpádhelemi Gépállomás a körzetébe tartozó termelőszövetkezetek földjén megkezdte az őszi kalászosok fejtrágyázását. A fűbiánsebestyáni Új Élet, az eperjesi Lenin és a nagyágócsi Rákóczi Termelőszövetkezetben egyetlen napon mintegy 50 holdre szórta ki a műtrágyát.

Fröman István, a gépállomás többszörösen kintetett főtechnikus ujitással gyorsítja a műtrágyaszórást. Fröman a műtrágyaszóróra a cséplőgép szelőkészülékét és egy nagy tartályt erősített. A műtrágyát a készülék mozgatható csévén fújja ki és így könnyű szabályozni a szórás irányát. A gép teljesítménye naponta 40-50 hold. Az összerősített műtrágyaszóró első példányát a fűbiánsebestyáni Új Élet Termelőszövetkezetben már munkába állították. /MTI/

Néprajzi gyűjtőcsoport alakult Bácsalmáson

1956 március 15

A bácsalmási művelődési házban Csulák Miklós gimnáziumi tanár kezdeményezésére néprajzi gyűjtőcsoport alakult. A csoport népi figyelemreméltó anyagot kutatót fel tanyán dőlsláv lakosságok népi hagyományaiából, Madaras község népi táncából, Milykut néprajzi hagyományaiából. Sz. mos népmesét, népi játékokat is gyűjtöttek. A népmeséket már felolgozták és szombaton délutánként a falu gyermekei számára mesedlutánokat tartanak. Terüle vették, hogy az anyag legjavát könyvekben is megjelertetik. /MTI/

Hétven éves a körmendi ipari tanuló iskola

1956 március 15

A körmendi ipari tanuló iskola ebben az évben ünnepli fennállásának hetvenedik évfordulóját. Az évforduló alkalmából a járási művelődési otthonban kiállítás nyílt az iskola növendékeinek munkáiból. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 10. kiadás

1956 március 15

14 óra 35 perc

A környékbeli községekbe is ellátogatnak a Babarci Állami Gazdaság kulturális munkái

1956 március 15

A Berényi megyei gépállomásokon, állami gazdaságokban mintegy 50 művészeti csoport gondoskodik a dolgozók szórakoztatásáról. A Babarci Állami Gazdaságban az idén töltenék át a kulturális évet. Harmincnegyezzel tőzettel létrehozták a színjátszó csoportot, amely két egyfelvonásossal április 4-én mutatkozik be a gazdaság dolgozóinak. A tervok szerint az együttes a nyári hónapok alatt felkeresi a környék termelőszövetkezeteket és mintegy tíz környékbeli községben ad műsort. A gazdaság vezetői ebben az esztendőben mintegy 30.000 forintot fordítanak kulturális célokra. /MTI/

Nyolcszáz művészeti együttes, 20.000 kulturális munkás szerepel a TISZK szociális munkáiban

1956 március 15

Sonogy megyében a kulturális szociális helyi, körzeti és járási berendezéseket egybekapcsolják a Magyar-Szovjet Barátság Nemzeti Tanácsaival. A barátsági hónap során 800 művészeti együttesben csaknem 20.000 kulturális munkás lép színpadra szovjet műsorokkal és járul hozzá a szovjet kulture népszerűsítéséhez, a magyar-szovjet barátság elmélyítéséhez. /MTI/

Bartók Béla emlékkiállítás rendeznek Kiskalcsán

1956 március 15

Bartók Béla születésének 75. évfordulójára Kiskalcsán rendeznek emlékkiállításokat a kiskalcsai Házban Ottó Luzsánban. Bartók Béla emlékei Borsodszirákban összegyűjtött emlékeket mutatják az ezzel kapcsolatos eredeti emlékeket, valamint azokat a tárgyakat, dokumentumokat, melyek az ifjú Bartók Béla borsodi bartókaiadására utalnak. A kiállítást április 1-én nyitják meg. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 11. kiadás

1956 március 15

14 óra 35 perc

Körzeti iskolát, uttörőházat rendeznek be a pollérdi kastélyban

1956 március 15

A Berényi megyei Pollérd község kastélya hat óva már, hogy az iskolásgyermeknek otthont, de az épület nem volt költséges kihasználva. A tanács most 250.000 forintos költséggel átalakíttatja az egykori kastélyt, amelyben összesen három szomszédos község felső osztályosai számára nyolctantermes körzeti iskola nyílik. Ezenkívül jól felszerelt tornatermet és uttörőházat is berendeznek az épületben. A környék lakói mintegy 300.000 forint értékű társadalmi munkával tetézik az állam gondoskodását és rendezik a körzeti iskolává átalakított kastélyhoz vezető utakat. /MTI/

Százszáz forint értékű felszerelést kaptak a nógrádi termelőszövetkezetek sportköröi

1956 március 15

A DISZ Nógrád megyei bizottsága és a megyei TSB nagy gondot fordít a termelőszövetkezeti sportkörök fejlesztésére. A szervezési segítségen kívül jelentős anyagi támogatást is kapnak a sportegyesületek. Az elmúlt hetekben például százszáz forint értékű felszerelést adtak át a termelőszövetkezetek sportoló fiataljainak. /MTI/

A múlt évinél háromszor nagyobb területen kapálnak géppel a Fejér megyei gépállomások

1956 március 15

A Fejér megyei gépállomások tavaly összesen 6900 holdon kapáltak géppel. Az idén háromszor ekkora területre kötötték szerződést a termelőszövetkezetekkel és az egyéni dolgozó parasztokkal. Eddig 17.085 hold a megművelendő terület, de a szerződéseket tovább folytatják. A megye legnagyobb gépállomása, a sárbogárdi, 3015 holdon gyenteleníti a káposztatermesztést. A gépi művelést segíti az egyre népszerűbb négyzetes vetés is. Fejér megye termelőszövetkezetei már eddig 4740 hold kukorica négyzetes vetésre kötöttek szerződést a gépállomásokkal. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 12. kiadás

1956 március 15

óra

perc

Kiállításal egybekötve tartották meg az ezüstkalászos tenfolyam vizsgáját Hevesen

1956 március 15

Heves megyében is megkezdődtek a kétéves ezüstkalászos tenfolyamok vizsgálata. A harminc tenfolyam mintegy 1500 hallgatója eredményesen szűrt be elméleti és gyakorlati felkészültségéről. A gyönyörű ezüstkalászos tenfolyam résztvevői, akik főleg a szőlő és eltványtermelés új, fejlett módszereivel ismerkedtek, valamennyien kitűnően válaszoltak a szakemberek kérdéseire. Különösen jó felkészültségről adtak szót a tannamérai termelészövetkezetek tagjai és az egyéni gazdák is, akik főleg a szervesműtrégyezés és a barnyevelés problémáival foglalkoztak.

Hevesen az ezüstkalászos tenfolyam csütörtöki záróvizsgáját kiállításal kötötték össze. A kétéves tenfolyamot végzett termelészövetkezeti tagok és egyéni gazdák bemutatták ezeket a termelvényeiket, amelyeket a tenfolyam alapján műveltek. Kiállították többek között a hevesi Patófi Tsz jól fejlett kukoricaesőveit, melyekből 30 mását tekintettek be haldankint. Az egyéni gazdák kiváló minőségű burgonya vetőmagokat, jó minőségű buzavetőmagokat mutattak be az érdeklődőknek.

A megyében eddig már tíz tenfolyam hallgatói tették le eredményesen a vizsgát. /MTI/

Műtrágyázzák a lápi réteket a Keszthelyi Kísérleti Gazdaságban

1956 március 15

Keszthely környékén a lápi réteket megpróbálták borítani, de a kísérleti gazdaság délgazói már megkezdtek a rétek műtrágyázását, amely bebizonyosodott, hogy kifizetődés eláptolajok savanyú rétejeinek műtrágyázása. A szisztiló szuperfoszfáttal és ugyanennyi kállival felhárított savanyú rétek haldankint 25-30 mázsa szénatartást hoztak, háromszor többet, mint a műtrágyázatlan földök. Az idén mintegy négyszázholdnyi ilyen területet javítanak műtrágyával a Keszthelyi Kísérleti Gazdaságban. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 15. kiadás

1956 március 15

14 óra 31 perc

Időjárásjelentés

A Meteorológiai Intézet jelenti március 15-én, csütörtökön délben:

Éjszakai fagyok

A Fekete tenger feletti ciklon lassan kitöltődik és már csak Romániában és Bulgáriában okoz néhány helyen havazást. Ugyancsak havazások vannak Németország, Hollandia és Belgium területén. Egyébként Európaszerte tovább tart a hideg idő. A hajnali órákban mindössze a norvég partokon, valamint a Brit-szigeteken és az Ibériai-félszigeten nem volt fagy.

Hazánkban szerdán egész nap borult volt az égbolt és a nyugati határszél kivételével sokfelé havazott. A lehullott esőerdők mennyisége csak Baján érte el az 5 mm-t. A hőmérséklet napközben 0 - plusz 3 fokig emelkedett. Ma hajnalban Gyöngy, 0 - mínusz 4 fokot kitevő fagyok voltak.

Budapestten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 3,9 fokkal, a légnemzés napi középértéke 3,7 mm-rel alacsonyabb volt, mint a sokévi átlag.

Budapestten csütörtökön 12 órákor a hőmérséklet 4 fok, a tengerszintre átszámított légnemzés 761 mm, alig változik.

Várható időjárás pénteken estig: változó felhőzet, néhány helyen kisebb havazás, mérsékelt északi-északkeleti szél, az éjszakai lehülés erősödik, a nappali hőmérséklet néhány fokkal az olvadáspont felett.

Várható legfeljesebb hőmérséklet ma éjjel: mínusz 2 - mínusz 7, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 3-6 fok között.

A fűtés alapjánul szolgáló tüzelőanyagok hőmérsékletét: 0 - plusz 4 fok között. /MTI/

B 14. kiadás

1956 március 15

15 óra 05 perc

Megjelent az Új Idő 11. szám

1956 március 15

A vezércikk az SZKP XX. kongresszusán elfogadott döntések jelentőségű határozatoknak a Szovjetunió és a világ közvéleményére kifejtett hatásával foglalkozik. Figyelő cikke a Szovjetunió szomszédaihoz fűződő viszonyát elemzi. Jermasov nagy remények című írása a híberuk elhárításának lehetőségéről szóló tételek jelentőségét és hatását tárgyalja. Az Új Idő e héten két gazdasági cikket közöl. Az egyik: Pletnyovnak a franciá-szovjet gazdasági kapcsolatok történelmi fejlődését, mostani alakulásait és jövőbeli lehetőségeit vizsgálja, a másik: Alekszandrov - szkij cikke, az Egyesült Államok és a latin-amerikai országok közötti "Kávéháború"-val foglalkozik. Az a heti külföldi sajtószemle a bar-i halálában bekövetkezett szakadással kapcsolatos nyugati sajtómentő értéket ismerteti. Gvenyiszov, a szovjet déli sarkvidéki expedíció egyik tagja, részletesen beszámol az expedícióról a Baltikantól az Antarktiszig való utazásáról, a "jó" birodalmakba történt beérkezéséről és első dalgas antarktisz-i hétköznapjairól. Az a heti utóírás Egyiptomba viszi el az Új Idő olvasóit. A főnyomtatás-rovat Angelosz Angeleopoulos görög professzor Párizsban megjelent "Egyesíti-e ez a világ?" című könyvével foglalkozik. A "Kérdések és válaszok" rovat cikke a Jermasov és külpolitikájára vonatkozó legfontosabb tudósításokkal ismerteti meg bennünket. Thomas Francis Rogan manchesteri főpolgármester nyilatkozata, a Szerkesztőség postája, a Nemzetközi Események kronikája és a "Nemzetközi élet" rovat népszerű jelzetei egészítik ki az a heti szám tartalmát. /MTI/

Püspökladányi és Egyházasbényei termelészövetkezeti községek alakult

1956 március 15

Március 14-én ismét szaporodott a termelészövetkezeti községek száma Vas megyében: Püspökladányi és Egyházasbényei dalgozó parasztságok túlnyomó része a társasgazdálkodást választotta.

Püspökladányban összesen 170 család 2100 hold földdel irta alá a belépési nyilatkozatot. A községben három tsz alakult. Egyházasbényén a dalgozó parasztság nagy része, 118 család alakította termelészövetkezetét. /MTI/

B 15. kiadás

1956 március 15

15 óra 25 perc

Több mint 4000 mészistállótrágyát hordtak ki a Medgyesegyházi Gépállomás traktorosai

1956 március 15

A Medgyesegyházi Gépállomás traktorosai a leghidegebb napokban is segítettek a körzetükben levő termelészövetkezeteknek és egyéni gazdáknak. Nyolc traktoros hordta az istállótrágyát a mezőre. Az utóbbi napokban többször kísérleteztek szántásnál, s a ritka rendkívüli időjárás miatt nem folytathatják, továbbá a trágyát.

A DISZ-fistalok példamutatóan veszik ki a szűket ebből a nyúlóból. Többek között Városics István DISZ-titkár az utóbbi hetekben 800 mész istállótrágyát hordott ki a medgyesegyházi egyéni gazdák földjére. A gépállomás traktorosai a tsz-ok és egyéniék földjére összesen több mint 4000 mész trágyát szállítottak ki. /MTI/

A Felső-budapesti műszak első napján potvállalását teljesítette Horváth DISZ-frontbrigád

1956 március 15

Az élizem sákaosi gervölgyi Jékei-bánya dolgozói eredetileg 1500 tonna szén tervén felüli termelését vállalták a felmunkadulási évfordulóra. A brigádok potvállalásai ezt a felajánlást februarban már háromszorosára növelték, s március 15-ig több mint 9000 tonna szénen küldtek tervén felül külszínre a bánya dolgozói.

A szép eredményekben döntő része van az április 4-i verseny során megalkotott DISZ-bányamezőnek. Az ifjúsági mozgó brigádok ugyanis a vállalt 110 százalékos havi teljesítményt hónapról-hoppra túlszárnyalják: márciusi átlaguk például megközelíti a 140 százalékos.

Horváth Sándor VI. kiváló vajúr brigádja - nemcsak a DISZ-mozó, de az ország élenjáró ifjúsági frontbrigádja is. /folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 17. kiadás

1956 március 15

óra 55 perc

/A felszabadulási... folyt/

Ezek a fiatalok rendszeresen csokrom kétszeresére teljesítik tervüket. Március 15-én délután, a felszabadulási munkák első napját ezzel ünnepelték, hogy teljesítették 300 tonnás pótvállalásukat is. Megfogadták, lenkedetlen erővel küzdenek a DISZ-bányászok becsületéért, az élizem-im megtartásáért: a terv szerinti 177 csille helyett naponta legalább 220 csille szemet bányász. /MTI/

Március 15 tiszteletére az Obudai Hajógyár három ifjúsági brigádja teljesítette vállalását

1956 március 15

Az Obudai Hajógyár Oláh István ifjúsági brigádja vállalta, hogy a 36-os számú személyhajó munkálatait március 30-ig befejezi. A felszabadulási munkaversenyben azonban elhatározták, hogy az 1948-as forradalmi ifjak emlékére március 15-én befejezik a személyhajó segédgépeinek a gőzkiömlő vezetékjeinek bekötését. Az ifjúsági brigád teljesítette ígéretét. Ezen a munkán átlagban az addigi 158 százalékos teljesítményüket 163 százalékra emelték.

A verseny töretlen lendülettel halad. A március 15-én helyben párosversenyben áll Rinhoffér és ifjúsági brigádja a Pogács Jánosné vezette ifjúsági brigáddal. Feladatuk, hogy a 36-os személyhajó ügyműveit a legfontosabb munkálatait végezzék el. A 80-as vontatóhajó munkálatait március 20-án helyett március 15-én befejezte a két brigád. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 17. kiadás

1956 március 15

óra 55 perc

Huszonhét vagon tavaszi buza vetőmagot osztottak ki Baranyában

1956 március 15

Baranyában eddig 32 vagon tavaszi buza vetőmag érkezett, s ebből 27 vagonnal már ki is osztottak. A tavaszi buza kiosztásában elmaradás tapasztalható a sási és a szigetvári járásban. A többi járás már végzett ezzel a munkával.

A megye dolgozó parasztjainak megnövekedett az érdeklődése a vetőburgonya iránt. Ezt mutatja, hogy a tervezett 50 helyett 60 vagon vetőmagra jelentettek be igényt. Kukoricából a tervezett 3.000 mázsából eddig 2.500 mázsát rendeltek meg. A tejtermelés fokozásában annyira fontos takarmányrépa vetőmagja iránt ellenben indokolatlanul csekély az érdeklődés: a tervezett 530 mázsa vetőmagból eddig csak száz mázsát jegyeztek elő. A központi készletekből rendelkezésre álló kevés lucernamagot a megyei tanács növénytermesztési csoportja olyan termelőszövetkezeteknek, egyénileg gazdálkodóknak osztja ki, amelyek és akik kapás után, jól előkészített talajban magtermesztésre használják fel.

A cserevetőmagot a járási, a gépállomási, a tsz agrónomusok ismételten csiráztatják, hogy a kelési százalék megállapításával hasznos tanácsokat adhassanak a termeszőknek. /MTI/

B 18. kiadás 1956 március 15 7 óra 16 perc

Két esztergályos-brigád versenye a DIMÁG-ban

1956 március 15

A DIMÁG Gépgyár egyedi gépgyártó Uzemében már hosszabb idő óta vetélkedik egymással két esztergályos-brigád: Margitai Endre és Kepus János munkacsoportja.

A Margitai esztergályos brigádra márciusban öt 2.500-as lemezolló alkatrészének forgacsolását bízták. A brigád tagjai a felszabadulás Unnepére készülve elhatározták, hogy eddigi masfél-szeres normateljesítményüket is tulszárnyalva, feladatuknak március 20-ig eleget tesznek. Így biztosítják a gépek határidő előtti összeszerelését.

A Margitai-brigád becsülettel beváltja adott szavát: csütörtökig a rájuk bízott gépalkatrészek 80 százalékát - kifogástalan állapotban - már át is adták a szerelőknek.

Márciusban nehéz feladatot kapott Kepus János, az Uzem másik esztergályos-brigádja. A szintén exportra készülő 75 méterkilogrammos légkalepács egyik fontos alkatrészének, az úgynevezett Utókoloncnak félkészdarabját késve kapta meg. E miatt elhúzódott a megmunkálási idő - veszélyben volt a forgácsolom teljesítése. A brigád a műszakiak segítségét kérte.

Adott

Az Uzem műszaki dolgozói a megmunkálási műveleteket megosztva más-más gépekre vitték át. Így jelentősen lerövidítették a munkaidőt. A gyors- és helyes munkaszervezés, párosulva a Kepus-brigád lelkes igyekezetével, eredményesnek bizonyult: 6 a utókoloncon már teljesen előkészítették a nagydarabot és a még hátralevő 8 darabbal két nappal a megmunkálási határidő előtt - március 22-re szintén elkészülnek. Ezzel lehetővé válik, hogy a tervbevett 14 kalcipács határidő előtt elkészítse a gyárat.

A két esztergályos-brigádnek is nagy része van abban, hogy az egyedi gépgyártó Uzem március első tíz napján is több mint öt százalékkal haladta túl dekadtervét, s a félévesre előírt feladatában tekintélyes előnnyel rendelkezik. /MTI/

B 19. kiadás 1956 március 15 16 óra 01 perc

Tizenháromezer tonna terven felüli szenet eredményezett két borsodi bányüzem párosversenye

1956 március 15

Januárban kötött párosverseny szerződést egymással a Borsodi Szénbányászati Tröszt Albert-telepi és Rudolf-telepi bányüzem. A Rudolf-telepi nagy fába vágta fejszéjüket, amikor az Albert-telepi bányászokkal léptek versenyre. Négyezer tonna szenet ígértek negyedéves tervükön felül, az Albert-telepiek pedig 3.000 tonnát vállaltak.

A párosverseny nemcsak a bányászokat ösztönözte jobb munkára, hanem megmozgatta a műszaki vezetőket is. Amikor az Albert-telepi bányászok bevezették a frontfejtésen a ciklusos munkaszervezést, a Rudolf-telepiek a front előrehaladási sebességét a részleges üzembeállításával gyorsították meg. Albert-telepen a Loy- és Nagy- és a Szentkúti-brigád az új bányászok szakmai nevelésével növelte fejteljesítményét. A Rudolf-telepi "örög vágárok" szintén védnökséget vállaltak a gyengébben dolgozók felett. Sikertült is a fejteljesítményt a decemberihez viszonyítva januárban 1,1, februárban 1,6, márciusban pedig 1,7 százalékkal növelni.

A két bányüzem versenytábláján nemcsak a saját, hanem a versenytárs napi eredményeit is felülműtik. A nemcsak a küzdelemben Rudolf-telepi az első. Az ígért 4.000 tonna helyett a csütörtök-re vitradó műszakon a 9.151. tonna szenet küldték már felszínre. Az Albert-telepi bányászok hátrább maradtak. Csütörtökig negyedéves éves tervekükön felül mintegy 4200 tonna szenet küldtek felszínre. A két bányüzem párosversenye így több mint 13.000 tonna szenet adott terven felül a Borsodi Hőerőműnek és a különböző üzemeknek, gyáraknak. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 20. kiadás

1956 március 15

16 óra 05 perc

Könnyítik a fizikai munkát a Borsodnádasdi Lemezgyárban

1956 március 15

Csütörtökön előtett mutatták be a Borsodnádasdi Lemezgyár hengerdőjében Csók György nagyjelentőségű újítását.

Eddig a 30-40 kilo súlyú lemezcsomagot fogófelekkel emelték kancsóba. Egy-egy műszakban két dolgozó 80-100 mázsás lemez rakodását végezte el - igen megerőltető fizikai munkával.

Csók György, a kézzel végzett munka gépesítésére hidraulikus rakodót szerkesztett. Az ötletet szerkesztő bevitte, s rövidesen széles körben alkalmazzák a Borsodnádasdi Hengerműben. /MTI/

DISZ-fiatalok a felszabadulási verseny élén az iszakszentgyörgyi bauxitbányában

1956 március 15

Az iszakszentgyörgyi bauxitbányában Nagy József II. vezette, a földalatti Vasm DISZ-titkára szervezte a felszabadulási versenyre a bányászokat. Vállalták, hogy brigádjuk március 1-től április 4-ig naponta két tonna bauxitot termel az előirányzott mennyiségen felül.

A felhíváshoz csatlakoztak a fiatal bányászok és március 15-re már erős versenytársak akadtak a Nagy-brigádnek: Romhányi László ifjúsági brigádja, amely eddig 95 tonna bauxitot bányászott tervon felül. Pedig a Nagy-brigád is túlteljesítette vállalását, kettő helyett kilenc tonnával szerezte túl tervét műszakonként.

A DISZ-fiatalok kezdeményezése lefolytatódott a többi bányászbrigádok is a téli adósság csökkentésében. Az iszakszentgyörgyi bauxitbányások 108,6 százaléknál tartanak a havi tervük teljesítésében. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 21. kiadás

1956 március 15

16 óra 05 perc

Tizenhat DISZ szállítóbrigád versenye segíti a komlói Kossuth-bánya április 4-i vállalkásának teljesítését

1956 március 15

A komlói Kossuth-bányában a frontbrigádokhoz hasonlóan a szállítási dolgozók is helytállnak. Az üzemnek több mint 250 fiatalját magában foglaló tizenhat DISZ szállítóbrigád egyversenyesen. A versengés februári eredményét jól példázza, hogy a szállítóbrigádok közül tizenhárom tervének túlteljesítésével járult a szemelőesetnek jó munkájához.

A szállítóbrigádok közül februárban az Üzem II-es árműjében dolgozó Réder József és Klesch János vezette tizenhat tagú DISZ-brigád volt az első 108,6 százalékos havi tervteljesítéssel. A brigád jó eredményét körültekintő munkaszervezésnek köszönhető. Márciusban töretlen lendülettel folytatódik a verseny, s új csapatok kerülnek az élre. Március 15-én reggelig az esedékes havi terv teljesítésében a Görfői Imre és Inhoff Ferenc vezette DISZ szállítóbrigád érte el a legjobb eredményt: 120,9 százaléket.

A szállításnál dolgozó fiatalok munkája jelentősen hozzájárult, hogy a Kossuth-bánya bányászai március 15-én reggelig esedékes negyedévi tervükön felül 4005 tonna szenet termeltek. /MTI/

Ötszáz személyes konyhát és éttermet adtak át a nagybányai bányászoknak

1956 március 15

Néhány nappal ezelőtt kezdődött meg a rendelés a nagybányai bányászváros új erővel rendelésében és most újabb értékes épületet kaptak a bányászok. Csütörtökön átadták a mintegy egymillió forintot költséggel épített 500 személyes konyhát és éttermet. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 23. kiadás

1956 március 15

16 óra 10 perc

Kiosztották az 1956. évi Kossuth-díjakat

1956 március 15

Március 15-én - csütörtökkel kilencedszer - osztották ki az 1848-49-es forradalom és szabadságharc centenárius évfordulója alkalmából alapított Kossuth-díjakat a tudományok, technológiák, művészetek, a termelő munka módszerének alapvető tökéletesítése terén elért eredményekért, valamint a művészet és az irodalom terén kifejtett munkásságért.

Az Országház kupolacsarnokában esztendőnkön délután megtartott ünnepségen megjelent a párt és a kormány vezetői közül Dobi István, Gerő Ernő, Hidas István, valamint Csorba János kohászati és gépipari miniszter, Kiss Árpád vegyipari és energiaügyi miniszter, Nagy Józsefné könnyűipari miniszter, Pogácsás György az állami gazdaságok minisztere, Altomáre Iván élelmiszeripari miniszter, Szobek András bányászati miniszter, Szijjártó Lajos építésügyi miniszter, Darvas József néprajzi miniszter, Erdős Gyula Tibor oktatási miniszter, Kázi Árpád, az állami ellenőrzés minisztere, Nagy Dániel, az Elnöki Tanács elnökhelyettese, Arisztó István, az Elnöki Tanács titkára, és a politikai, a gazdasági és a kulturális élet számos vezető személyisége.

A Kossuth-díjakat Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke osztotta át. B beszédében a következőket mondotta:

- Kedves Helytársak! Az 1848-49-es magyar forradalomra és szabadságharcra tüdőző ünnepi emlékeztetésünk immár kilencedik esztendőjével egybekapcsolódik a Kossuth-díjak odaítélése. A tudományok művelésében, a kulturális- és a termelőmunkában kitűnt, kiváló eredményeket felmutató dolgozók legjobbjai évről-évre megjelennek az Országházban, hogy átvegyék méltó jutalmukat, a nép államának leges kitüntetését.

- Az a több mint 60 Kossuth-díj, amelyet most a legkiválóbb eredmények elismeréseképpen, dolgozó népünk állami elismerésével, mindennél gyorsabban mutatja, hogy hazánkban a párt és a kormány szeretőg gondoskodik a nép érdekeit szolgáló alkotó munkát, értékeli és jutalmazza a kiváló eredményeket.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 23. kiadás

1956 március 15

16 óra 15 perc

/Kiosztották...1.folyt/

Ezt bizonyítja az a mintegy 650 Kossuth-díj is, amellyel az elmúlt évek során dolgozó népünk állama a kiváló eredményeket jutalmazta. Kiváló dolgozók Kossuth-díjjal való jutalmazása a szabad magyar nép alkotóerejének kibontakozása nyomán született eredmények nagy sorozatának jele.

- Ez a mai ünnepség ismételt bizonyítja, hogy az alkotó munkának ilyen nagymértékű és magas színvonalú kibontakozása, s hozzátehetjük - megbecsülése csak olyan szabad országban lehetséges, mint amilyen a mi hazánk. Minden magyar hazafit örömmel és büszkeséggel tölt el a Kossuth-díjasok sorozatlója, amely évről-évre megmutatja felszabadult népünk alkotóerejének és tevékenységének, mind szélesebb kibontakozását.

- Kossuth-díjeseink - régiak és újak egyaránt - fáradoznak minden erejükkel és tehetségükkel az elért eredmények továbbfejlesztéséért, a népjelölt emeléséért, népünk kulturájának gazdagításáért, a béke védelméért.

- Nép gazdaságunk további erőteljes fejlesztésének, a termelés fellendítésének és ezzel együtt dolgozó népünk életszínvonalának növelésének - mint ahogy erre az elmúlt év párt- és kormányhatározatai is rámutattak - alapvető előfeltétele a technika fejlesztése és a műszaki színvonal további gyors emelése. Éppen ezért a tudományok művelésére, a technika munkáira és uttorára az eddigieknél is lényegesen nagyobb feladatok hárulnak.

- A tudományos kutatás továbbfejlesztése mellett szélesíteni és erősíteni kell a tudomány és a gyakorlat, a kutatás és a termelés kapcsolatát. A termelés növelését, a munka termelékenységének emelését és a termékek önköltségének csökkentését hatékonyan elősegítik a tudományos eredmények - nem kevésbé a bevált szovjet tapasztalatok- széleskörű, gyakorlati alkalmazása és elterjesztése.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 24. kiadás

1956 március 15

16 óra 15 perc

/Kiosztották...2.folyt/

Kossuth-díjas kiváló dolgozóink, régiak és újak, minden erejükkel fáradoznak azon, hogy a tudományos kutatások, vizsgálódások és kísérletek, amelyeket népi államunk olyan messzemenően támogat, az eleven élet és a gyakorlat által felvetett problémákkal foglalkozzanak. Ugyanígy törekedjenek arra is, hogy a munka termelékenységét fokozó tudományos eredmények, találmányok, technikai újítások népességünk fejlesztésének, dolgozó népünk életszínvonalának állandó emelésének biztosítására, az építő munka minden területén - megelőbb, merészebbé, hatékonyabbá, illetve bevezetésre kerüljenek. Csakis így tudjuk sikeresen megvalósítani pártunknak és kormányunknak a műszaki színvonal fejlesztését szolgáló határozatait, dolgozó népünk jólétét, a szocializmus építése szolgálatában.

- Az irodalom és a művészet érdemes munkásei, kiváló képviselői is kitűnnek itt népi államunk magas kitüntetéseit, a Kossuth-díjait. Nincs megítélhetőbb feladat az egész magyar értelmiség számára, mint népünk művelése az irodalom, a kultúra, a művészet eszközeivel. Dolgozó népünk műveltségének fejlesztésében, szakképzésében, nevelésében a széles tömegek kultúrális pihenésének biztosításában nagy feladatok várnak a kultúra és a művészet kiváló dolgozóira. Kölcsonózzon a mi népi kultúránk, művészetünk optimizmusát és a derűt, dolgozóink millióinak, hogy ezzel is könnyebbé tegyék számukra a munkát, szebbé az életet.

- Legyünk a mi Kossuth-díjas tudósaink, művészeink, munkásaink és parasztjaink legfőbb hírdetői annak, hogy a mi szocializmusunkban az szerzi meg a legnagyobb dicsőséget, aki a legtöbbat adja a népnek. Ezirányú törekvéseikben serkentse régi és új Kossuth-díjasainkat a magas kitüntetés és múltó elismerés eddigi munkájukért és eredményeikért. Küzdjenek a továbbiakban az eddiginél is eredményesebben a laboratóriumokban, a szántóföldeken csak úgy, mint a munkapad és az íróasztal mellett.

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 25. kiadás

1956 március 15

16 óra 15 perc

/Kiosztották...3.folyt/

- Önök olyan időben veszik át a magas kitüntetések, amikor az ideológiai, a tudományos alkotói és kulturális nevelőmunka kibontakoztatása előtt a Szovjetunió Kommunista Pártjának XI. kongresszusa újabb, határozó távlatokat nyit. Merítsenek bátran, minél többet a XI. kongresszus gazdag tárházából, hogy megtermékenyítő hatásával erősödve, fokozottan gazdagíthassuk eredményeinket az élet minden területén, hatékonyan elősegítve ezzel a Magyar Dolgozók Pártja napokban lezajlott Központi Vezetőségi ülése határozatainak végrehajtását. Járjanak mindig és mindenütt az első sorokban, segítsék győzelemre vinni pártunknak és kormányunknak a szocializmus építésére, egész dolgozó népünk további előrehaladására irányuló célkitűzéseit. Neveljék fel maguk körül szocializmust építő hazánk fiatal tudósaink, mérnökeinek, orvosainak, művészeinek, pedagógusainak, az ipar és a mezőgazdaság élénjáró dolgozóinak új generációját, a holnap Kossuth-díjeseit.

- Engedjék meg, hogy még egyszer szívből köszöntsük az új Kossuth-díjeseket, eredményes munkájukhoz további sok sikert, erőt és jó egészséget kívánjunk.

A Minisztertanács határozatát Németh Gyula Kossuth-díjas akadémikus ismertette.

Az ünnepség után a párt és a kormány megjelent vezetői, s a Minisztertanács tagjai hosszas, szívbőljes beszélgötést folytattak az új Kossuth-díjeseikkel./MTI/

Március 15-i ünnepség a Múzeum kertben

1956. március 15.

A Hazafias Népi Front Országos Tanácsa és a budapesti bizottsága, valamint a DLSZ Központi Vezetősége és budapesti bizottsága csütörtökön délelőtt ifjúsági ünnepséget rendezett a Múzeum kertben. Az ünnepségre több mint tízezer budapesti fiatal jött, hogy megemlékezzen az 1848-as szabadságharc hőseiről.

A Nemzeti Múzeum lépcsőjén felállított díszemlévény helyet foglalt Szarali József, a DLSZ Központi Vezetőségének első titkára, K.M. Szimonov, a Szovjet Írók Szövetsége Vezetőségének titkára, a Magyar-Szovjet Barátság Hónapja alkalmából hazánkban tartózkodó szovjet kulturális küldöttség vezetője, valamint A.A. Mareszjev, a Szovjetunió Hőse, a Szovjet Békabizottság tagja.

Az ünnepség kezdetén a II. Rákóczi Ferenc katonai középiskola növendékei dobpergés közben felsorakoztak a díszemlévény körül, a zenekar a Himnuszt játszotta. Az ünnepséget Kovács Antal, a DLSZ budapesti bizottságának első titkára nyitotta meg, majd Bicskei Tibor, a Magyar Néphadsereg Színházának tagja elszavalta Petőfi: Nemzeti dal című versét. Ezután Molnár János, a DLSZ Központi Vezetőségének titkára mondott ünnepi beszédet.

- Száznyolc évvel ezelőtt, 1848 március 15-én a pesti nép a nagyszerű márciusi fiatalokkal az élen, magásra emelte a magyar szabadság zászlóját - mondta többi közt. - Ezen a napon a hősi márciusi ifjúság, a pesti nép itt, a Nemzeti Múzeum kertjében mondta el Petőfivel együtt, az ország-világ előtt, az egész magyar népkarát, elszántságát kifejező esküjét: "Harcok tovább nem leszünk!"

- Népünk és ifjúságunk legjobbjai, a népszabadság, a jogegyenlőség megvalósulásáért indultak akkor harcba. E vágyak a mi korunkban váltak valósággá. Fartunk vezetésével mi építettük föl először azt az országot, ahol törvény biztosítja mindenkinek egyforma jogát.

- Mire kötelez minket mi fiatalok a márciusi ifjúság, s a párt által nevelt kommunista fiatalok élte? Mindenekelőtt arra, hogy úgy szeressük hazánkat, ahogyan ők szerették, legyünk mindig olyan hűek dolgozó népünkhöz, mint ők voltak, legyünk olyan katonái a népek testvériségének és testvériességének, mint ők voltak. Szeressük és legyünk hűek hozzá a pártunkhoz, amely vezetett és vezet bennünket a boldog jövő felé.

/Folyt. köv.

/Március 15-i. . . folyt./

Ezután nagy taps közben A.P. Mareszjev, a Szovjetunió Hőse üdvözölte a Magyar Szovjet Barátság Hónapján résztvevő szovjet kulturális küldöttség nevében az ünnepség résztvevőit.

- A dolgozó, tehetséges magyar nép a szocialista társadalmat építi országában - mondotta. - A magyar ifjúságra igen nagy feladatok várnak ebben a munkában. Legyetek méltó fiúi és leányai ennek a hazának, forrón szeressétek hazátokat!

Elkes taps fogadta K.M. Szimonov, a szovjet kulturális küldöttség vezetőjének felszólalását.

- Drága barátaim! Engedjék meg, hogy nemzeti ünnepük napján a szovjet írók és költők nevében üdvözöljem önöket - mondotta. - Ehhez a naphoz Petőfi dicső neve fűződik. A nagy Petőfi nem hiába mondotta arról a napról, hogy örökké emlékeztetés maradjon a magyar nép történetében.

Beszédét hatalmas taps közben magyar nyelven fejezte be: Eljen a szocializmust építő magyar nép! Eljen a dicső magyar forradalmi költészet! Eljen a nagyszerű magyar ifjúság!

Az ünnepség alatt motoros staféták futottak be a Kossuth mauzóleumtól, a kommunista mártírok sírjától, az 1919-es lánchidi csatától, valamint az 1930. szeptemberi munkástüntetés színhelyéről, továbbá a Petőfi szobortól és a Gállát téri szovjet hősi emlékműtől, s megkoszorúzták a múzeum falán levő Petőfi emléktáblát.

Az ifjúsági ünnepség a DLSZ induló és a Rákóczi induló hangjaival ért véget.

X X X

Március 15. alkalmából, csütörtökön délután a Nemzeti Múzeumban kiállítás nyílt, amely bemutatja, hogyan harcolt a magyar ifjúság népünk legjobbjaival oldalán a haladásért, hazánk szabadságáért. A kiállítást Kovács Antal, a DLSZ budapesti bizottságának első titkára nyitotta meg. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 26. kiadás

1956. március 15.

16 óra 30 perc

Március 15-i ünnepség a Múzeum kertben

1956. március 15.

A Hazafias Népirent Országos Tanácsa és a budapesti bizottsága, valamint a DJSZ Központi Vezetősége és budapesti bizottsága csütörtökön délelőtt ifjúsági ünnepséget rendezett a Múzeum kertben. Az ünnepségre több mint tízezer budapesti fiatal jöttel, hogy megemlékezzen az 1848-as szabadságharc hőseiről.

A Nemzeti Múzeum lépcsőjén felállított díszemlékvény helyet foglalt Szarali József, a DJSZ Központi Vezetőségének első titkára, K.M. Szimonov, a Szovjet Írók Szövetsége Vezetőségének titkára, a Magyar-Szovjet Barátság Hónapja alkalmából hazánkban tartózkodó szovjet kulturális küldöttség vezetője, valamint A.A. Mareszjev, a Szovjetunió Hőse, a Szovjet Békebizottság tagja.

Az ünnepség kezdetén a II. Rákóczi Ferenc katonai középiskola növendékei dobpergés közben felsorakoztak a díszemlékvény körül, a zenekar a Himnuszt játszotta. Az ünnepséget Kovács Antal, a DJSZ budapesti bizottságának első titkára nyitotta meg, majd Bicskei Tibor, a Magyar Néphadsereg Színházának tagja elszavalta Petőfi: Nemzeti dal című versét, Ezután Molnár János, a DJSZ Központi Vezetőségének titkára mondott ünnepi beszédet.

- Száznyolc évvel ezelőtt, 1848 március 15-én a pesti nép a megszűrt márciusi fiatalokkal az élen, megásra emelte a magyar szabadság zászlóját - mondotta többi közt. - Ezen a napon a hősi márciusi ifjúság, a pesti nép ite, a Nemzeti Múzeum kertjében mondta el Petőfivel együtt, a ország-világ előtt, az egész magyar népkarát, elszántságát kifejező esküjét: "Munka tovább nem leszünk!"

- Népünk és ifjúságunk legjobbjai, a népszabadság, a jogegyenlőség megvalósulásáért indultak ekkor harcba. E vágyak a mi korunkban váltak valósággá. Fartunk vezetésével mi építettük föl először ezt az országot, ahol törvény biztosítja mindenkinek egyforma jogát.

- Mire két lez minket mi fiatalokat a márciusi ifjúság, s a párt által nevelt kommunista fiatalok éltek? Mindenekelőtt arra, hogy úgy szeressük hazánkat, ahogyan ők szerették, legyünk mindig olyan hűek dolgozó népünkhöz, mint ők voltak, legyünk olyan katonái a népek testvérisége és testvériesség szellemében, mint ők voltak, Szerezzük és legyünk hűek hozzátok, amely vezetett és vezet bennünket a boldog jövő felé.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 27. kiadás

1956. március 15.

16 óra 40 perc

/Március 15-i. . . folyt./

Ezután nagy taps közben A.P. Mareszjev, a Szovjetunió Hőse üdvözölte a Magyar Szovjet Barátság Hónapján részvevő szovjet kulturális küldöttség nevében az ünnepség résztvevőit.

- A dolgozó, tehetséges magyar nép a szocialista társadalmat építi országában - mondotta. - A magyar ifjúságra igen nagy feladatok várnak ebben a munkában. Legyetek méltó fiaik és leányai ennek a hazának, forrón szeressétek hazátokat!

Lelkes taps fogadta K.M. Szimonov, a szovjet kulturális küldöttség vezetőjének felszólalását.

- Drága barátaim! Engedjék meg, hogy a nemzeti ünnepük napján a szovjet írók és költők nevében üdvözöljem önöket - mondotta. - Ehhez a naphoz Petőfi dicső neve fűződik. A nagy Petőfi nem hiába mondotta arról a napról, hogy örökké emlékezetes maradjon a magyar nép történetében.

Beszédét hatalmas taps közben magyar nyelven fejezte be: Eljen a szocializmust építő magyar nép! Eljen a dicső magyar forradalmi költészet! Eljen a magyarság ifjúság!

Az ünnepség alatt motoros staféták futottak be a Kossuth mauzóleumtól, a kommunista mártírok sírjától, az 1919-es lánchidi csata, valamint az 1930. szeptemberi munkástüntetés színhelyéről, továbbá a Petőfi szobortól és a Gállát téri szovjet hősi emlékműtől, s megkoszorúzták a múzeum falán levő Petőfi emléktáblát.

Az ifjúsági ünnepség a DJSZ induló és a Rákóczi induló hangjaival ért véget.

X X X

Március 15. alkalmából, csütörtökön délután a Nemzeti Múzeumban kiállítás nyílt, amely bemutatja, hogyan harcolt a magyar ifjúság népünk legjobbjainak oldalán a haladásért, hazánk szabadságáért. A kiállítást Kovács Antal, a DJSZ budapesti bizottságának első titkára nyitotta meg. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 28. kiadás

1956 március 15.

17 óra — perc

A negyedéves exportterv teljesítésének utolsó napjai az Elektromos Készülékek és Mérőműszerek Gyárában

1956 március 15.

Az Elektromos Készülékek és Mérőműszerek Gyára dolgozói vállalták, hogy első negyedévi exporttervüket március 20-ig teljesítik. Az üzem 15-féle műszert készít exportra és az egyes műszerféléken belül olyan nagy különbségek vannak a mérőhatárak és a kidolgozás tekintetében, hogy a gyár műszaki vezetői csak a legnagyobb körültekintéssel tarthatnak nyilván és teljesíthetnek minden igényt.

Az Üzem munkaverseny-bizottsága külön összeállította a közvetlenül exportra kerülő gyártmányok listáját és egy másik nyilvántartásban számontartja azokat a cikkekét is, amelyekre más üzemeknek van szükségük ahhoz, hogy exporttervüket időben teljesíthessék. A két listán egyre sürűbbek azok a ceruzavonások, amelyek jelzik, hogy egy-egy készítmény már nem okoz további gondot, a minőségi átvételnél megfelelőnek találták. Négy nappal a vállalt határidő előtt az exportra kerülő műszerek csaknem 90 százaléka átcsott a minőségi ellenőrzésén, illetve átvételre kész és a többi darabokat most szerelik.

A munkaverseny-bizottság a brigádok számára céljuttatást tűzött ki egy-egy fontosabb elktérész határidő előtti elkészítésére. Ez a módszer igen jól bevált. A Sport-brigád például, amelynek tagjai Juhász Istvánné, Fehérvári Istvánné, Szűcs Tiborné és Pintér Istvánné március 12-re állított elő 145 Reich-fogót, amivel több más brigád munkáját könnyítették meg.

Négy nappal a vállalt határidő előtt gyors atomi a munka a műszergyárban. Az Üzem vezetőinek véleménye szerint a jelenlegi helyzet azt mutatja, hogy március 20-ra teljesítik a negyedéves exporttervet. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 29. kiadás

1956. március 15.

17 óra — perc

Koszoruzási Ünnepe és a Petőfi szobornál

1956. március 15.

Az 1848-49-es szabadságharc hőseinek emlékére csütörtökön délelőtt koszoruzási Ünnepeket tartottak a Petőfi szobornál. Az Ünnepegen megjelent a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségnek, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának és a Minisztertanácsnak több tagja. A szobor előtt díszszínd sorakozott fel, majd a Himnusz hangjai után elhelyezték a koszorukat a szobor talpzatára.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége nevében Köböl József és Burastyák József, a Központi Vezetőség tagjai, az Elnöki Tanács nevében Nánási László, az Elnöki Tanács tagja, a minisztertanács nevében Pogácsás György, az állami gazdaságok minisztere, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa és budapesti bizottsága részéről Herrer Ferenc, az Országos Tanács alelnöke helyezte el a koszorút. A Budapesti Pártbizottság részéről Non György, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének tagja és Mező Imre, a budapesti pártbizottság titkára. Budapest Főváros Tanácsa nevében Rostás István, a végrehajtó bizottság elnökhelyettese, a DISZ Központi Vezetősége és budapesti bizottsága nevében Szekali József, a DISZ Központi Vezetőségének első titkára és Kovács Antal, a DISZ budapesti bizottságának első titkára helyezte el a megemlékezés virágait. A Magyar Néphadsereg nevében Hidvégi Ferenc vezérőrnagy koszoruzta meg a szobrot. /MTI/

Csütörtökön befejezték a sztálinvárosi 2. Martin kemence falazását

1956. március 15.

Csütörtökön jelentős munkasikerrel számoltak be a sztálinvárosi 2. Martin kemence építői. Müller Rezső és Berta Lukács kemencefalazó kőművesek brigádjai és az e brigádokat kiszolgáló segédmunkás csapatok valóra váltották április 4.-re tett ígéretüket: befejezték a 2. kemence falazását. A brigádok átlagteljesítménye március első két hetében elérte a 170 százalékat.

A Munkaházasati Kemenceépítő Vállalat dolgozói ezt a kemencét az eddigiektől lényegesen eltérő szerkezeti változtatással építették. A kemence alsó részére a vastag krómmagnezit boltívek helyett vaszerkezet tartja a terhet. Ez a megoldás lehetővé tette, hogy 40 vagon tűzálló téglával kevesebbet használjanak fel, mint a hasonló nagyságu, régi módszerrel épített kemencéknél. A megteremtés értéke meghaladja a 600.000 deviza forintot. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B30. kiadás 1956 március 15. 17 óra 50 perc

Szombaton szállítják Nagykörösre a sorsolási kerekeket

1956 március 15.

A IV. Békéltetés sorsolási kerekét már szállításra készen állnak az Országos Takarékpénztár páneltanárságban. A kerekeket a pénzügyminiszter által kinevezett sorsolási bizottság két tagjának kíséretében szombaton reggel zárt teherautóban indítják el Nagykörösre. A szerencsekerekeket a húzások megkezdése előtt a nagykörösi Arany János Művelődési Otthon egyik különszobájában helyezik el. A kerekeket elzáró pecsétet a húzások megkezdése előtt a sorsolási bizottság tagjainak ellenőrzésével bontják le. /MTI/

Budapestre érkezett J.J. Gabrilovics

1956 március 15.

J.J. Gabrilovics a Szovjet Film "ünnepe alkalmából hazánkban tartózkodó szovjet filmművészeti küldöttség tagja - csütörtökön Budapestre érkezett. Fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent kulturális életünk több képviselője.

x x x

Jevgenyij Jaszifovics Gabrilovics forgatókönyvíró, - többszörös Sztálin-díjas a "Pilótaszerelem" című vígjáték, az Ethel Vojnich Bögöly című regényéből írt Vihar Itália felett című történelmi, valamint a Hajnal a nyomon felett és Az élet te utolsó című filmek forgatókönyveinek írója.

J.J. Gabrilovics filmjeiben szembetűnően érzékel- teti az újnak a régivel folytatott harcát és ebben a harcban az új győzelmét. Kiemelkedő a munkássága az élet tanulása című filmében is. Ezzel a forgatókönyvével tovább szorosította a szovjet filmművészetben a szerelmenről, a házasságról és a családról szóló témakört. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 31. kiadás 1956. március 15. 17 óra 50 perc

V.P. Masztyerova a Felsőbábádi Állami Gazdaságban

1956. március 15.

V.P. Masztyerova, csütörtökön a Felsőbábádi Állami Gazdaságot látogatta meg. Bejárta a gazdaságot és különösen a sertéstenyésztést, a tehénésztetést és a borjunevelést tanulmányozta. /MTI/

A szovjet film ünnepének megnyitói vidéken

1956. március 15.

Az ország számos helységében csütörtökön rendezték meg a szovjet film ünnepének helyi megnyitóját. Pésett a Petőfi Film- színházban ez alkalommal a Befejezetlen elbeszélés című filmet vetítették. Ezenkívül hetven baranyai filmszínházban rendeztek ünnepséget. Vas megyében több mint nyolcvan moziban tartották meg csütörtökön az ünnepi megnyitót. Igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a szovjet filmek iránt Szabolcs megyében, ahol csupán a nyíregyházi Gorkij és a kisvárdai Béke moziban ötezer-ötezer jegyet adtak el elővételben a szovjet filmelőadásokra. /MTI/

Március 16-án, pénteken sorsolják a Képzőművészeti Hetek ajándék- tárgyait

1956. március 15.

A Képzőművészeti Hetek rendezőbizottsága március 16-án, pénteken délután 6 órakor bonyolítja le a Képzőművészeti Hetek ajándéktárgyainak sorsolását a Műcsarnok előadóterében. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 32. kiadás 1956. március 15. 18 óra 10 perc

Március 15-i Ünnepek vidéken

1956. március 15.

Csütörtökön országazerte megemlékeztek az 1848-as eseményekről, a márciusi forradalom évfordulójáról. Pécsen a DISZ és a Hazafias Népfront rendezett ünnepi nagygyűlést, amely után az üzemek, intézmények, diákok képviselői megkoszorúzták Petőfi Sándor és Kossuth Lajos szobrát.

Miskolcon több mint tízezer fiatal vonult fel a Petőfi és a Kossuth szobornál rendezett ünnepségre. Diósgyőrött nagyszabású ifjúsági ünnepséget tartottak a vasgyárban. Komlón a március 15-i ünnepek alkalmából rendezték meg az ifjúsági kulturális szeregszemle első bemutatóját. Székesfehérvárott a Telaki Blanka leánygimnázium tanulói babérkoszorút helyeztek a Petőfi filmszínház falán levő márvány emléktáblára. Ezen a helyen állott ugyanis egykor haz a ház, amelyben Petőfi vándorszínész korában Székesfehérvárott lakott.

Békés megyében a járási székhelyeken ifjúsági esteket rendeztek az évforduló alkalmából. Gyulán csütörtökön avatták fel az ifjúság házát. Veszprémben a 48-as emlékműnél rendeztek nagygyűlést, majd este a tisztviselők klub helyiségeiben tartottak ünnepi találkozót a város diákjaival.

Nagyszabású ifjúsági találkozót tartottak csütörtökön a Heves megyei Képolnán. Hevesen a mezőgazdasági munkások 1906-os tüntetésének ötvenedik évfordulójával egybekötve emlékeztek meg az 1848-as szabadságharcról. Ünnepi nagygyűlést tartottak Zalaegecszegen is az üzemek ifjúságának küldöttei, az iskolák tanulói. Csongrád megye öt városában, Szegeden, Lódmezővásárhelyen, Szentesen, Csongrádon és Makón megkoszorúzták csütörtökön délelőtt a szabadságharc hőseinek emlékműveit.

A Salgótarjáni Acélárnyag szinját szó szakosztálya megalkulásának 10. évfordulójáról is megemlékeztek a március 15-i ünnepségen. Az együttes klubszobájában ez alkalommal Petőfi Sándorról festett képet lepleztek le. Megemlékeztek a márciusi forradalom hőseiről Vas megye valamennyi iskolájában és Szombathelyen csütörtökön délelőtt megkoszorúzták az uttörőház falán elhelyezett emléktáblát. Szabolcs megye valamennyi községében kulturális műsorral egybekötött emlékünnepeket tartottak. A tatai bányászok a Dózsa művelődési otthonban rendezték meg márciusi ünnepségüket.

/MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 33. kiadás 1956. március 15. 19 óra 10 perc

Budapest áruellátásáról és az április 4-i előkészületekről tájékoztat a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

1956. március 15.

Budapest Főváros Tanácsának végrehajtó bizottsága csütörtöki ülésén foglalkozott Budapest áruellátásával. Megállapította, hogy a főváros téli felkészülése a tavalyinál lényegesen jobb volt. Több és jobbminőségű áru került forgalomba, bővült a választék.

Ez év elején a legtöbb alapvető élelmiszercikkből - huszból, húskelesztményekből, szalonnából és zsiradékból - jóval több került az üzletekbe, mint a múlt év azonos időszakában. Lisztből, cukorból és zsirból jelenleg több mint két hétre elegendő készletek vannak a boltokban. Kielégítő a főváros zöldség- és gyümölcsellátása is, ennek ellenére, hogy a hideg és a nagy havasítás miatt februárban egyes cikkekből csökkent a felhozatal.

Jelentősen javult a helyzet a cipők és a konfekció-áru területén. Elegendő télikabátot hoztak forgalomba, ezeknek minőségét azonban tovább kell javítani. A tavalyinál több tréningruha és meleg fehérnemű állt a vásárlók rendelkezésére, s nem volt hiány húcipőben sem.

Az év elején több olyan vegyes iparcikket hoztak forgalomba, amelyből tavaly hiány volt, például hőelektronos készüléket, rádiót, stb. A vásárlóközönség érdeklődése fokozódott a nagyobb értékű cikkek iránt. Ezt befolyásolta a nagysikerű részletek bevezetése. Sokan vásárolják többi között a mosógépeket, a porszívókat és a különféle osztorokat.

A főváros kereskedelme felkészült a húsvéti és az április 4-i várható nagy forgalomra. Az édességboltokba 79,3 mázsa üreges csokoládéfigura kerül, az édességbolt vállalat pedig 150.000 izléses csomagolású ajándékosomagot készít. Ezen kívül 15.000 "nyuszis" dobozt, 25.000 bakelit tojást, fémtojást, kosárkát és megtölthető nyuszi-figurát hoznak forgalomba. A játékboltokban húsvét előtt 250.000 darab játékot árúsítanak majd.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HÍREK

B 34. kiadás

1956 március 15

12 óra 10 perc

/Budapest (ruell) ... folyt/

A végrehajtó bizottság megírta a felszabadulási gyűlölet méltó megemlékezésével kapcsolatos előkészületeket. Április 4-ét diszkvalifikációval és ... házzal, utcákkal községi a főváros. Reggel 7 és 8 óra között a ... főbb utvonlatokon zenés ébresztő lesz. Délután 11 órakor a nagyobb tereken tisztelet rendeznek. Délután vékonyi körletben megrendezik a János György kulturális seregszemlé döntőjét. Ezen kívül a fiatalok nagy tömege vesz részt az immár hagyományos "Felszabadulási világtalálkozó"-ban és az Erkel Színházban délután sorra kerülő dísz-tornán. /MTI/

/fellebörgözött

Március 15-i ünnepségek az országban

1956 március 15

Március 15-ét több budapesti üzem ifjúsága is meg-
ünnepelte.

Az RM Kévek fiataljai az Ifjúság Házban rendeztek ünnepséget. A gyár művészeti csoportjai az 1948-as szabadságharc-
eseményeit elevenítették fel jelenbeteikben. A varrógépgyár, a szer-
csépgyár és a szállítástechnikai és rakománykezelési üzem díszistái
is ünnepségen emlékeztek meg március 15-ről.

Az Elektronos Készülékek és Mérőeszközök Gyárának
ünnepi otthonában Petőfi-ünnepség volt, amelyen több, hazánkban
tegnél külföldi ösztöndíjast is vendégül láttak a gyár fiataljai.
A műsorban a kulturális seregszemlére benevezett együttesek is
felléptek.

Az Óbudai Helygyárban többszáz ifjú munkás részvé-
telével szintén ünnepséget rendeztek, amelyet kulturális műsor
követett. /MTI/

MTI BELFÖLDI HÍREK

B 35. kiadás

1956 március 15

19 óra 20 perc

"Harc a bürokrácia ellen" címmel ... kiállítás nyílt az
Építésügyi Minisztériumban

1956 március 15

"Harc a bürokrácia ellen" címmel ... kiállítás
nyílt az Építésügyi Minisztérium dísztermében. Az érdekes kiállítá-
son 26 tábla mutatják be a bürokrácia ektatoligetait, azokat a
körleveleket, írtatokat, felesleges levelezéseket, a felelőtlen
"gyintázást, ami ... dolgozók napi munkáját zavarja, idejét el-
veszi, hátráltatja munkájukat.

meg./MTI/

A kiállítás naponta 10 órától 18 óráig tekinthető

Csütörtökön új, modern Ruházati Bolt nyílt Tatabánya-Ujvárosban

1956 március 15

Tatabánya bányászvárosban az épülő új városrész-
ben csütörtökön új, korszerű Ruházati Bolt nyílt meg. A tágas
és minden igényt kielégítő textilüzletben negyvennyiségű kötött
áru, rövidáru, készruha és cipők között választhatnak a bányászok.
/MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 36. kiadás

1956 március 15

19 óra 20 pero

Szivesen adják forintjaikat az árvizkárosultak részére a Ganz
Vagongyár Kivácsi /és Gépgyár

1956 március 15

A Ganz Vagon- /és Kivácsiüzemének dolgozói csütörtökön, műszakiértelmezés rövid gyűlésen erre tanácskoztak, hogy anyagi erejükhez mérten segítséget nyújtsanak az árvizsújtotta lakosságnek. Góczy Péter, a szakszervezeti rúhelybizottság elnöke, a szállítási csoport vezetője, a következőket mondta:

- Jól tudjuk: pártunk, államunk mindent megtehet a pusztítás áradat megfékezésére. Tapasztalatainkból és ismerőseink elbeszéléséből arról is tudomásunk van, hogy honvédségünk tagjai és a polgári lakosság tízezrei hősiességgel álltak ki az árvizsújtotta vidék lakosságának és értékeinek mentésénél. Mégis igen nagy területek kerültek víz alá és jelentős értékek pusztultak el. Ezért én is becsülötbeli kötelességemnek tartom, hogy tehetségemhez mérten segítsen az árvizkárosultakat, 50 forintot ajánlok fel a bajba jutottaknak.

Góczy Péter után az üzemen rész dolgozói sorra jelentkeztek, hogy kifejezzék segítőkészségüket. Horváth Sándor művezető 40, Nagy Sándor gépmunkás 60, Balogh László hegesztő 40, Hortásvöl Béla és Sipos Géza kivácsok 50-50, Gedeon Béla kivács 70 forintot ajánlott fel. Szőlősi Ferenc szállítómunkás maga és 16. társa nevében vasárnapi munkát vállalt, a szit ezen a napon keresnek, az árvizkárosultak megsegítésére fordítják. /MTI/

Magyar iparművészeti kiállítást rendeznek Csehszlovákiában

1956 március 15

A nagy sikerű III. Magyar Iparművészeti Kiállítás textilművészeti részének legszebb darabjait bemutatják Csehszlovákiára dolgozóink is. A magyar textilművészet legújabb eredményeiről beszélni kiállítást április 4-én nyitják meg a prágai régi városi házban a szlovákiai kiállítás helyiségében. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 37. kiadás

1956 március 15

20 óra 35 pero

A magyar közlekedés vezetői baráti látogatásra utaztak Egyiptomba

1956 március 15

A múlt év augusztusában a magyar kormány meghívására nálunk járt az egyiptomi közlekedési miniszter és az egyiptomi állam vasutak elnöke. Az egyiptomi közlekedési miniszter meghívására Behrits Lajos közlekedés- és postaügyi miniszter és Csonádi György, az MÁV vezérigazgató csütörtökön a látogatás vizionálására Egyiptomba utazott. Velük ment - a keirai városi tanács vezetőjének meghívására - Bartos István, Budapest fővárosi tanács VB elnökhelyettese is. A baráti látogatáson a két ország közlekedésének vezetői megbeszéltek az egymást érdeklő közlekedési kérdéseket. /MTI/

Budapestre érkezett a Moldova Szovjet Szocialista Köztársaság Népi Táncegyüttese

1956. március 15.

Csütörtökön délután a Magyar-Szovjet Barátság Hónapja alkalmából Budapestre érkezett a Moldova Szovjet Szocialista Köztársaság Népi Táncegyüttese.

Az együttes fogadására a Keleti pályaudvaron megjelent Kende István, a Magyar Szovjet Társaság főtitkára, Kerkuk József, az MSZT titkára, a Külügyminisztérium, a Népművelési Minisztérium és az MSZT több felelős munkatársa, valamint művészeti életünk több képviselője.

A Szovjetunió budapesti nagykövetsége részéről B.V. Gorbacsov és Koroljov követségi titkárok voltak jelen a fogadtatáson.

A vendégeket Kende István, a Magyar-Szovjet Társaság főtitkára üdvözölte. Az együttes nevében A.Sz. Kirtok, a Moldova SZSZK Kulturális Ügyei Minisztérium művészeti igazgatójának vezetője mondott köszönetet az üdvözlésért.

X X X

A.Sz. Kirtok, a küldöttség vezetője a következőkben ismertette a Moldova SZSZK Népi Táncegyüttesét /folyt. köv./

B 38. kiadás 1956. március 15. 2. oldal 35. perc

/Budapestre érkezett. . . folyt./

a Magyar Távirati Iroda munkatársával:

- A Moldova SZSZK Népi Táncegyüttese 1937-ben alakult Tyrasapol városában, mint a "Doina" északar tánccsoportja. A mindössze 12 főt számláló együttes táncokat és táncdalokat gyűjtött, moldvai, ukrán és orosz népi táncokat mutatott be. A Nagy Honvédő Háború alatt a csoport a "Doina" ténckorral együtt bejárta Közép-Ázsiát és a Távol-Kéletet. A felszabadulás után a tánccsoport önálló együttesé alakult és létszámában hatalmasan gyarapodott. Jelenleg 75 tagja van.

- A Budapestre jött együttes 60 tagból áll. Együttesünk művészetének jellegét és erejét egyrészt a nép művészetéhez fűződő állandó kapcsolat, a népi zene és táncok gazdag anyagának ismerete adja, másrészt az a körülmény, hogy tagjainak legnagyobb része az öntevékeny csoportok tehetséges fiataljaiból került az együttesbe. Művészeti munkánk nagy támogatást kap Igor Mojszejevától, a Szovjetunió Sztálin-díjas népművésztől. Több táncot tanított be és állandó kapcsolatot tart együttesünkkel. Leonid Jakobszon sztálin-díjas balettmester is sokat segít az együttes munkájában.

- Az együttes művészi munkáját jelenleg S. Aranov zeneszerző, a köztársaság népművésze, művészeti vezető és I. I. Szlicker főbalettmester irányítja.

- Első magyarországi utunkra nagy várakozással készülődünk. A moldvai táncokon kívül a Szovjetunió népcineki táncival készültünk fel. A műsorban lesznek lírai és szatirikus táncok, tóneg- és egyéni szárok. A magyar népművészet fejlettségével a buharesti VIT-en ismerkedtünk meg, ahol a magyar együttesel osztoztunk az első díjon. Nagy örömmel vagyunk vidéki szereplőseinkre, mert azon túl, hogy méltóan szeretnénk hozni a népi tánc-kultúrát bemutatni, szeretnénk minél jobban megismerni a magyar népi művészetet és a magyar táncosok csoportok munkáját is. /MTI/

B 39. kiadás 1956. március 15. 2. oldal 35. perc

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége

1956. március 15.
baráti találkozót rendezett március 15-én, az Új Szó, a Szovjet Híradó és a Magyarországi L. pp. volt szerkesztőivel és munkatársai-val. A találkozón részt vett Illés Béla, az Új Szó egykori fő-szerkesztője, Kaszsi Géza főszerkesztő-helyettes, Ráth Károly szerkesztő, a lap számos munkatársa, valamint a budapesti lapok több szerkesztője és munkatársa. /MTI/

A Kossuth rádió

1956. március 15.
"Bucsu Bierut elvtársától" címmel, pénteken este 20.10 órakor köz-
vetít műsort. /MTI/

Ny. S. Turcsinyák Mezőhegyesen

1956. március 15.
Csütörtökön a mezőhegyesi törzsisztentésztő állami gaz-
daságba látogatott el Ny. S. Turcsinyák, a leningrádi Kirov Kultu-
rális Palota igazgatója, ahol a szervezésről tenyésztést, a mes-
teriséges borjunevelést, a híres méntelepét, és a MEDSZ sport és
kulturális otthonát tekintette meg. A szovjet vendéget a gazdaság
vezetői, Szakics Zoltán igazgatóval az élükön, részletesen tájé-
koztatták az ország legnagyobb gazdaságában folyó kulturális élet-
ről, a szakszervezet munkájáról, a műszaki fejlesztés propagan-
dájáról, és az ismeretterjesztő előadásokkal kapcsolatos kérdé-
sekről is. Ny. S. Turcsinyák érdeklődéssel tanulmányozta a nép-
művelési otthon szakköreinek tevékenységét és több jótanácsot
adott a mezőhegyesieknek. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 40. kiadás 1956. március 15. 20 óra 35 perc

Átadták rendelkezésnek Miskolcon az átalakított "Lvas" szállót

1956. március 15.

Csaknem egymillió forintos beruházással korszerűsítették a több mint száz éves miskolci "Kossuth" szállót, amelyet március 15-én adták át Miskolc dolgozóinak. Ez alkalommal változtatták meg a szálló neveztetését is Miskolc nevezetességéről "Lvas" szállóvá. /MTI/

I. B. Leonov

1956. március 15.

a leningrádi Sz. M. Kirov Gépjármű és Kohászati Üzem marosvásárhelyi üzemében ismételtén felkarosítva a MÁVAG dolgozóit. Ez alkalommal a leningrádi üzem kiváló szovjet marosvásárhelyi üzemével is bemutatva munkamódszerét a MÁVAG dolgozóinak. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 41. kiadás 1956. március 15. 20 óra 40 perc

Tudományos tanácsülés Szarvason

1956. március 15.

A szarvasi öntözési és talajjavítási kutató intézetben csütörtökön összegyűlt a tudományos tanács.

Ezen a már hagyományossá váló, évenkénti nagy tapasztalatcsere az intézetnek a különböző gazdaságokban kísérletező tudományos munkatársai, szakemberei a mezőgazdaság fejlesztésében, ezen belül a szárazföldi és öntözéses növénytermesztés, a növénynevelés, a talajjavítás és a talajtan valamint az üzemszervezés terén elért eredményeiket, tapasztalataikat ismertetik és vitatják meg.

A tudományos vitában és a bírálóbizottságban részt vesznek az Agrártudományi Egyetem, a marosvásárhelyi kutatóintézet és a délföldi mezőgazdasági kísérleti intézet munkatársai is.

A pénteken befejeződő kétnapos tanácskozás tanulságait a mezőgazdaság fejlesztésének további elősegítésében hasznosítják. /MTI/

L T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BLK I. kiadás 1956. március 15. 12 óra -- perc

Kossuth-díjasaink nyilatkoznak eredményeikről, további terveikről

1956. március 15.

Rusznay István akadémikus nyilatkozata a Magyar Távirati Iroda munkatársának:

- Manapság minden művelt embernek elég tiszta fogalmi vannak az emberi szervezet egyik legfontosabb működéséről, a vérkeringésről. Ismeretes, hogy a vér az a bonyolult összetételű folyadék, amelyik az oxigént és a szervek működéséhez szükséges összes anyagokat a sejtekhez szállítja. Tudjuk, hogy ez az áramlás egy csőrendszer segítségével történik oly módon, hogy a vér a verőerekből a hajszálerekbe kerül, ahonnan a sejtek felveszik a szükséges anyagokat és ahol leadják az elhasznált, felesleges vegyületeket, amelyeket a vér szállít el az ugynevezett gyűjtőereken át. Tudjuk azt is, hogy ezt az egész folyamatot egy központi, kettős pumpa a szív tartja üzemben, az idegrendszer szabályozása mellett.

- A nyirokkeringésnek azonban a vérkeringés mellett van még egy másik nagy rendszere is, - a nyirokkeringés, amelyről azonban nemcsak a laikusok tudnak lényegesen kevesebbet, hanem az orvosok is, sőt a tudományos kutatással foglalkozók is sokszor elhanyagolták, nem vették figyelembe. Ez annál furcsább, hiszen a vérkeringés felfedezése és a nyirokkeringés kimutatása között, haromszáz évvel ezelőtt, mindössze hat év telt el. A nyirokkeringés nagyon fontos része a szervezetnek, amit az is bizonyít, hogy a benne áramló folyadék, - a nyirok - napi mennyisége megközelíti a keringő vér mennyiségét. Haromszáz év alatt természetesen sok kutató foglalkozott a nyirokkeringéssel is, - bár sokkal kevesebb, mint a vérkeringéssel, - sok eredmény is született, mégis az egész rendszer jelentőségéről nem alakult ki átfogó kép.

- Vizsgálatainkban azt tüztük ki célul, hogy a nyirokkeringés törvényszerűségeit, mechanizmusát, a szervezetben való szerepét kutassuk fel. Ez a munka, amelyet a felszabadulás után kezdtünk el a vezetésem alatt álló budapesti I. számú belklinikán, mint a modern kísérleti kutatás általában, ugyszólván típusa a kollektív tudományos munkának. Legszorosabb munkatársaimon, Földi Mihályon és Szabó Györgyön kívül résztvett még benne a klinika számos dolgozója, s az elért eredményekhez nagyban hozzájárult más intézetek bekapcsolódása a munkába. Így Babics Antal akadémikus és klinikája, Kiss Ferenc professzor anatómiai intézete és még sokan mások, úgy hogy az utolsó években a nyirokkeringés kutatása terén hazánk világviszonylatban talán az első helyen áll.

/folyt.köv./

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK II. kiadás 1956. március 15. 12 óra -- perc

/Kossuth-díjasaink...folyt./

- E vizsgálatok eredményei, amelyek részletei-
re természetesen nem térhetek ki, elsősorban azt bizonyították,
hogy a nyirokkeringésnek sokkal nagyobb jelentősége van a szervezet
életében, mint azt eddig gondolták. Kiderült például, hogy minden-
fajta vizenyő létrejöttében, a gyulladástól kezdve a szív, a vese,
és a májbetegek súlyos vizkórjaig, döntő szerepe van a nyirokkerin-
gésnek. Ki lehetett mutatni, hogy a belső szervek normális működése
csak akkor lehetséges, ha nyirokaramlásuk normális és sok betegség
számos tünetét lehetett a nyirokkeringés akadályozott voltára vissza-
vezetni.

- Eredményeink elérését nemcsak kutatóink - köz-
tük számos fiatal - odaadó, lelkes munkája biztosította, hanem az a
támogatás is, amelyben kormányunk részéről az elmúlt időszakban ál-
landóan részesültünk. Csak legutóbb is a Magyar Tudományos Akadémia
tette lehetővé, hogy a nyirokkeringésre vonatkozó tudásunkat egy ha-
talmas kötetben összefoglalva kiadhattuk és most dolgozunk e mű né-
met nyelvű kiadásán.

- Az új megállapítások gyakori jelentősége
máris kezd mutatkozni, s e tekintetben szeretném különösen kiemelni
Pabics akadémikus eredményeit bizonyos veseoperációk terén. Mint ma-
dig, úgy ebben az esetben is az elméleti kutatás, az alapismeretek
feltárása a legjobb biztosítéka a gyakorlat előrehaladásának, a mi
esetünkben a betegségek hatékonyabb kezelésének.

- Vizsgálataink természetesen még nincsenek le-
zárva, hiszen még sok kérdés vár megoldásra, de már az eddigi eredmé-
nyek is azt bizonyítják, hogy sikerült a megfelelő módszereket kidol-
gozni és - ami minden kutatásnál a legfontosabb - ahelyes kérdésfel-
tevéseket megtalálni, ami a további eredményeket biztosítja.

- Az a nagy megtiszteltetés, amelyben kormányunk
részesített, amikor a nyirokkeringés terén végzett kutatásaimért
Kossuth-díjjal tüntetett ki, úgy gondolom nemcsak nekem szól, hanem
mindazoknak, akik ebben a szép és eredményes kollektív munkában részt
vettek. /MTI/

-0-0-0-

K Ü L Ö N K I A D Á S

M T I

BKK III.
kiadás

1956. március 15. 12 óra -- perc

Rajkai Pal: "Jobb minőségű lisztet állíthatunk elő, nagy mennyiségű
vetőmagot takaríthatunk meg a gabonaszéletelés módszerével"

1956. március 15.

Rajkai Pal, a Gabona- és Lisztkisérleti Intézet
osztályvezetője hosszas kísérletek után megoldotta a buzaszem szele-
telésének gépesítését, s ezzel óriási lehetőségeket nyitott a liszt
minőségének javítására, továbbá a vetőmag nagyrészének megtakarításá-
ra.

- A gabonaszem széletelésének gondolata már évek
óta foglalkoztatott - mondotta nyilatkozatában Rajkai Pal - de a mód-
szer sokáig ellenzéssel találkozott. A szem kicsiny, ugyanakkor nagy
tömegben kellett megmunkálni, tehát mindenekelőtt a széletelés gépe-
sítésének megoldására törekedtem. 1950-ben szerkesztettük az első
modellsépet, s azóta minden évben tovább tökéletesítettük, míg végül
tavaly sikerült kialakítani a végleges formát. Ez a gép óránként már
850 kiló buzamagot széletel fel, a magot hossz tengelyére merőlegesen
négy részre metszi. A középső részek túlnyomórészt fehér lisztet, a
szélek pedig vitamindus kenyérlisztet adnak. A széleteléssel előké-
szített magból malomiparunk kevesebb őrlési folyamattal, az eddigi-
nél olcsóbban, lényegesen jobb minőségű lisztet állíthat elő.

- Új gépünk megadja a malomipar automatizálásá-
nak alapjait, s most azon dolgozunk, hogy tudományosan is meghatároz-
zuk az őrlési technológia teljes automatizálásának módját.

- A széletelésnek van egy másik, a mezőgazdasági
terülesten szorított jelentősége is. A lementszett csirakat ugyanis
elvetethetjük, s ebben az esetben a mag további része nem a földbe, ha-
nem élőliszteriipari feldolgozásra kerül. Kísérleteink célja, hogy ki-
dolgozzuk a módszert, s ezért több mezőgazdasági kísérleti intézet-
ben próbavetéseket végeztünk. Tervünk szerint ésszel már 500 holdon
vetjük el a géppel lementszett csirakat. Ha a módszer beválik és or-
szágosan alkalmazható, nagy mennyiségű vetőmagot takaríthatunk meg.
/MTI/

-0-0-0-

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK IV. kiadás 1956. március 15. 12 óra -- perc

Schmidt E. Róbert: "A gazdaságosabb és biztonságosabb bányaművelés útjai"

1956. március 15.

Schmidt E. Róbertnek, a földtani tudományok kandidátusának, a Földtani Intézet osztályvezetőjének nevéhez a geomechanikai kutatások újabb eredményei fűződnek. Sikertült számos, gyakorlatilag is jól hasznosítható megállapítást tennie, s ezzel - a külföldi szakirodalom és a nálunk járt külföldi szakemberek véleménye szerint is - új utakon halad. Eredményeiről, a kutatások gyakorlati alkalmazhatóságáról Schmidt E. Róbert a következőket mondotta:

- A hegyszerszerkezetek kéregmozgásával főlalkozó tudomány, a geomechanika eddig leíró jellegű volt. Most sikerült ezen a téren mechanikai törvényszerűségeket felfedezni. Kimutathattuk például hegyszerszerkezet törvényszerűen felépült szerkezetét s ezzel bizonyos nyersanyagok előfordulási helyét, megállapíthattuk, hogy a Magyar Középhegységben és nagyrészt karsztvizrel küzdő bányáinkban hol várható karsztviz-veszély, ebből kiindulva sikeresen védekezhetünk ellene. Együttal arra is választ kapunk, hogy a nagy ipartelepek vizigényét milyen uton elégíthetjük ki a legjobban.

- Sikerült kimutatni, hogy kétfőtörési rendszerünk, az Északkelet-Délnyugat és az erre merőleges Északnyugat-Délkeleti irányú, bár keletkezésük szempontjából összetartozó rendszert alkotnak, jellegüket tekintve nem egyenértékűek. Az Északkelet-Délnyugati irányúak összepréseltek, zárak, az erre merőlegesek ellenben széthuzottak. Ennek következményeként az utóbbiak általában jó vízvezetők, a nagy vízbetörések itt észlelhetők, tehát a víztermelő berendezéseket ezekre a helyekre kell alapozni. A megállapításnak a bányaművelés szempontjából is nagy jelentősége van. A bányákban sokáig fennmaradó faszállító vágatokat, bányatereket, frontfejtéseket nem szabad a hárántörések irányában telepíteni, különben a nagy nyomás miatt igen nagy lenne a termelés költsége és veszélyeztetné az életbiztonságot is.

- E kutatás és eredményeinek felhasználása rendszeresebbé, gazdaságosabbá és biztonságosabbá teszi a bányaművelést, biztos utat nyit a nyersanyagutaknak - fejezte be nyilatkozatát Schmidt E. Róbert. /MTI/

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK V. kiadás 1956. március 15. 12. óra -- perc

Pálkuti Keresztély: "A szovjet elvtársak látogatása fordulópontot jelentett a Pálotabozsoki Gépállomás munkájában"

1956. március 15.

Pálkuti Keresztély csepeli vasmunkás volt, mielőtt a Pálotabozsoki Gépállomás élére került. Energiás, határozott munkával gyűrte le a kezdeti nehézségeket és munkatársai segítségével sikerült elérnie, hogy a pálotabozsoki ma az ország egyik legeredményesebben dolgozó gépállomása. A Kossuth-díjas igazgató munkájáról, terveiről a következőket mondotta:

- 1950. február 25. a gépállomás megalakítása óta dolgozom a Pálotabozsoki Gépállomás igazgatójaként. Eleinte nem volt könnyű a munkám és több bírálatot kaptam, mint dicséretet. A következő évben szovjet elvtársak - közöttük műszaki, mezőgazdász, mezőgazdasági szakemberek - látogattak el hozzánk és töviről-hegyire, nagy segítőszándékkal mindent megnéztek, majd részletesen elmondottak észrevételeiket, átadtak tapasztalataikat. Ebből nagyon sokat tanultunk tőlük kezdve számíthatjuk fejlődésünket, a traktorosgárda kiépítését a környékbeli nagyüzemi gazdaságok kialakítását. Feked, Szébeny, Sorberek községekben a gépállomás dolgozóinak - elsősorban a kommunistáknak - a meggyőző szavaira alakultak meg a termelőszövetkezetek, majd a tsz-mozgalom tovább terebélyesedett Sorberek, Göröcsnyedboka, Gyimesháza területén. Ez - egyben gépeink gazdaságos kihasználását is jelentette. Az elmúlt 3 év mindegyikében 130 százaléknál feljebb teljesítettük tervünket és emellett nagy összegeket - 1953-ban 31.5 forintot, 1954-ben 31.55 forintot, 1955-ben 26.98 forintot - takaríthattunk meg egy-egy normalhold megmunkálásánál. Ez többmillió forint önköltségcsökkentést jelentett népgazdaságunknak. Az eredmények elérésében nagy része van Horvath József vezető mezőgazdász, Deák Ferenc üzemi gazdasz, Gyantás István műhelyvezető jó munkájának és a Miltner Ferenc traktoros

brigádnek.

/kezdetben

- Ahogy mondani szokás, a babérokon nem nyugszunk meg, további győzelemért indulunk háréba. A hosszú ideig tartó enyhe telet kihasználva 2500 normalhold munkával már teljesítettük tavaszi tervünk 25 százalékát és a területre kivonult gépeink készen állnak a további munkára. Nem tétlenkedünk a műhelyekben sem. Saját erőből 15 lamos boronát, rétyalut, ventilátoros műtrágyaszórókat készítettünk. További terveink szerint - részben a mezőgazdasági kiállításán látottak alapján - kombajnokat készítettünk ut szárvágásra, silózaszóra, hidraulikus ököket, szőlőszedő traktoros gereblyéket, négyzetes vetőgépeket és burgonyaszedőgépet szerkesztünk, s kísérletezünk a szőlőszedő, dobos terepeltető, a lazító háromsoros, kormányozható kultivátorral is. /MTI/

Lészöly Gyula, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet
tiszteves munkájáról

1956. március 15.

Tíz évtizedes jubileumát ünnepli a Duna-Tisza-
közi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet. Az ott dolgozó szakemberek az
óta kiváló eredményeket értek el. Errei Lészöly Gyula, az intézet v.
zetője a következőket mondotta mostani kitüntetésére alkalomból:

Nagy - A felszabadulás után sürgető feladat volt,
hogy a Duna-Tiszaközi homoktalajokon legsikeresebben termeszthető,
az addigi fajtáknál bővebben termo és konzerválásra alkalmas/para-
dicsomfajtát neveljünk. Hat éven át tartó kísérletezés után a
legkülönbözőbb fajták keresztezése, megfigyelése alapján sikerült
megtalálnunk a legalkalmasabb fajtákat. Közülük a mi viszonyaink
között a kecskeméti 363-as és 364-es vált be leginkább. Ezek bőveb-
ben termek, a betegségekkel szemben ellenállóbbak és konzerválásra
alkalmasabbak, mint az addigi fajták. A két új fajtát a Duna-Tisza-
közén már 8000 holdon termesztik az idén. További feladatunk volt,
hogy az újonnan nevelített fajtáknál még korábban érő paradicsomot
adítsunk elő. Ez az utóbbi években sikerült, amikor hínemesítettük
a kecskeméti törzset és a kecskeméti 42-es fajtát. Az új paradicsom
iránt az érdeklődés a termelők körében az idén az ország paradicsom-
termelőinek több mint 50 százalékát látni látjuk el nevelített vetőma-
gól. A termelőkkel szoros kapcsolatot tartunk: sokan fordulnak hoz-
záink tanácsért, segítségünkre vannak abban is, hogy termelési tap-
talatainkról értesítsenek bennünket. Külföldi szakemberek is sürün fi-
keresnek leveleikkel, melyekben eredményeinkről érdeklődnek.

- Kísérleti gazdálkodásunkban az idén 60 holdon
melünk vetőmagot, 2200 hektár alatt vannak kiültetésre a palánták. A
kísérleteinket tovább folytatjuk. Tavaly például a porui védeparadicsom
keresztezésével olyan hibridet állítottunk elő, amely rendkívül ko-
rai termésnek ígérkezik: a vetéstől számított 21 nappal már virágot
hoz. Még csak egyet a palántát sikerült nevelnünk ebből a fajtából,
de reméljük, hogy további szaporíthatjuk. Ezenkívül még 180 fajtán
kísérletezünk laboratóriumunkban, hogy a paradicsom betegségeit meg-
állapítsuk és kiigazítsuk ezekkel szemben a védekezés módját. /...TI/

-o-o-o-

Egerszegi Sándor: "Élettani alapokra kell helyezni a gazdálkodást
a laza homoktalajokon"

1956. március 15.

Egerszegi Sándor, az Agrokémiai Kutató Intézet
osztályvezetője a következőket mondotta:

- Amikor őszinte köszönetet fejezek ki azért
a megítéltetésért, hogy kutatóunkat elismerésként megkaptam a
Kossuth-díjat, úgy érzem, hogy ez a kitüntetés még sokkal nagyobb
és felelősségteljesebb munkára kötelez. Tudom, hogy a kitüntetés nem
csak nekem szól, hanem mindazoknak a munkatársaimnak is, akiknek nagy
részük volt az eredmények elérésében.

- Egy évtizeddel ezelőtt, amikor kutatómunkámat
megkezdtem, célt az volt, hogy a klasszikus tudomány néhány ellent-
mondását ielderítve, új elvi alapokra helyezzem a laza talajok, első-
sorban a homoktalajok földművelési rendszerét. Nagy feladat elé ál-
lított ez engem, s későbbi munkatársaimat is, akikkel együtt azon-
ban sikerült több fontos és alapvető tudományos tételt új elvi alap-
ra helyezni. Természetesen nem tudtuk volna ezt az eredményt elérni,
ha nem támogatta volna munkánkat a párt és a kormány, valamint a Ma-
gyar Tudományos Akadémia, a Földművelésügyi Minisztérium és az érde-
kelt egyetemenek.

- A kutatást éppen a széleskörű és részletes
módszertani vizsgálat jellemzi. A természetségi tényezőket összefüg-
gésükben vizsgáltuk és arra törekedtünk, hogy a természetés bizton-
sága érdekében minél nagyobb és mélyebb termőréteget alakítsunk ki.
Ezért a szokástól és az általános gyakorlattól eltérően a szerves-
anyagot más térbeli elrendezésben, rétegesen helyeztük el a homokban,
hogy így abban az időben is kielégítő legyen a víz- és tápanyag-
szolgáltatás a növény számára. Ilyen módon a gyökérrendszer fizioló-
giai tevékenysége sokkal nagyobb életteret tud hasznosítani a növény
számára. Ennek az a következménye, hogy a szervesanyagréteget a gyö-
kérrendszer tömege évről-évre regenerálja, úgyhogy a szervesanyag-
bomlása meglassul. Ennek viszont az az eredménye, hogy a növény ter-
mése lényegesen nagyobb lesz.

/folyt.köv./

MTI KÜLÖN KIADÁS

BKK VIII. kiadás 1956. március 15. 12 óra — perc

/Egerszegi Sándor.../

- A homoki természetés kulcskérdése, hogy a víz- és tápanyag, elsősorban a nitrogén folyamatosan jusson a növénybe. Ezt az alapvető követelményt az egymás felött elhelyezett szerves-anyagrétegek normális, csapadékos, vagy aszályos időjárás esetén egyaránt biztosítják.

- Véleményem szerint általában a homoktalajoko elsősorban a laza homoktalajokon a gazdálkodás rendszerét új elvi alapokra, mégpedig életteni alapokra kell helyezni, annál is inkább, mert a fás- és legyezős növények előtt ni sajátosságai hasonlóak. Csúpan egyedi, sajátos igényeik eltérők. Ebből következik, hogy kutatásunkban a továbbiakban meg kell keresni azokat a módokat, amelyekkel az egyes növények igényeinek legjobban megfelelő életkörülményeket kialakíthatjuk. Ezzel együtt ki kell dolgoznunk a laza homoktalajok teljes és egyetemes földművelési rendszerét. Ehhez természetesen az is szükséges, hogy a gépesítés is - a felvetett problémákat megoldva - megfelelően hozzájáruljon ennek az új rendszernek a gyakorlati megvalósításához.

- Nagy megnyugvas mind munkatársaim, mind a magyar számára, hogy külföldön is, a Szovjetunióban, Lengyelországban, a Német Demokratikus Köztársaságban, Csehszlovákiában és több más országban helyesnek fogadták el az általunk kidolgozott alapelveket amelyek a beállított kísérletek mindenütt igazoltak. Ez az egész magyar tudományos munka elismerését is jelenti.

- Hazánkban többszáz ezer hold homoktalajt kell fokozatosan megjavítani. Ennek a nagy munkának a körvonalai már kezdenek kirajzolódni, mert kormányunk a homokjavítás ügyét teljes mértékben magáéva vette, s azt a legrosszabbmódon támogatja. /MTI/

-o-o-o-

MTI KÜLÖN KIADÁS

BKK IX- kiadás 1956. március 15. 12 óra -- perc

Somos Andras nyilatkozata

1956. március 15.

Somos Andras egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia agrartudományok osztályának titkara a következőket mondotta a Magyar Távirati Iroda munkatársának:

- A zöldségtermesztés hazai módszereinek kidolgozásában a legelső feladat az volt, hogy a régi, kezdetleges, főleg kisüzemekben használatos, öntözési természetű módszerek helyett nálunk is új, a szocialis/nagyüzemekben használható módszereket vezessünk be. Ebben a Szovjetunió példája lebegett előttünk. Mindenekelőtt a Szovjetunióban igen jól bevált barázdás öntözést tanulmányoztuk, s igyekeztünk megállapítani, hogy azt milyen változtatásokkal tudjuk hazai viszonyok között a legeredményesebben alkalmazni.

/ta - A másik feladat, amelyet magunk elé tűztünk, annak megállapítása volt, hogy nálunk termesztett zöldségfélék közül melyek hálalják meg legjobban az öntözést. Megállapítottuk, hogy a viszonyaink között különösen a csemegepaprika és a téli fejeskáposz öntözésének van nagy termésnövelő hatása. Sorrendben ezek után következnek az egyéb káposztafélék, majd az uborka, a paradicsom és a többi zöldségfélék. Az öntözési területeken ennek a sorrendnek megfelelően kell a különböző zöldségféléket elhelyezni.

- A Kertészeti Kutató Intézet gazdaságaiban végzett kísérletek eredményei világosan megmutatták, mit jelent a terméshozam növelése szempontjából az öntözési természetű termesztés. A csemegepaprika például öntözve legalább 80-120 százalékkal több termést adott hálankint, mint az öntözetlen, száraz esztendőben pedig négyszerte nagyobb termést is elértünk az öntözéssel. Téli káposztánál legalább 60-70 százalékos volt a terméstöbblet.

- Tisztáztuk a főbb zöldségféléknél azt a fontos kérdést is, hogy a növény fejlődésének melyik szakaszában a leghatásosabb az öntözés. Megállapításunk szerint például csemegepaprikánál ez az idő a virágzás kezdete. Másrészt vizsgáltuk azt is, - hogy csak a legkedvezőbb öntözési idő megállapítása érdekében - hogy a téli milyen nedvességtartama a legkedvezőbb a növények fejlődésére. Így megállapítottuk többek között, hogy például a csemegepaprika fejlődésére a talajnak 70-80 százalékos relatív /térfogatszerinti/ nedvességtartama a legkedvezőbb.

/folyt.köv./

BKK X. kiadás 1956. március 15. 12 óra — perc

Somos Andras, I. folyt./

- Fontos megállapítás volt az is, hogy az öntözést a leg lazább szerkesztű talajokon haladjuk meg igen jól a növények. Ezeken már kisebb vízáradatokkal is nagyobb terméshozam érhető el. Ezzel kapcsolatban foglalkoztunk az egyes földművelési területek igényének problémájával is. Azt tapasztaltuk, hogy a régebben szokásos sor- és töltéviszony helyett, öntözési viszonyok között, sűrűbben ültethetők a növények. Ezzel is mintegy 40-50 százalékkal növelhető a terméshozam.

- Az egyes öntözéseknél adagolt vízmennyiség hatását vizsgálva azt tapasztaltuk, hogy általában a 30-50 milliméteres csapadéknak megfelelő vízáradattal történő öntözésnek van a legkedvezőbb hatása. Ennek nagyobb vízáradat alkalmazásánál a terméshezmar viszonylag csökken.

- Ami a további munkát illeti, mindenekelőtt folytatjuk a kutatást annak megállapítására, hogyan haladjuk meg az egyes földművelési területek az öntözést. Ugyancsak tovább munkálkodunk a zöltségtermelés legjobb természetstechnikai módszereinek - trágyázás, talajművelés, vetésforgó, stb. - kidolgozásán. Az öntözési módszereket is igyekszünk tökéletesíteni. Már is úgy látjuk, hogy nagy jövője van a pernetező öntözésnek.

- Mindezekon kívül új, nagy munkába is kezdtünk egy másik fontos területen. Célul tűztük ki a zöltségtermelés legjobb hazai módszereinek kidolgozását. A kutatómunkát nagyobb munkaközösség végzi, s abban tanszékünk legjobb dolgozóin kívül részt vesz a Kertészeti Kutató Intézet, a zöltségtermeléssel foglalkozó több mezőgazdasági kutató intézet, valamint az Allami Gazdaságok Minisztériuma is. A berutató munka célja többek között a nálunk bőségesen rendelkezésre álló hőforrások és az előfolyó ipari mellékvizek felhasználására alkalmas hajtatóág - és szaporítóház - típusok kialakítása, a legjobb természetstechnikai módszerek kidolgozása, s a legmegfelelőbb fajta kiválasztása. A kutatómunka során igyekszük megállapítani azt is, hogy az üvegfelületeket hogyan lehet minél jobban, minél gazdaságosabban használni. Mindent a sokirányú kutatómunkát a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola zöltségtermelési tanszéke fogja össze és irányítja. /LTI/

-c-c-c-

BKK XI. kiadás 1956. márc. 15. 12 óra — perc

Molnár Tibor: Művészi fejlődésem a szocialista-realista színjátszás eredménye

1956. márc. 15.

- Apám parasztszárma ember volt, de a kor előzte a földről és villanszerelő lett. Tőle örököltem, hogy a magyar földnek szive van és ez a szív csodálatosan tud dobogni, csak meg kell hallani. A dombos Nógrádban, Zagyvafálfalván születtem 1921-ben. Apám azt képzelte, hogy egyszer úgy térek vissza a földhöz, mint tanult paraszt, aki nemcsak halálos szerelmese a földnek, hanem tudósa is. Így iratkoztam be kívánságára a magyaróvári Mezőgazdasági Akadémiára.

- Középiskolás koromban sokat jártam a színházba és nagyon sokszor úgy éreztem, hogy nem mindig igaz, ami a színpadon történik, s ha én odakerülnék én másképp csinálnám. A néha tulstilizált díszletek fogalmazták meg bennem, hogy én majd egyszer a valóságot tükröző díszletekben úgy beszéljek a színpadról, hogy attól nőjön a szép és az élet szeretete. Pálván kezdete előtt voltak sorompók. Apám kívánsága, anyám féltése... Az anyai féltés ez a drága, szelíd "terror" erősebb volt, mint apám parancsa. És mégis mikor nagykorú lettem találtam más utat a magam számára, ahol kitartott az élet előttem: beiratkoztam a Színházi Akadémiára. Ez még 1942-ben történt. Aztán jött a háború, hadifogság, négy év múlva hazatértem és folytattam a Színházi Akadémiát. Másodéves voltam, mikor, mint Tarczali Jani szegényparasztot agyonlőtt egy csendőr a Tolpeltényi földben. Életem első mérföldkövéhez érkeztem. Apám szegény már nem érthette meg, anyám pedig nagyon büszke volt rám.

- Aztán szerződtem a Madách, Nemzeti, majd a Petőfi Színházhoz. 35 éves vagyok. Van családom, két gyönyörű gyermekem és úgy vélem, még írhatok majd egyet-mást életrajzomhoz. Több mint szeretet, ami a filmhez köt. Olyan szerepeket szeretek, olyan után végződöm a jövőben is, amelyekben megvalósíthatom fiatalkori álmomat. Régen /Folyt.köv./

M T I K Ü L Ö N K I R D Á S

BKK XII. kiadás 1956.március 15. 12 óra -- perc

//Molnár Tibor....1.felvt//

a színészkolások nagyrészt a klasszikusokon nevelkedtek. Fiatal színészeink élma általában Hamlet, Romeo, Tartuffe stb. volt. Az én fejlődésem a szocialista-realista színjátszás eredménye. Főként az új magyar, s a szovjet darabok hősei, a szocializmust építő jellemek művészi ábrázolásaival sikerült kifejeznem a ma emberének problémáját. A realista színjátszáshoz az életből, a mi életünkéből merítettem élményeimet. Szeretek kóborolni, szeretem a földet, a természetet és benne az embereket. Élnézem egyiket, másikat hosszasan próbálom megfejteni, hogy kiféle, mikéle? Legközelebb a színpadon, vagy a filmben talán pontosan az ő figurájában ismer magára a néző.

- Bizonyították, hogy örömteli győtrődésem, frásdozásom nem hiába való: a Kossuth-díjat paraszt és munkás szerepekben kiemelkedő alakításokért kaptam. És ez az indoklás nem pontot, hanem felkiáltójelt tesz munkámra, Gorkij gondolatait idézve: az, aki bátorságot vesz magának, hogy másokat tanítson, annak minden nap tanulnia kell. /MII/

 "A szovjet kollégák elismerése lelkesít bennünket" -
 Harangozó Gyula Kossuth díjas kiváló művész nyilatkozata

1956.márc.15.

Számos klasszikus és modern balett koreográfiájának alkotója: Harangozó Gyula, az Állami Operaház kiváló művésze az elmúlt esztendőben kiemelkedő érdemeket szerzett, amelyekért most Kossuth-díjat kapott. A kitüntetéssel kapcsolatban így nyilatkozott:

/Folvt. köv./

M T I K Ü L Ö N K I R D Á S

BKK XIII. kiadás 1956.március 15. 12 óra -- perc

~~Harangozó~~

/A szovjet kollégák elismerése....1.felvt./ i

- "Nehéz volna felsorolni, hány koreográfia, hány betanítás jelzi felszabadulás utáni művészi pályám állomásait. Nem is az egyéni eredmények, hanem inkább az összkép - amely balettművészetünk fejlődését mutatja - tölt el büszkeséggel, örömmel. Ha csak arra gondolunk, hogy a balett művészetünkben a régi 40-es létszámot 120-ra emeltük, ebből is kitűnik a "több". Is mikor adott az Operaház havonta 15 önálló balett-estet, s még 20 "betét"-et, mint az utóbbi években? Soha azelőtt! A mennyiségi emelkedés mellett lényegesen erősödött klasszikus balettünk, s többet adunk az új tanejétekokban is. Fiatal művészeink külföldi sikerei, szereplései a MT-en, a magyar ányv érdeklődés, amely mindenünnen felénk fordul, mind fejlődésünket biztatja. Különösen lelkesít minket szovjet kollégáink elismerése. Nagy élmény számunkra a szovjet balett-művészek fellépése. Amit tőlük tanulunk, azt szeretnénk gyümölcsöztetni a nemzeti, a magyar balett még jobb kialakításánál. A szovjet táncművészet példájára tovább kell erősítenünk a balettkart.

- Terveim? - Összefonódnak az együttes végyaival: több új balett bemutatása, külföldi szereplések. Soronlívó legnagyobb feladatunk a Csodálatos Mandarin új koreográfiája, s betanulása. Majd Ránky György zenéjére a "Vágári vitézek" tánckompozícióját szeretném megalkotni, amelytől nemzeti balettünk jelentős előrelépését remélem".

/MTI/

BKK XIV. kiadás 1956. március 15. 12 óra -- perc

Ernst Jenő, a pécsi orvostudományi egyetem biofizikai intézete igazgatójának nyilatkozata az izomműködés kérdéseiről

1956. március 15.

Ernst Jenő, a pécsi orvostudományi egyetem biofizikai intézetének igazgatója az izomműködés mechanizmusának megismerésében elért kiemelkedő eredményeiért kapott Kossuth-díjat. Az izomműködés kutatásával kapcsolatos tudományos munkásságáról a következőket mondotta:

- Az izomkutatást száz éve az élettan fejedelmi fokának tekintik. Nem mulik el nemzetközi élettani kongresszus, hogy annak egyik fő témája ne az izomkutatás lenne. Az izom rövidülése és erő kifejtése valamennyi biológiai jelenség között a legpontosabban mérhető tevékenység, ezért sokan vannak azon a véleményen, hogy - többi között - éppen az izomkutatás fokozódó eredményessége fog segíteni bennünket az élet alapvető jelenségeinek megértésében is.

- Ami az izomműködés megismerésének kérdését illeti - az irodalmi és szakmai munka folyamatában - sikerült találni egy jelenséget, amely abban áll, hogy - a korábbi tanítással szemben - a működő izom térfogata bizonyos mértékig csökken. Ez harminc évvel ezelőtt történt. Abban az időben az izomkutatás kérdésének egyik legkiválóbb ismerője a német Mayerhof volt. Ő később bekapcsolódott az általam kimutatott jelenség vizsgálatába és 1952-ben - a római nemzetközi élettani kongresszuson - előadást tartott erről. A tényleges kísérleti adatok elvi megerősítése mellett néhány kérdésben az enyémmel/ellenkező elméleti következtetést vont le. Ezen a kongresszuson elég erős összetűzés történt köztünk, ami a jelenlevők nagy részének véleménye szerint a kongresszusnak egyik igen érdekes eseménye volt.

- Ezt követően évekig igen kemény vita folyt Mayerhof és köztem, tudományos cikkekben, szakfolyóiratokban. E vita során - bár mindketten tévedéseket is elkövettünk - Mayerhof mégis nagyjában-egészében irásban is elismerte állításaim helyességét, hiszen kísérletileg ő maga is lépécről-lépésre hasonló eredményekre jutott.

/folyt.köv./

/szemben ellentétes eredményekről számolt be, főleg élesen

BKK XV. kiadás 1956. március 14. 12 óra -- perc

/Ernst Jenő, a pécsi...1.folyt./

- Egy kérdésben - és pedig elméletileg a legfontosabb kérdésben - változatlanul megmaradt az éles ellentét közöttünk. Ekkor már 1938-at irtak. A fasiszta politikai kalandorok teremtette helyzet, a második világháború kitörése hosszú időre meggátolta az izomműködés kérdéseinek további eredményes vizsgálatát. Csak a fasisztabadulás után kerültem abba a helyzetbe, hogy kísérleteimet megfelelő szinten folytassam, mégpedig most már mindazon személyi és tárgyi támogatással, amit államunk a tudományos munka rendelkezésére boosított. Ezt a lehetőséget nemcsak az értékes felszerelés biztosította, hanem segítette kiváló tudományos munkatársak bevonását is az intézet tevékenységébe. Vitathatatlan, hogy e nélkül semmiképpen sem sikerült volna kezdettől hangoztatott álláspontomat igazolni Mayerhof véleményével szemben.

- Az elért eredmény elsősorban azért nagyjelentőségű, mert támpontot nyújt annak megítélésére, hogy milyen folyamat révén lép működésbe az izom, amikor az erre vonatkozó "parancs" az idegrendszertől eljut hozzá. Vagyis ezzel talán közelebb jutunk nemcsak az izom-ingerület, hanem általában az élő anyag ingerületi állapotának megértéséhez.

- A legnagyobb kitüntetés - a Kossuth-díj elnyerése - újabb nagyszerű bizonyítéka annak, hogy népi államunk mennyire megbecsüli, nagyra értékeli a tudományos munkát, s annak eredményeit. Ez a megtiszteltetés azonban úgy érzem nemcsak nekem, hanem közvetlen munkatársaimnak is szól. Közülük első helyen kell említenem Tigyi József kandidatust, szeretném továbbá kiemelni dr. Örkényi Jánost, aki végzett jogászból képezte át magát kitünő rádiótechnikussá, valamint László Miklós, jelenleg hatodéves medikust, aki másodéves korától kezdve kitartó szorgalommal vitte odáig, hogy önállóan tud végezni ilyen bonyolult tudományos kísérleteket. /MTI/

XVI.
BKK kiadás 1956. március 15. 12 óra -- perc

Az egyetemi munka fontos alkotórésze a tudományos kutatás -

dr. Dabis László nyilatkozata

1956. március 15.

Dr. Dabis László egyetemi tanár, a Budapesti Orvostudományi Egyetem Közegészségtani Intézetének igazgatója a magyar egészség-tudomány fejlesztésében, valamint a közegészség- és járványügy területén végzett eredményes munkásságáért részesült Kossuth-díjban. Megkértük, tájékoztasson a közegészség- és járványügy területén kifejtett tevékenységéről, egészségügy-tudományunk fejlődéséről. Dabis László azeket mondotta:

- Kezdő orvos koromban fogtam hozzá a közegészség-tan és járványtan megismeréséhez. A nagyírú Podor professzor örökébe lépett Liebermann, Rigler és Fenyvessy professzorok tanítványaként dolgoztam. Gyakorlati működésem idején főként az immunitástan kémiai elméletének kutatásával foglalkoztam. Az első világháborúban ismerkedtem meg a legsúlyosabb fertőzőbetegségekkel, s azoknak az akkori időben lehetséges leküzdési módjával is. Így számos elméleti és gyakorlati tapasztalatot szereztem.

- Már orvosi pályám elején - a tudományos problémák mellett - foglalkosni kezdtem a víz-, az élelmiszer- és a levegő higiéniájával. 1945-ben kerültem a fővárosi biológiai intézet élére. Öt évvel később ért az a megtiszteltetés, hogy kineveztek egyetemi tanárnak. Céлом az volt, hogy régi, nagyírú mestereim útmutatásai nyomán munkálkodjak, természetesen azoknak a fokozott igényeknek megfelelően, amelyeket államunk a közegészségügy területén kitűzött. Elsőrendű feladatnak tekintettem azoknak a mulasztásoknak pótlását, amelyek a múlt rendszer hibájából fennálltak.

- Mindenekelőtt arra törekedtem, hogy a megelőzés szemléletétől áthatott egy-egy orvosokat neveljek. Különösen szükség volt erre azért, mert a korábbi rendszerben a betegségek megelőzését elhanyagolták. A orvosokat a megelőzés gondolatára kellett nevelni, a már kész orvosokat pedig higiénikus szakismeretekkel kellett ellátni.

/folyt.köv./

XVII.
BKK kiadás 1956. március 15. 12 óra -- perc

/Az egyetemi munka...1.folyt./

- Egyetemi munkánk fontos alkotórésze lett a tudományos kutatás. Ez a mi intézetünkben három irányu: kémiai, járványtani és szűkebb értelemben település-egészségtani vonatkozású. Ez utóbbi a lakás, a város, a falu, a víz, s az élelmiszer higiéniáját foglalja magában. Az én közelebbi érdeklődési területem a levegő higiéniája. Az ezzel kapcsolatos vizsálatok újabb főként arra terjednek ki, hogy megállapítsuk azt a napsugárzási veszteséget, amit a nagyvárosok levegőjének nagyarányú füst- és portartalma okoz. A hatalmas ipari centrumok por- és füstmentesítésére mindenütt, de különösen a szovjetunióban óriási erőfeszítéseket tesznek.

- Mint az egészségügyi tudományos tanács elnöke határozott véleménnyel, hogy a tanács kidolgozza azt az általános, átfogó gyógyító-megelőző közegészség- és járványügyi programot, amely nemcsak a gyógyítást, hanem a megelőzést is közel viszi a falu dolgozóihoz. Döntő fontosságú feladatként áll előttünk egyrészt az üzemi dolgozók, másrészt a falusi lakosság egészségének fokozottabb védelme az orvostudomány legújabb eredményeinek felhasználásával. Sok más feladat mellett az egészségügyi tudományos tanács nagy gondot fordít az angolkór, a dizentéria, a járványos székesség elleni küzdelemre, valamint a falu ugynevezett krónikus betegségeinek - rák, vérhaj, vesebaj, cukorhaj - leküzdésére. Döntő jelentőségű, hogy a szovjet tapasztalatok alapján hazánkban is kiépített közegészségügyi és járványügyi hálózatot ennek érdekében kiválóan képzett fiatal higiénikusokkal és epidemiológusokkal lássuk el.

- Ha közegészségügyünk fejlődését nézzük, már most is sokatmondó eredményekről beszélhetünk. Ezek közé tartozik a csecsemő és tuberkulózis halálozás nagyfokú, de általában az évi összhálokozás csökkentése. Ahhoz, hogy közegészségügyi téren további eredményeket érhesünk el, szükséges a közegészségtani intézetek bővítése. Kormányzatunk arról a második ötéves tervben gondoskodik. Azt az igen magas kitüntetést, amellyel népi államunk eddigi munkásságomat jutalmazta, rendkívül nagy örömmel fogadtam. Ez a mebecsülés is arra ösztönöz, hogy a közegészségügy és járványügy területén még meglévő nehézségek leküzdésével - kormányzatunk további támogatásával - népegészségügyünk fejlődését az eddiginél is eredményesebben segítsük. /MTI/

/jör

--

MTI KÜLÖN KIADÁS

BKK XVIII. kiadás 1956. március 15. 12 óra -- perc

"Huszonöt esztendő művészi pályafutásom legszebb elismerése a Kossuth-díj - Losonczy György Kossuth-díjas, írdemes művész nyilatkozata

1956. márc. 15.

Hans Sachs, Don Juan, Borisz Godunov, Menheto, Escamillo, Scarpia, és még sok - az operairodalom 27 legszebb és legnagyobb baritonszerepét énekelte eddig, 27 esztendő művészi pályafutása alatt Losonczy György, az Állami Operaház kitűnő művésze. A legmagasabb kitüntetés: a Kossuth-díj elnyerése alkalmából a Magyar Televízió Irodalmi munkatársának a következőket mondta:

"Huszonöt esztendő művészi pályafutásom legszebb elismerése a Kossuth-díj. Jóleső öröm, és büszkeség a díj birtokosának lenni. Új inspirációk ösztönözje,

még tökéletesebbet, még többet adni. Valahogy van rokon ez az érzés azzal, amit a színpadon, a közönség tapsának zúgása közben érzek. Itt szeretnék beszélni a mai közönségről, amelyről nem lehet elfogódottság nélkül beszélni. Művészi munkásságom nagyobbik fele a felszabadulás előtti időkre esik. Szentanuja voltam a régi közönségnek mindig ismétlődő arculatának, amelynek vonásait a divat, a felső-tízezer társasági szereplősvégvá rajzolta. Az a közönség nem lett volna képes arra, amit az elhalt nyár egyik margitszigeti előadásán megtett a mai közönség: két órán át eszben szva ültök, tapsolták végig a Bajazzók és a Parasztbeszűlet előadását. Kitüntetés volt nekünk, művészeknek. A Kossuth-díj is az. És mind a kettő

egyszerint büszkeség. Ennek tudatában állok a művészi szolgálatomhoz ezután is. /MTI/

MTI KÜLÖN KIADÁS

BKK XIX. kiadás 1956 március 15 12 óra -- perc

Várkonyi Zoltán: a második Kossuth-díj erőt, ösztönzést ad új ter-
velm megvalósításához

1956 március 15

- A Különös ismertetőjel rendezését elismerő Kossuth-díj tulajdonképpen már második kitüntetése ennek a munkának. Az első - a nagy közönségsiker volt. E siker különleges jelentősége pedig az, hogy a film témájánál, mondanivalójánál s a mondanivaló szolgálatába állított művészi erejénél fogva magyar és külföldi dolgozók száz és százai neveléséhez járult és járul hozzá.

- Nem kell mondanom, hogy az ilyen rendezői feladatok mennyire lelkesítőek, magukkal sodró erejűek. Ezért is vágyom, hogy az 1919 hősi harcainak felelevenítő Harag napja, a második világháború idején küzdött egyszerű kommunistáknak emléket állító Különös ismertetőjel egyelőre még csak a triológiját, hőseinek sorsát s a magyar munkásoztagy felszabadulás utáni küzdelmeivel foglalkozó filmmel fejezzem be. Bár a terv még csak elképzelés, bizonyos előkészületeket természetesen már megvalósítására.

- Ami az egyéb terveket illeti: engem is, akár csak talán valamennyi színművészünket, elsősorban a mai tárgy filmek foglalkoztatnak. Ilyen tervekről tárgyalok néhány íróval, ezenkívül bennem is érlelődik, s egyre határozottabb körvonalakat ölt egy új-szerű, mai tárgy film gondolata. Eretrtségi találkozó az ideiglenes címe. Arról szól, hogy egy filmrendező magára vállalja volt osztály-társainak egybegyűjtését a 25 éves találkozóra. A kutatás során bomlik ki sokrétű történet, amely a ma élő, 40 év feletti korosztály életének keresztmetszetét adná.

- A filmmel kapcsolatos munkához természetesen csak a nyártól kezdhetek hozzá, addig leköv Nemzeti Színházi működésem, ahol most Sartre Főbelövendők klubja című darabjában alakítom Georges de Valère szerepét. Ezen túl igen kedves, izgalmas feladatot oldok meg, a Színház- és Filmművészeti Főiskola hallgatóinak vizsgálódását rendezem: április végen Goldoni Legyező című vígjátékát adják elő.

- Amint látható, munkában, megvalósításra váró tervekben nem szűkölködöm. Aligha kell külön hangsúlyoznom, hogy a második Kossuth-díj koszorúja mekkora erőt, ösztönzést ad a munka sikeres befejezéséhez, e tervek valóra váltásához. /MTI/

MTI KÜLÖNKIADÁS
BKK XX. kiadás 1956. március 15.

12 óra -- perc

"Sok újat, még jobbat szeretnék adni közönségemnek" -
Orosz Julia érdemes művész nyilatkozata

1956. márc. 15.

"Egy ilyen kitüntetés nagyon csábít arra, hogy elégségség, s kis pihenés kövesse a "babérkoszorút". Vissza-pillant az ember a kezdetig, s újra érzi a sikerek örömmemorát, de még a küzdelmek; a nehéz percek is megszépülnek. Csak hogy a múltban szorosan kapcsolódik a jövő gondolata, s a pihenés, az elégségség nyomban elszáll. Sok újat, még jobbat szeretnék adni. Jó volna mindig új, s új oldalról bemutatkozni. Sokat látni, tanulni külföldi művészekről, kint és itthon. Nem csak a közönség, mi is nagyon várjuk az új operákat s több szép opera felújítását. Vannak még feladataink a koncertezés és a rádió szereplés terén is. Várjuk a segítséget ezektől a szervektől is, s akkor rajtunk, művészeknek nem fog mulni, hogy többet, jobbat adjunk közönségünknek, amelyet mi legalább úgy szeretünk, mint ők minket."

/MTI/

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK XXI. kiadás 1956 március 15 12 óra -- perc

Tompa Sándor színművész: a derűt, az optimizmust akérom kifejezni
játékomban

1956 március 15

Tompa Sándor érdemes művész 35 évvel ez előtt ismerkedett meg a színészi élettel. A népszerű művész a Kossuth-díj kézhezvételkor meghatottan emlékezik a három és fél évtizedes pályára egy-egy állomásra, amelynek legjelentősebb eseménye ez a kitüntetés.

- A színpad szeretete ott élt bennem már akkor is, amikor mint nélkülöző egyetemista, a kolozsvári színházban statisztáltam, hogy az ezért kapott pár fillérből ennivalót vegyek. Keserves, nehéz volt akkor a magamfajta egyszerű diák sora. Sokszor elborult, hogy kenyérre sem telt. Abba is kellett hagynom a tanulást, hogy kereset után nézhassék. Két éven keresztül "lándzsa emelő" voltam, s csak később kaptam egy-egy párszavas szerepet. Végigjártam a színészi iskola valamennyi osztályát: voltam operett buffo, énekes, prózai színész.

- Nehéz és rögzös volt az az út, amelyen idáig jutottam. A mai fiatalok, akik akadémiára járnak, ösztöndíjat kapnak, s államunk szerető támogatását élvezik, el sem tudják képzelni, milyen szűnyaru körülmények között játszottunk - felejtve éhséget, nyomorúságot. Gyakori eset volt, hogy fizetésünket sem kaptuk meg, mert kevés volt a bevétel.

- Ma a tehetséges fiatalok akár az iskola prózai közül is főszerepbe kerülhetnek, s nélkülözést, a korgó gyomru színészt csak hírből ismerik.

- Tőlünk színészekről sokszor kérdezik, milyen szerepet játszunk legszívesebben. En erre azt mondom: olyan szerepet, olyan darabban szeretnék mind többet játszani, amely mai életünkről, a ma emberéről és a ma problémáiról szól! Mert a szocializmust építő ország embereinek tengernyi terve, hősi erőfeszítése és problémája van. Nekünk színészeknek be kell mutatnunk ezeket. Ehhez azonban az kell, hogy írónk mai tárgyú jó és igaz darabot írjanak és figuráik az életből vett hus-vér alakok legyenek. Ilyen szerepet szeretek legjobban játszani.

/folyt.köv./

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XXII. kiadás 1956 március 15 12 óra -- perc

/Tompas.... folyt./

- El kell még mondanom azt, hogy a jó szerep soha nem függ a terjedelemtől. Sokszor egy-egy szóval, mosollyal vagy mozdulattal többet mondhat a színész, mint párcekgig tartó monológgal. Ehhez azonban fáradhatatlan és soha nem lenkadó munkára van szükség. Sok-sok évre volt szükségem ahhoz, hogy levetkőzhessem színészi mórósságomat, hogy igazán a szerepét játsszam. Eredményeim, sikereim, a tapsok és most az a nagy kitüntetés - köteleznek.

- Sok'ig nem akarok még elszakadni a színpadtól. 53 éve vagyok, de fiatalnak érzem, hiszem megem. Ezt a fiatalos derűt, optimizmust akarom kifejezni játékommal, ezt akarom átplántálni minden színjárlatógetóba, hogy aroim szerint, a megem módján tegyek én is egy téglát az épülő új országunkhoz. /MTI/

Gorup Ferenc Kossuth-díjas konstruktőr hat éves programja a megvalósu utján

1956 március 15

- Három esztendője az irattár órzi annak a több ezer munkafelejártnak a szövegét, amellyel a MÁVAG dolgozói 1952. november 7-ét ünnepeleék. A sok ezer név közül az egyik Gorup Ferenc konstruktőré, aki abban az időben vette át a Szivattyógyár szerkesztőrszlegének vezetését. A szivattyutípusok korszerűsítését, új szivattyufajták tervezését vállalta. Akor még kevesen gondoltak arra, hogy ebből a felejártnak többesztendőös program lesz.

A kiváló konstruktőr az újat és a korszerűbbet szolgáló elgondolásait hat esztendőös programban rendszerezte. Olyan szivattyutípusok gyártását vette tervbe, amelyek hatásoka az eddigieknél sokkal nagyobb, s ugyancsak előállítása és felhasználása minden eddiginél gazdaságosabb.

A felejártnak pillanattól minden év, sőt minden hónap ritkaságszámba menő eredményeket hozott Gorup Ferenc munkájában.

/folyt.köv./

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XXIII. kiadás 1956 március 15 12 óra -- perc

/Gorup.... folyt.

Három munkatársával, Kovács Gyula és Polcz István gépészmérnökkel és Pelló Sebestyén technikussal három teljesen új típusu, korszerű szivattyú-gépcsoportot alkotott. E gépek nagyrészének hatásoka 70-ről 83, sőt 86 százalékra növekedett. Ez az eredmény azonban nem egyetlen előnye az új konstrukciónak. Valóságos technikai szenzációnak számít, hogy a szivattyúk alkatrészei a szivattyúcsoprt bármelyik tagjánál felhasználhatók. Az új megoldással a különböző teljesítményű szivattyúk alkatrészeit is sorozatban gyárthatják, ugyanakkor használat köz en egy-egy alkatrész sokkal könnyebben pótolható.

Gorup Ferenc hat esztendőös programjának felét már megvalósította. Rajzai alapján elkészült az első gépcsoport mintapéldánya és a műhelyben befejezéséhez közeledik a második gépcsoport szerelése. A harmadik gépcsoportoz tartozó szivattyúk rajzait is átadták, s most három újabb gépcsoportot szerkeszt. A kiváló konstruktőrt értékes munkájáért Kossuth-díjjal tüntette ki államunk. Amikor a nagy tiszteességről értesült, a következőket mondotta:

- Továbbra is becsülettel, minden erőmmel és tehetségemmel iparunk fejlődését, népünket, gyönyörű szobad országunkat akarom szolgálni. /MTI/

Barta Lajos nyilatkozata

1956. március 15.

- Kossuth-díj? Mintha az írók számot kellene vetnie eddigi életével, munkájával! Erre eddig nem írtam róla sem, mert mindig nagyon sokat dolgoztam, és mert egész életem harcban telt el ideig, harcban eszmékért, elvekért, igazságokért, - egyszerűen mondván: az emberért. Sok esztendő szakadt már rám és ezután akarom csak a tőlem telő legnagyobbat megírni. A harc tetete azt, hogy ez így van! A 27 évi emigráció szakadatlan harc volt Európa öt országában az európai fasizmus ellen.

- Mikor kezdődött ez a harc? Még 1911-ben, egy drámával, a Parasztokkal Budapeston, a Magyar Színházban. Ebben a drámában - először a magyar irodalomban - mondta ki valaki: a szertelen és féktelen nagybirtokot darabokra kell zúzni és adni belőle a milliósoknak, akiknek talpalatnyi sincs a termő rögéből. Bátor két színházi csete volt, a harmadik már elmaradt, mert a nagybirtokosok országos egyesületének működésében volt rábírní a színházat, hogy a drámát egyszer a mindenkorra végve legyen a műsorján.

- A másik színpadi mű, a Szarvas /1916/, az a szomorú vigjáték, vagy vidám szomorujáték? Azra, hogy a polgári közönség mily életformája reménytelen valami, mert az örömet és boldogságot lekaszálja az élet. A Szarvasban /1916/ a csendőrterror golyója is az egyszerű lelkek hétköznapijában is virágzó lelki szépséget, az Örvény? A korrupt magyar vidéki társadalom városi világa nem bírja el az alulról jövő új értelmiségiakat.

Mennél forradalmibb a programjuk, annál biztosabban igyekeznek legázolni őket. A sötét ház? A társadalmi gépezet által automatikus irgalmatlansággal kirostított gyöngök, szegények forradalmának nőnek föl.

- És mi volt a Rosalind F., a berlini Proletarisches Theater megnyitó politikai játékában 1920. novemberében? A tőke, az egyház, hűbérség szent romja egy gyilkos, véres nyomorba taszítja a népet. A még harcban álló berlini forradalom eszméje jön, hogy új rendet tartsa a világot.

/Folyt. köv./

/Barta Lajos... folyt./

- És nem harcolt jelentősen a novellák tömege, a három-négy regény is? Nézzük csak: hol kezdődött és hogyan nőtt szocialista-realizmussá a haladó magyar irodalom már 1910-től kezdve? Majd megkapjuk bennük ehhez a kérdéshöz az illusztrációt.

- És a jövő? A holnap, a holnapután? Az értatlannak a tiszó Tincsiós-írása hatalmas kardesapás lesz a 67-es kiagyozás büntető ellen. A másik dráma, az Uj Karthago leleplező harci kiáltás és bizonyítás a bomba-martóló hatalmak ellen! Nyugalom? - majd ha már nem megy a munka, most még jól megy! A Kossuth-díj újra figyelmeztet arra, mindez mindig hü maradtam: harc a hazáért, a népért, az emberiségért! /MTI/

BKK XXVI. kiadás 1956 március 15 12 óra -- perc

Termelő Üzem egyetemi kísérleti műhelyben - Egyetemi tanár és tanársegéd közös Kossuth-díja

A Műszaki Egyetem textiltechnológiai tanszékének egyik kísérleti műhelyében rektori engedéllyel rövid ideig egy kis termelő Üzem működik. Zilahi Márton egyetemi tanár és Oszwald Lőrind tanársegéd együttes kísérleti eredményeként itt készítik a nedvesség-, hő-, baktérium- és trópusálló új szigetelő-anyagot a Műanyag- és Kábelgyár dolgozói addig, míg saját Üzemükben megfelelő műhelyt nem tudnak berendezni. A két kiváló textilipari kutató, aki ezért az eredményért kapta meg a Kossuth-díjat, naponta láthatja, hogyan használja fel az ipar tudományos eredményeit.

Kutatásaikról Zilahi Márton egyetemi tanár a következőket mondotta:

- Az ipar igényeit figyelembevéve 1950-ben kezdtük meg a kísérleteket, hogy hazai anyagból a híradástechnika számára megfelelő nedvesség-, hő-, baktérium és trópusálló szigetelő anyagot állítsunk elő, amely a különböző világgrészek igényeit is figyelembe véve megfelel az export-követelményeknek. Sikertült a pamut szigetelő képességét hatvonzerszeresére fokozni, s ezáltal az olcsóbb nyersanyagból a súlyannál és a gyapjunál sokkal jobb szigetelő anyagot előállítani. Munkánkhoz jelentős segítséget nyújtott az Országos Találmányi Hivatal és a Villamosipari Központi Kutató Laboratórium. Ujsszerű volt, hogy a sürgető igények miatt nemcsak a laboratóriumi és a félüzemi kísérleteket végeztük mi el, hanem kísérleti műhelyünkben megszerveztük az üzemi gyártást is. Mint tapasztaltuk, ennek a megoldásnak megvan az az előnye, hogy az Üzem így egyáltalán nem idegenkedik az új megoldástól, hanem mindent megtesz annak érdekében, hogy minél nagyobb méretekben kerülhesse meg a gyártást.

- Tanszékünk jelenleg a rádióaktív izotópok légnedvességméréssel való felhasználásán dolgozik és több más tudományos feladatot megoldásával is segíteni kívánja a termelő Üzemeket. /MPT/

/ minél előbb

BKK XXVII. kiadás 1956. március 15. 12 óra - perc

Ascher Oszkár nyilatkozata

1956. március 15.

- Hatvanadik életévem küszöbére léptem s csaknem fél évszázaddal ezelőtt, 1907 májusában álltam először versmondóként közönség elé. Elemista diák voltam, amikor hazahozták Rákóczi halmait s én Petőfi versével köszöntöttem az iskola ünnepségén a nagy vezető, a nagy fejedelmet.

- Rákóczi s Petőfi neve indított el utamon. Akkor már rongyossá olvastam Petőfi költeményeit, sokszor szavaltam azokat iskolai órákon s úgy éreztem, sohasem szakadhatok el a verstől. De a szeretet vezetett később, középiskolás koromban is. Magyar tanárom Földessy Gyula volt - tőle hallottam először Ady Endre nevét s neki mondtam először Ady verset. Mégsem versmondónak indultam: a világháború zivataros éveiben a Műegyetem mérnöki karán tanultam s szigorló mérnök voltam már, amikor Ödry Árpádnál jelentkeztem: hallgasson meg s mondjon véleményt. Betéve tudtam akkor az első szótól az utolsóig az egész Cyrano-t -, és sok-sok verset. A színakadémiára mégsem vettek fel, de Ödry magántanítványává fogadott, s az ő tanácsára kötöttem ki végleg a versmondás mellett. Ödry meglátta, hogy a versmondás új stílusát akkorom - ekkor még nem tudatosan - megteremttem.

- Nem volt könnyű dolog új módon verset mondani. Első szavalóestemre - s még hosszú ideig azután is - magamnak kellett hűzelnem a jegyekkel. A közönség, amely hosszú időn keresztül a színészek patetikus versmondásához szokott s a költeményeket legfeljebb egy-egy est betétjeként ismerte meg, nem gyűlt össze önálló szavalóestre s a színészek sem értették meg, mit jelent a versmondás művészetének sajátos stílusa.

- Miben állnak ennek a sajátos stílusnak különleges vonásai? A régi stílus patetikus, színészkedő jellegű volt: a színészi munka jegyeit hordozta magán s a művészek általában úgy is tekintették, mint a színészet előiskoláját, ahol elsajátíthatják mindazokat a jellegzetes mozzanatokat, hanghordozásokat, amelyekre a színpadon van szükségük. Én kezdettől fogva elutasítottam magamtól ezt a felfogást, de csak harminc éves versmondó múlttal tudtam teljességgel kifejezni, mi az a sajátos, a különös, amit a szavalás stílusjegyeinek mondhatunk. A beszámítványozat önálló maga ez, a színészet testvére. Éppúgy, mint ahogy a rézkarc a . . .
/folyt.köv./

M T I F Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XXVIII. kiadás

1956. március 15.

12 óra - perc

/Ascher Oszkár...1.folyt./

maga egyetlen egy, puritán eszköznél felhasználásával igyekszik felkelteni ugyanazokat az élményeket, amelyeket a festészet a maga sokszínűségével vált ki a nézőből, mint ahogy az egyezmény - kére - te - szénrajz "színhívó", szinkeltővé válik, éppúgy kell a szavalónak a maga egyszerű eszközeivel, a pusztán beszéddel, jöjében minden esztus nélkül - felkeltenie a teljesség élményét. Érdese - ket kell tolmácsolni s ezek az érzések egyaránt közvetítik a hall - gatóhoz az író s a versmondó érzelmeit. S ugyanakkor; nem szabad elsüllyednie a szürke hétköznapi világba sem.

- Az új stílus utja eleinte bizony nagyon keserves volt színészekkel, írókkal - s a közönséggel is - szembetalálkoztak azok, akik ezt a törekvést hirdették. De az évek során mégis fel - nőtt egy olyan kis csoport, amely már nem a patetikus stílusban látta a versmondás útját s a szürkeséget sem hitte és hirdette "egyszerűség"-nek. A második világháborút megelőző években tehát már kialakult az általán propagált stílus kis gárdája. Ennek a gár - dának költői előbb a Nyugat költői voltak, de mindennekelőtt Ady Endre, később pedig József Attila és Illyés Gyula.

- József Attilához fűződő kapcsolatunk különösen je - lentős volt számomra. 1927-ben kapcsolódtam be a munkások kulturá - lis mozgalmába. Felkérték a nyomdászok, majd később az építőmunká - sok szavalókoruscainak vezetésére. Ekkor a körusokban ismerked - te meg a kommunista fiatalokkal s a magam eszközeivel segítettem cél - jaikat. Ezekhez a szavalókorusokhoz menta el József Attila versei - t. Szavaltuk "Pömege" című versét, /"szeptember 1." volt akkor a cí - me/ a "szocialisták" című versét s több más költeményét. Különö - sen éppen József Attila egy verse, a "biztatás" ébresztett rá a versmondás műfajának egy nagy tanulságára, arra, hogy a művésznél, a versmondónál meg kell teremtenie a vers olyan sajátos légkörét, amelyben a minden utalás nélküli sejtések mindenki számára nyilván - valóvá válnak.

/folyt.köv./

M T I F Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XXIX. kiadás

1956. március 15.

12 óra - perc

/Ascher Oszkár...2.folyt./

- A fasiszta terror éveiben rám is a mellőzés, a szen - vedés várt. Csak a felszabadulás után nyitlak meg ismét az addig lezárt kapuk. 1945 márciusában tértem vissza a náciok fogságából s az első szabad május elsején már az Operaházban mondtam el Illyés Gyula egy versét.

- Az elmúlt években sem volt teljesen sima a versmon - dás utja. Csak a legutóbbi időben kezdli megszerezni a vers azt a helyet, amely kulturánkban megilleti. Összinte hullával kell it meg - emlékeznem a Petőfi Színházról, amely - vállalva az esetleges bal - siker kockázatát - megindította a "szállj, költemény" sorozatot, lehetőséget adva versmondóinknak, hogy széles körben terjesszék a legszebb költeményeket. Ez a vállalkozás mutatta meg leginkább, a vers népszerűségét, szeretetét: a jegyek több, mint fele, bér - letben kelt el s valamennyi est zsúfolt ház előtt zajlott le. So - kat tett a versmondás kulturájának terjesztéséért a rádió is: amel - lett, hogy teret adott a költészet legszebb alkotásainak, elősegi - tette, hogy új szavalógárda alakuljon ki, olyan művészek, akik hivatásuknak tekintik a versmondást.

- Sok még a teendőnk, hogy a költemény mindenki művész szükségletévé váljék. Elsősorban a fiatalokat kell megnyerni ennek az ügynek. Nagyon hasznos lenne, ha megteremténénk a vers és a dal színiestét, amely - túlnóve az öt-hat előadásból álló sorozatokon - állandó alkalmat adna versmondóinknak művészetük gyakorlására, a vers ügyének elterjesztésére. Ennek szeretnék én is szerény szolgál - tásom jövni válni. Úgy érzem, hogy nagy kitüntetés, a Kossuth-díj, nem pusztán nekem jelent elismerést, hanem valamennyi szavalónak, a költészet, a vers szolgálóinak. /MTI/

- - -

A Kossuth-díj kitüntetettje: a 85 éves Jordan Károly professzor

1956. március 15.

Jordan Károly, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja a valószínűségszámítás, a matematikai statisztika és ezek alkalmazásában elért tudományos eredményeiért kapott Kossuth-díja. Az idős tudós a következőket mondta az MTI munkatársának:

/folyt.köv./

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XXXI. kiadás 1956. március 15. 12 óra 30 perc

/A Kossuth-díj kitüntetésje....1.folyt./

- Több mint öt évtizedes tudományos munkásságom elismerését látom abban a magas kitüntetésben, amelyben részesültem. 1903 óta foglalkozom a valószínűségszámítás elméletével. E hosszú tudományos működésért elismerést csak a felszabadulás óta kaptam. Az elmúlt rendszerben jobban ismerték külföldön a valószínűségszámítás terén elért eredményeimet, mint idehaza. Értékeztéseimet és könyveimet nyolc külföldi országban is kiadták, de a Horthy-korszakban mégsem érdekesítették arra, hogy valamilyen formában is méltányolták volna tudományos működésemet.

- Nyolcvanöt éves vagyok, s magas korom miatt már nem vehetek részt tevékenyen az egyetemi munkában. Azonban nyugalomba vonulásom után is dolgozom, s különös öröm számomra, hogy új művel járulhatok hozzá a matematika fejlesztéséhez. Az Akadémiai Közlönyknél sajtó alatt áll "fejezetek a klasszikus valószínűségszámításból" című könyvem, amely az év júliusában jelenik meg. Bízom benne, hogy szeretik még néhány gyakorlati problémák megoldását szolgáló értekezést is írni. /MTI/

"Egyre növekvő felelősségérzet tölt el..." - Viski János Kossuth-díjas író nyilatkozata

1956. március 15.

Viski János, a Zeneművészeti Főiskola tanára, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze a következőkben válaszolt az MTI munkatársának kérdéseire a Kossuth-díj elnyerése alkalmából:

- Versenymű-ciklusom tervét hosszú évvel ezelőtt határoztam el. Ezt a tervemet a legelterjedtebb három szövegírói versenyre mindenikre egy-egy versenymű komponálásával valósítottam meg. A versenymű-ciklusom utolsó "fejezetének" - Csellóversenyemnek - komponálását az elmúlt esztendőben fejeztem be, budapesti bemutatóját decemberben hangzott el. Az időrendben egymácutan alkotott regény versenyem - számos hazai előadásom túl - máig harminc, zongoraversenyem: tizenöt sikeres külföldi bemutatást ért meg. Csellóversenyem első külföldi bemutatója a jövő évadban Berlinben fog előadni. A nemzetközi-díjas karriyer vezényléseivel a berlini bemutató szöveglistájául Banda Edét, a Zeneművészeti Főiskola tanárát. /Abendroth/

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XXXI. kiadás 1956. március 15. 12 óra 30 perc

/Egyre növekvő....1.folyt./

tanárát, a budapesti bemutató kitünő szöveglistáját szerződtették. Versenymű-ciklusom komponálását Népköztársaságunk kormánya már menetközben elismerő kitüntetésekkel támogatta. Zongoraversenyemért 1954-ben az Erkel díj első fokozatát nyertem el, 1955-ben pedig a Magyar Népköztársaság érdemes művésze cím kitüntetésében részesültem. Az elismerést most, a ciklus befejezésekor, a Kossuth-díj elnyerése koronázta. Most, a köszönet és az örömteli elégtételi érzés mellett, egyre növekvő felelősségérzet tölt el jövőbeli alkotásaim iránt, hogy a nagy megtiszteltetést mindinkább kiérdemelhessem. /MTI/

Gergely Sándor író nyilatkozata

1956. március 15.

- Nagyon örülök az újabb - második - Kossuth-díjnak.

- Az ember általában örül a jónak és szívesen veszi, ha elismerik. Tehát örültem és örülök, hogy a "Rögös út" című regényem olyan nagyon tetszett, tetszik a dolgozó magyar olvasó községnek, - s az ő véleményükből szűröm le azt a tanulást, hogy a regény sikere - sikere annak az irodalmi irányzatnak, amely azt magyarázza és hirdeti, hogy a magyar népi demokrácia írójának alapvető feladata művészi sikon ábrázolni s ideológiailag mélyíteni, erősíteni azokat a gigantikus eredményeket, amelyeket dolgozó népünk politikai és gazdasági téren az elmúlt tizenegy esztendő alatt elért.

- Nemrég multam - a normális időszámítás szerint - hatvan esztendő. De én más mérték után igazodom. Ennek az idei évnek a tavasszal lesz harminc esztendője, hogy az illegális KMP felvett tagjai sorába. Harminc évesnek mondom tehát magam - harminc éve vezet, nevel a párt.

- Ami vagyok, s amit elértem, - a pártnak köszönhetem. Írói fejlődésem elképzelhetetlen a nagy szovjet nép irodalmának ismerete és tapasztalatainak felhasználása és nagy, hősi pártunk nevelő, irányító kritikája nélkül.

- Különös örömmel köszönöm partunknak és államunknak a kitüntető díjat, amely elsősorban annak az irodalmi irányzatnak, a szocialista-realista irodalmi szemléletnek szól, amelynek az általam vezetett lehatárolt, hogy sikeres: közbe lépésnek hasznos művet alkotattam. /MTI/

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XXXII. kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

Mindenütt látom népünk, kormányunk gondoskodását a tudomány fejlesztéséről - Kardos Tibor egyetemi tanár nyilatkozata

1956. március 15.

"A magyarországi humanizmus kora" című monográfiám az utolsó hét év alatt készült, az anyaggyűjtés azonban negyedszázados kutatói munkám időtálló anyagát, felkutatott adatait is tartalmazza. Nagyobbik részét mégis publikálatlan, közre nem adott adatok, elemzések teszik ki, amelyek körülbelül 1940 óta gyűltek fel 1954-ig. Ebben az összefoglalásban, amely ugyanakkor számos ponton egyes kérdések első analízise is, a magyar történelem és irodalom egyik legjelentékenyebb korszakát tárgyalom, a XIV. század második felével kezdődő és a mohácsi csata évtizedével záruló korszakot.

- A magyar humanizmusra vonatkozó kutatásoknak ez az első marxista-leninista igényű feldolgozása. A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete szolgált fel róla még 1950-ben, hogy a készülő történelmi egyetemi tankönyvhöz írjak egy monográfiát előtanulmányul. Talán ez is megmagyarázza, hogy humanizmusunk társadalmi összefüggéseinek és szerepének felderítését központi feladatnak tekintettem. Munka közben és az egyes problémákat számomra tisztázó viták során anyagom annyira felduzzadt, hogy az eredetileg egészen a XVII. századig haladó tárgyalást ketté kellett osztanom. Könyvem anyaga így is több mint kétszerese eredeti terjedelmének. Boldoggá tesz, hogy életem munkája és az utolsó hét év erőfeszítése ilyen kitüntető méltánylásra talált és népi demokráciánk legnagyobb tudományos kitüntetését kaptam meg.

- Remélem, hogy könyvem második kiadásában még bővíthetem az anyagot, mert az is nagy örömmre szolgált, hogy az első kiadás néhány hónap alatt teljesen elfogyott.

- Legfőbb további tervem munkám folytatása, a XVI. századi magyar nyelvű humanizmus felvirágzásának bemutatása. Úgy vélem azonban, hogy ehhez még néhány év munkájára van szükség, a részlettanulmányok és monográfiák egész sorára. Sajtó alatt van szerkesztésben az olasz reneszánszsal foglalkozó tanulmánykötet "Renaissance tanulmányok" címmel, amelyben magam is írtam Leonardo da Vinci-ről, mint humanistáról. Befejezés előtt áll a Régi Magyar Drámai Emlékek első kötete, ugyancsak a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában, s egy sor kisebb-nagyobb tanulmányom, amely már mind a XVI. század magyar irodalmára vonatkozik. Végül nem hallgathatom el, hogy most írjak bevezetést Dante "Isteni színjáték"-ának magyar fordítása elé. /folvt.köv./

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XXXIII. kiadás 1956. március 15. 13 óra 35 perc

/Mindenütt látom...1.folyt./

- Az irodalomtudomány, s általában a társadalmi tudományok támogatása olyan mérvű a népi demokratikus Magyarországon, amelyhez alig lehet hozzamérni a tudomány korábbi sorsát a felszabadulás előtti Magyarországon. Én magam több könyvvel és az anyagközlő, vagy elvi publikációk hosszú sorával az egyetemi magántanárságig vittem csupán, s 1941-ben attól is megfosztottak. A felszabadulás után, 1946 őszétől kezdve három évig a római egyetem magyar irodalmi tanszékét töltöttem be és a Római Magyar Intézetet vezettem, majd 1950-ben a budapesti egyetem olasz tanszékét nyertem el. A Magyar Tudományos Akadémia 1953-ban levelező tagjává választott, 1955 őszén óta az Eötvös Loránd Tudományegyetem Nyelv- és Irodalomtudományi Karán a dékáni tiszteletet töltöm be, a most megalakult Irodalomtörténeti Intézet világirodalmi osztályát vezetem. Minderre az ellenforradalmi Magyarországon a legesekélyebb kilátásom sem lehetett volna.

- Az egyetemen, az akadémián, a kutató intézetben mindenütt látom népünk, kormányunk gondoskodását a tudomány fejlesztéséről. Nincs nagyobb öröm számomra, mint látni szaktudományaim felvirágzását, egy új szocialista tanár- és tudósnevezék felnövését, a művelődési színvonal rohamos emelkedését. Magam is minden erőmmel igyekszem ebben segíteni. A Kossuth-díj elnyerése nagy ösztönzést ad a további fokozott munkához. /MTI/

Fekete Lajos egyetemi tanár nyilatkozata a nagy kitüntetés alkalmából

1956. március 15.

- Az a munka, amely most kitüntetésben részesült, az irástörténet egy részletével, közelebbről megjelölve az arab írás egy változatával, a szíjokat írással foglalkozik.

- Az arab írás kutatása első hallásra hazai tudományos feladatainktól távol eső feladatnak látszik, de közelebb kerül hozzánk, ha meggondoljuk, hogy bizonyos török hivatalok sokáig ezt az írásváltozatot használták, s magyarországi tartományaikban a gazdasági élet jegyzékeit, az adórajtsromokat, törökül: a pénzügyi defftereket másfél századon keresztül szintén ebben az írásban írták. Ha tehát hazánk törökkori gazdaságtörténetét kutatni és ismerni akarjuk, ennek az írásváltozatnak az ismeretére szükségünk van. /folyt.köv./

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK XXXI V. kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

/Fekete Lajos egyetemi...1.folyt./

- A munka - hogy erre az ismeretre megtanítson - 104 lapon fényképmásolatban egykori hivatalos török iratokat közöl, s megadja ezek másolatát nyomdai betűkkel, fordítását és magyarázatát. A tárgyalt iratok időben több mint 300 évnyi időközöt /1481-1791/ ölelnek fel az egykori oszmán-török birodalom emelkedése, fénykora és hanyatlása idejéből. Az iratok mintegy fele Magyarországra vonatkozik, valamilyen vonatkozásban hazánk valamennyi tája szerepel bennük: találunk itt részleteket a budai pénztár naplójából, a váci és a szegedi vámnaplókból, kimutatást a szolnoki, bácskai, szigetvári, fehérvári kerületek török birtokosairól, bácsmegyei, szolnokmegyei falvak lakosairól, az egri vár hadi felszereléséről, a gyulai zsoldjegyzőkből, stb. Az iratok másik fele az egykori oszmán-török birodalom Magyarországon kívüli tartományaira és tájaira vonatkozik; ezek a balkáni kerületekbe, az akkori török fővárosba: Isztambulba, majd tovább Anatóliába, a kaukázusi török tartományokba, Szíriába, Egyiptomba vezetnek el bennünket. A munka tehát mindezen népek törökkori történetkutatásának hasznos segédeszköze lehet és azt a gondolatot is szolgálja, hogy az emberek békés törekvésekben akkor is segíthetik egymást, ha nyelvük és hitük nem ugyanaz.

- A munka mint hosszú évtizedek lassan beért gyümölcse most került ki a sajtó alól. Ahogy a benne közölt fényképi hasonmások gyűjtögetésével is mérhetem, a könyv első megsejtése régi időkbe nyúlik vissza, egyes fényképi másolataimat legalább negyedszázaddal ezelőtt megszerztem, s anyaga évtizedek alatt Isztanbultól Stokholmbig, Varsótól Párizsig és Velenoéig, összesen vagy husz egyetemi városra kiterjedő gyűjtéssel, egy emberöltő alatt kerelkedett egészé.

- Egy ilyen tárgyú nagyobb szabású munka megalkotásának a gondolata tehát régóta lappangott a képzeletemben, de a könyv tudatos terve csak az utolsó évtizedben alakult ki, s a terv megvalósítása csak most vált lehetővé. Hosszu reménytelen esztendő és félbemaradt hasonló kísérletek után csak a legújabb idők gazdag munkalehetőségei és éltető munkatempója, pusztító háborúk után az alkotó béke, s az alkotó békében népi demokráciánk/nagyfoku áldozat készsége adott támogatást a technikai nehézségek elhárításához. És biztatást jövőbeli munkánkhoz is. /MTI/

/serkentései adtak erőt a munka befejezéséhez,
népi demokráciánk

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK XXXV. kiadás

1956 március 15

13 óra 45 perc

Újabb kiváló bányászokat nevel Kazinczi László vajár, a Kossuth-díj tulajdonosa

1956 március 15

A felszabodulás óta tíz kitüntetést kapott Kazinczi László, a nógrádi szénmedence kazári bányüzemének kiváló oszartvezetője, az egycsillás-mozgalom egyik kezdeményezője, akit most a Kossuth-díjjal jutalmazott kormányunk.

- Csapatommal egy év alatt több mint 1.400 méternyi vágatot hajtottam ki és az előirányzottan felül készített bányafolyósó hossza jóval meghaladta a 400 métert - mondotta a magas kitüntetés alkalmából. - Most csoportos keményrejtésen dolgozunk és a csapat hét munkahelyén műszakonként átlagosan háromszor robbantunk. Eredményünkhöz nagyon hozzájárult, hogy az elsők között alkalmaztuk a milliszekundumos robbantási eljárást és a sok-sok értékes órát hasznosító "malagcsákány-váltást". Ennek köszönhető, hogy az egycsillás mozgalomban is napjában nem egy, hanem fejenként két-három csillászenet adtunk terven felül az országnak. Hazánk felszabodulásának tizenegyedik évfordulója tiszteletére adott ígéretünk valóra váltásával sem vallunk szégyent. Eddig több mint 500 csillával előztük meg tervünket az április 4-ig vállalt 600 csillával szemben. Terveim között az első helyen szerepel, hogy az eddig nevelt 33 kiváló bányásztenitványom közül most újabb dolgozókat segítsek a szakma tökéletes elsajátításához. Ünneplően megígérem, hogy a csapatomban dolgozó három új bányászól és minden hozzájárult toborzott dolgozóból olyan bányászt nevelök, aki minden tekintetben méltó lesz a szakma legjobbjá kitüntetésre - fejezte be nyilatkozatát Kazinczi László. /MTI/

MTI KÜLÖNKI ADÁS

BKV XXXVI. kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc
 Lipták János Kossuth-díjas főispitősvezető: - a tiszapalkányi
 erőmű első főispitője 1957. év szénmunkáinak az országban

1956. március 15.

Lipták János, a tiszapalkányi erőmű főispitősvezetője a napelőző nap történt vasbeton elemek alkalmazása, a modern építéstechnika elterjesztéséért Kossuth-díjjal tüntette ki a munkásságát. Lipták János az építőmunkások között nőtt fel, kőművesként a földön szeléstünk - betontunk és daruval emeltük helyére a második nagyüzemi munkán a sztálinvárosi erőmű volt, ezt követte a berentei, amelynek építésénél mint szakmai tanácsadó működtem. Most pedig a legújabbat, a tiszapalkányi erőművet építjük, amely mind a tervezés, mind a kivitelezés alapján a vezető állású Európában. Mióta In tén és Sztálinvárosban egyszerűen csak a gy-é-é ötvenéves pillért emeltünk, addig Tiszapalkányán egyszerű emeléssel 360 tonnás keretállás körül a helyére. Itt alkalmaztuk először a rácsstartókat, amely kevesebb anyagot igényel, mint az oszlop, ezenkívül könnyebb a szerkezet. Évről-évre szerveztük a törzskardát, egyszerűsítettük a munkafolyamatokat. Mióta In tén 1.200 ember állt az erőmű építésén, itt Tiszapalkányán már csak 700 építőmunkás tevékenykedik. Ma már olyan törzskardával rendelkezünk, amely más ennél is nagyobb feladatokat elvégzésére is alkalmas.

Az elkövetkező időszakban arra törekedünk, hogy az erőmű építését meggyorsítsuk. Azt akarjuk, hogy az első üzemelés 1957 tavaszán üzemeljen már. Ez újabb lépés jelent az országban. Most mérnökképző tanfolyamra járok, hogy tökéletesen megismerjem a tervezést, a statikát is. A második öt éves tervben sok erőművet szeretnék megépíteni, mindegyik nagyobb és nagyobb feladatokat megoldani. A Kossuth-díj, állammunkáért kintüntetése erre kötelez. /MTI/

MTI KÜLÖNKI ADÁS
 XXXVII.

BKV kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

Három mérnök közös találmányáért kapott Kossuth-díjat

1956. március 15.

Évente csaknem kétezer tonna ólom megmunkálása népgazdasági szempontból igen nagy jelentőségű. Ezt tették lehetővé találmányukkal a Kossuth-díjjal kitüntetett Szentmártony Aladár, Ninausz István és Heinrich Kálmán mérnökök.

Az ólom megmunkálása - mondja Szentmártony Aladár, a Villamosipari Központi Kutatólaboratórium technológiai osztályának vezetője - nemcsak speciális anyag, hanem világprobléma. A kutatók évtizedek óta vizsgálják, hogy a 90 évszázadot kábelként miként lehetne az ólomot azonos értékű más anyaggal helyettesíteni. Kísérleteinket 1950-ben kezdtük és 1952-re megoldottuk a feladatot. Így lehetővé vált, hogy az import utján beszerzett drága ólom helyett hazai nyersanyagból, alumíniumból gyárthassuk a kábeleket berítő úgynevezett köpenyt.

Szentmártony Aladár jövő tervei között szerepel a villamosipari szigetelőanyagok minőségének további javítása.

A másik feltehetően, Ninausz István, a Villamosipari és Kábelgyár igazgatója vezetője.

A Kossuth-díj - mondja Ninausz István - új örömet és új erőt ad további munkánkhoz. Találmányunk megvalósítása a kollektív munka eredményességének bizonyossága is. Az alumíniumköpenyes kábelgyártás lépéshozzásnál nagy segítségemre jöttünk Kóder Frigyes-től, a székessieghérvári Könyvnyomdászati főmérnöktől, Németh Jánostól, a várunk szovjet csoportvezetőjétől, Kovács János főművezetőnkéntől és másoktól. Jelenleg a gyártmány- és gyártásfejlesztési mozgalom céljainak megfelelően a kábelgyártás önköltségének csökkentésén fáradozunk. Lehetőségünk van több ezer kilométer hosszú kábel exportálására, ez a lényeg, hogy közelműködésünket világvizonylatban is feltétlenül exportképessé tegyük. A harmadik feltétel társunk, Heinrich G. Örgy, a Köh- és Gőpipari Minisztérium tervező irodájának kábelgyártási osztályvezetője, Kármán, -ahol jelenleg kábelgyártási és szállítási problémákról tárgyal - értesült a nagy kitüntetéséről. /MTI/

Macsalai Sándor Kossuth-díjas kőműves brigádvezető: a szovjet munkamódszerek tömör alkalmazásával évrel-évvel több és több lakást akartak építeni dolgozóterseinek

1956. március 15.

A 41. számú Állami Építőipari Vállalat Fiasztyuk utcai lakásépítőcsoportján dolgozik Macsalai Sándor kőműves brigádvezető, akit kiváló munkájáért, a szovjet munkamódszerek, a korszerűsítés és a gépi eszközök elterjesztéséért államunk Kossuth-díjjal tüntetett ki.

- Dolgozó népünk, államunk kitüntetése, a Kossuth-díj nemcsak elismerést jelent, jobb munkára is kötelez. Az elmúlt évben brigáddal állandóan kötszáz százalékos feletti teljesítéstünk. A szomszédos Béke utcai lakótelep több mint 200 lakást határidőre, jó minőségben adtuk át a lakóknak. Ezt a munkát akarjuk az idén is folytatni, most már újabb céllal: mindig több és több lakást adunk át - de határidő előtt. Ez nagy feladat, de megoldható, megkezdjük már a szervezést. Április 1-ig csoportomat 54 tagú komplex brigáddá fejleszttem. A 10-es jelzésű 72 lakásos épületet egyösszegű munkaterv alapján építjük. Így előre tudjuk, mit kell elvégeznünk, munkánkért mennyi bért kapunk, a csoporton belül pedig egészséges munkaverseny fejlődik ki, amelyben mindegyikünk igyekszik majd egymást vállaltva segíteni. A jól bevált szovjet munkamódszereket a jövőben fejleszteni fogjuk. Én magam a nyújtással már nem kelek, hanem pumitálóval teritem a habarcsot, ami nemcsak könnyebbé teszi a munkát, de gyorsabb, termelékenyebb is lesz. Nagyon sokat tanultam eddig is a szovjet építőmunkásoktól. Most az a tervem, hogy alaposan megismerjem a szovjet kőművesek, a lakásépítők munkamódszerét, a lakásépítőkészletek szerelés jellegét. A látottak alapján a legújabb módszereket szeretnénk alkalmazni mi is a Budapest egyik legnagyobb lakásépítőcsoportján, itt a Fiasztyuk utcában. /MTI/

Domanovszky Endre, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége elnökének nyilatkozata

1956. március 15.

Domanovszky Endre festőművész, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének elnöke a Sztálin Vasmű bejáratán látható nagyméretű freskójáért nyerte el a Kossuth-díjat.

- M-szól évvel ezelőtt kaptam megbízást - mondja.

Hosszu hónapok előkészülete, nagy elmélyülést követelő nekigyürkőzése előzte meg a kép alkotását, de a feladat nagysága és szépsége meg is követelte azt. Legnagyobb segítséget az a közvetlen és szoros kapcsolat adta, amely köztem és sok sztálinvárosi dolgozó között kialakult. Ott, a helyszínen ismerkedtem újra meg újra a formálódó város pezsgő életével, emberekkel, a megbontatlan munkás-paraszt szövetség igazi jelentőségével, amelynek maga a freskó is kifejezője.

- Nagy örömmel tölt el az, hogy alkotásom nem zárt falak közé, hanem olyan helyre került, ahol nap nap után száz és ezer dolgozó, egyszerű ember láthatja. Ez a magyarázata annak, hogy miután megismerkedtem a freskófestéssel, annak minden művészi "műhelytitkával", az a festészeti műfaj annyi hatalomba került, hogy szívem szerint mindig freskóval foglalkoznék.

- A kitüntetés rendkívüli ösztönző erőt jelent számomra. Megerősít művészi hitomban, abban, hogy a szocialista-realista festészet szervező alkotóerője mindennapi életünknek, társadalmunknak, a ezzel kitérül előtte a további fejlődés útja.

- Terveimről nehéz beszélni. Mint a formák, a színek és a vonalak embere elsősorban arra törekszem, hogy a magam nyelvén mind tökéletesebb, esztétikus és tartalmilag egyre magasabb színvonalú alkotásokkal járuljak hozzá képzőművészetünk gazdagításához. Úgy érzem az a feladatom, hogy a való világ élő hús, vér embereit örökítsen meg. Azt hiszem, minden művész előtt hasonló célok lebegnek, és csak rajtunk áll, sikerül-e a művészet eszközeivel is kibontakoztatnunk gazdag életünk széles skáláját. Nálunk - szomban a kapitalista országokkal - nemcsak az eszközök vannak meg ehhez, hanem ami nem kevésbé jelentős - a dolgozó tömegek igénylik is a színvonalas, szocialista-realista alkotásokat. /Folyt.köv./

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK XL. kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

/Domján József...folyt./

- Saját művészi fejlődésem mellett természetesen tovább tanítok, átadom tapasztalataimat, tudásomat a most szárnyaló bontogató nemzedéknek, amely előtt nyitva áll a művészi fejlődés minden útja. /MTI/

Domján József festő- grafikusművész nyilatkozat

1956. március 15.

- Míg romokban állt az ország, amikor a szines fametszettel kezdtem kísérletezni. Alkamban sem gondoltam, hogy tíz év elmúltával olyan eredményeket értek el, hogy a legnagyobb magyar kitüntetés, a Kossuth-díjra méltójaként.

- Végelátnál örülök annak a megtiszteltetésnek. Ha visszatekintek az elmúlt tíz évtizedre, azt kell látnom, hogy minden nehézségem elhárításánál ott volt az állam segítő keze. Ennek a segítségnek köszönhetem, hogy a szines fametszet terén komoly eredményeket értem el.

- Milyen is az a technika, amellyel szines fametszeteimet megalkotom? Nagyon sokat rajzolok, mindent, ami közvetlenül összeér a mindennapi életünk eseményeivel. Elkezdtem rom-hídjainkkal, majd az újjáépítéssel és az öt éves terv új lépéseivel. Első metszeteim híjépítést, vas munkákat, öntőket ábrázolnak. Évekig foglalkoztam ezekkel a témákkal, közben a magyar mezők, erdők, virágok, pipacsok, bogáncsok is rajzoltam és ezekről is készítettem szines fametszeteket.

- A rajzot körtereduera vezetem át, amely hasonló a népművészetben használatos ísmkliéhoz. Ez az úgynevezett rajzos dúc. Sajáttervezésű finom metszőkészekkel metszem ki az első dúcat, pontosan követve a rajz vonalait. Az első rajzos dúcat még hét színűre fordítom. A dűcök kimetszése hosszú munka és igényes munka. A kimetszett dűcöket festékekkel és kezemmel, pontosan hüvelykujjammal nyomom át a festéket a dűcökre fektetett papírra. A nyolc dűc egymás után egymás után megjelenik a kész kép. Ezzel a módszerrel készítettem el a kilenc lapból álló Spartacus-sorozatot.

/Folyt.köv./

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK XLI. kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

/Domján József...folyt./

Nehéz problémát jelentett az aránylag szűk felületen lezajló csatajelenetek ábrázolása. A csataképek mozgalmasságát a zürzavarásban is világosan kivethetők az egyes figurák, a római hadsereg és a rab-szolga hadsereg küzdői, - és még arckifejezésükben is a zsoldárt harcoló római katonák és a szabaddá vált vérért áldozó rab-szolga közötti különbséget akartam kifejezni. Bár történelmi tény, hogy a Spartacus-felkelés elvérzett, a sorozat záró jelenetében a Spartacus utolsó csatája című képen mégis a harc diadalmas és végzős fokon győztes voltát akartam ábrázolni.

- A Bükki ifjúági találkozó című képem a világ egyik legnagyobb méretű szines fametszete. Paraszti és munkásifjak vidék női találkozásait mutatja be hazánk egyik legszebb, természetis szépségekben gazdag völgyében, a Szalajka-völgyben. A kompozíciós probléma itt az volt, hogy a téji elemek a figurális elemekkel összhangban legyenek. A kép középpontjában hatalmas ősi bükkfa áll, a körül helyezkednek el a fiatalok csoportjai.

- Munkámat nagyon szeretem. Átlagosan napi 16 órát dolgozom, minden egyes képem újabb és újabb problémák megoldását jelenti. Alig pár hónapja jöttem hazánkban a kínai tanulmányutamból. Ott hallottam ezt a régi mesét: "Egy kicsiny falu a hegyek között nem tudott terjeszkedni. A falu legöregebbje elkezdte elhordani a hegyet kosárral. Egyszer tudósok jöttek a faluba, megkérdezték tőle: mit csinál az öreg? Elhordom a hegyet, hogy a falu ne legyen elzárva a közlekedési útvonaltól. - Boldog vagy öreg - mondták erre a tudósok, - nem hordod te azt el seha. - Az lehet, - felelte az öreg -, de ha én nem, majd elhordják a fiaim, vagy azok fiai és unokái, és a hegyet el fogjuk hordani." Ez az akaratere legszébb példája, ilyen akarral kell dolgozni. Teljes figyelemmel, minden örömmel a legigényesebb munkát szeretném létrehozni. Az állandó, becsületos munka, az alkotás lényeg, hogy betöltse egész valómat, akkor művészek vagyunk, akkor valóban népünk művészei leszünk.

- Metszeteimmel csak egy témát szeretnék megvitatni az élő magyar művészet fejlődéséhez, hogy azt népünk boldogan élvezze. Nem akarok egyebet, mint szolgálni népem, amellyel egy vagyok.

/Folyt.köv./

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK XLII. kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

/Domján József...2.folyt./

Most a Készen-bij má nagyobb feladatokra érte. Új szerzetek tervain dolgozom. Magyarországon és Európa történelmének egyik legnagyobb művezére, Hunyadi János alakját kutatom levéltári történelmi emlékekben és művekben. Igazi jelentőségű és valódi művészi szívetem új történelmi, ahogy hitelesen állnak a történelmi kultúránkban és a népi kultúránkban. A történelmi életképszerűség után kompozícióba fordítom az anyagot és remélem, hogy Parkovits Pál a szerzetéhez hasonlóan jó művet tud készíteni. Most társakról is foglalkozom, kínai filmgyártásomat is be kell fejeztem és megkezdtem a mai életünk ipari jellegű küzdelmeit. Ebből is feltűnik nálunk a filmipar helyzetét akarok megvilágítani. Ez elvált tiz év alatt rendszeresen, tervezésben dolgozom, a továbbiakban ezért kívánok: befejezet, ami a jó munka elpja. /MTI/

Máriássy Félix filmrendező nyilatkozata

1956. március 15.

- A Budapesti tavasz rendezéséért kapott magas kitüntetés különös öröm azért, mert olyan munkát ismer el, amely valamennyi részese szívéhez is közeli állt. A mai élet, a ma embereit ábrázolni - úgy hiszem, filmművésztünknek az legfontosabb, a legnehezebb, a legértékesebb feladata. Bizonyos értelemben ilyen, mai tárgyú film volt a Budapesti tavasz is, hiszen mindvégig történelmileg irras filmjeit ábrázolta.

- Mind a filmet, mind ezt követő rendezésem, az egy pikorá világes történelmi nagy segítségem előtt az, hogy valamennyiünk tapasztalataira, élményeire támaszkodva dolgoztunk, és reméltük, hogy a nézők hasonló tapasztalattal, élményekkel rendelkező társaknál a problémák kibontása - helyenkint népszerűsége - viszonylagos. Nem kell azonban, milyen öröm, hogy ezt a viszonyt meg lehetett vitatni és megbeszélésük során, hogy a hazai és külföldi bírálókat egyaránt érdekelték: irras volt ez a lelkesedés, mert sikerült hozzáférni a művészek neveléséhez, a művészet.

/Folyt.köv./

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK XLIII kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

/Máriássy Félix...folyt./

- Ezért törekszem a lehetőségek szerint a jövőben is arra, hogy hasonló filmeket rendezhessek. A közeljövő tervei még nem véglegesek. Amint minden esetre elmondhatok, hogy Sánta Ferenc és Sarkadi Imre egy-egy mai tárgyú filmnovelláján munkálkodom a szerzőkkel. Ezenkívül részletesebben, Mariássi Judittal újabb közös film tervét alakítjuk. Napjainkban, Budapestben játszódó filmről van szó, amely egy gyermekével egyedülmaradt, elvált asszony sorsát ábrázolva vetné fel mai társadalmi életünk egyes erkölcsi kérdéseit.

- 1948 óta rendezek filmeket. E magas kitüntetés még inkább kötelez, hogy a jövőben erőmhöz képest még inkább hozzájáruljak a hazánk művészeihez is mind nagyobb becsületet szerző új magyar filmművészet további sikereihez. /MTI/

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK XLIV. kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

"Halhatatlan mesterek alkotásait minél méltóbban közvetíteni a legszélesebb tömegek felé" - Hernádi Lajos zongoraművész nyilatkozata

1956. március 15.

Nehéz volna eldönteni, hogy Hernádi Lajos mint zongoraművész, vagy mint művész-tanár szerzett-e nagyobb dicsőséget hazánknak az elmúlt évtizedben. Szovjetunióban, Finnországban, Olaszországban minden bizonnyal a pianista nevét jegyezték meg ezek és ezek. Lengyelország, Románia és Franciaország közönsége, zenei szakemberei pedig a nemzetközi- és VEM-versenyek ifjú magyar győzteseinek tanárát emlegetik, mesteriskoláját dicsérik. Imádják őt, mint Bartók-tanítványt, s a Bartók-tradíciók lelkes követőjét, hirdetőjét. A Bach-művek magyszabású analizálásával világhírre emeltette nevét iránt az érdeklődést. Predmennyekben, színpadon gazdag három évtizedes művészi pályafutása a Kossuth-díj elnyerésével teljesedett ki. Mit szeretne elérni még, mit vár Hernádi Lajos a művész, s a mester? Erre adott választ az MTI munkatársának:

- Zongorázni, zongorázni minél többet. Halhatatlan mesterek alkotásait minél méltóbban közvetíteni a legszélesebb tömegek felé. Egy egész emberöltő kevés ahhoz, hogy a zongoradalam romáiműveiből mindazt tolmácsoljam, amit szeretnék. Még sok, sok olyan élményt szeretnék, amelyet Csepelen, a Rákosi Művek dolgozója előtt, valamint szegedi, nádmezővásárhelyi fellépéseim során szereztem legutóbb. Egyszerű emberek szívéhez talált utat játékkal a magasrendű muzsika. Hálás tekintet. tükrözték, hogy megértették, viharos taps volt a köszönet a nemes élvezetért. Vagy lehet boldogítóbb érzés, mint a zene nemzetközi nyelvében az új értent más országok népeivel? Nem is titkolhatom megatott örömet, hogy ebben hamarosan részem lesz újra. A napokban Egyiptomba utazom, három hét vendégszereplésre, a Kulturen palatán utján. Kairo, Alexandria, port-said és esetleg még más városok szerepelnek tervemben. A kairói operában március 30-án a hivatalos Bartók-ünnepségen is fellépek. Hangversenyeim műsorára Mozart, Beethoven, Schuman, Chopin, Bartók, Liszt, Kodály és Weinberg műveket tűzök. Bizom benne, hogy fellépéseimmel gazdagabb lesz közönségem, s az én művészetem is.

/folyt.köv./

MTI KÜLÖNKIADÁS

BKK XLV. kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

"Halhatatlan mesterek...1.folyt."/

- Ami pedig tanári működésemet illeti, továbbra is egész tudásommal segítem a tehetséges fiatalok művésszé fejlődését. A tanárnak is fel kell látnia a tudat, hogy ma már nem a bizonytalan jövő várja növendékét. Államunk már a főiskolai tanulmányok idején lehetővé teszi a tehetségesek számára a nyilvános szereplést, külföldön és idehaza. Régen te mennyi küzdelem, vagy ösztökölés árán juthatott csak dobogóhoz a kezdő művész. A mai nemzedék könnyebb sorsa a mi életünket is szépíti. /MTI/

- . -

Vargha László a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja a gyógyszeripar fejlődéséről

1956. március 15.

- A Kossuth-díjat a szervekémia és a gyógyszerkémia területén hosszú éveken át folytatott tudományos kutatómunkám eredményeinek elismeréseképpen kaptam. Kutatói tevékenységem nagyobb része a szénhidrátok körébe vág. Szénhidrátkémiai kutatásaim közé sorolhatók azok a vizsgálatok is, melyekkel annakidején először szolgáltatam adatokat a C-vitamin szerkezetének megismeréséhez.

- 1947 óta kutatásokat végeztem a furán-vegyületek csoportjában is, ahol bizonyos furán-származékok új típusú átalakulásaira mutattam rá és átmenetet találtam furán-származékokból a természetben igen elterjedt benzol- és kromón-származékokhoz.

- Mint a Gyógyszeripari Kutató Intézet 1950-ben kinevezett osztályvezetője munkatársaimmal együtt számos fontos gyógyszerkészítmény hazai gyártását dolgoztuk ki, mint például a C-vitamin és a tuberkulózis gyógyításában jól bevált izonicid. E munkák során munkatársaimmal együtt számos szabadalmat dolgoztunk ki, melyek az említett gyógyszerek exportját lehetővé tették. Vezettem az elvi gyógyszerkémiai kutatásokat, melyeknek célja új, hatásos antituberkulotikumok és szívre ható kromón-származékok keresése volt.

/folyt.köv./

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XLVI. kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

/Vargha László...1.folyt./

- Elvi kutatásaim során igyekeztem a gyakorlati szempontokat is szem előtt tartani. Így szénhidrátkémiai vizsgálataim legújabb, és gyógyászati vonatkozású eredménye egy új, nitrogéntartalmú cukor-származékok előállítására, mely a vérképző rendszer rosszindulatú megbetegedéseinek kezelésében haladást hozott. Az új anyag gyógyszerként való forgalomba hozatala folyamatban van.

A magyar gyógyszeripar jelenlegi fejlettségi fokán megköveteli, hogy ne csak már külföldön felfedezett gyógyszereket és eljárásokat utánozzon, hanem eredeti, új készítményekkel is megjelenesse a világpiacot. Ez nagymértékben fokozná a magyar gyógyszeripar jó hírét és ezzel együtt annak jelentőségét népgazdaságunkra. Az ehhez szükséges műszaki fejlesztési terv megvalósítása az elvi kutatások minél intenzívebbé tételével a további fejlődés biztosított. /MTI/

...

Szakál Pál Kossuth-díjas az alumíniumgyártás fejlesztéséről

1956. március 15.

Az Ihotai Alumíniumkohóban számos eredményes kísérlet segítette a múlt években az alumíniumgyártás technológiájának tökéletesítését. Kidolgozták a magas vezetőképességű fém előállításának eljárását, s ebből az alumíniumfajtából már több ezer tonnát szállítottak külföldre. Szakál Pál főmérnök, új Kossuth-díjas, akinek crosslanrésze van az Ihotai Alumíniumkohó eredményeiben, a következőket mondotta munkájáról:

- Kísérleteink jelenleg is arra irányulnak, hogy javítsuk az alumínium minőségét, s a drága importanyagokat hazai anyagokkal helyettesítsük. Az üzemi munka és a kísérleteken kívül igen fontosnak tartom a műszaki továbbképzés kérdését. Munkatársaimmal két új tankönyvön dolgozom, az egyik az anodizálást tartalmazza, a másik az elektrolit technológia tananyagát tartalmazza. A könyvek erőssége lesz, hogy az elméleti általánosan ismert tananyagot gyakorlati üzemi tapasztalatokkal egészítjük ki.

- Munkásságunk végső célja, hogy még jobb, olcsóbb alumíniumot termeljünk kevesebb energia és devizafelhasználással, - fejtsük tovább a vállalatot Szakál Pál főmérnök. /MTI/

...

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XLVII. kiadás 1956 március 15 13 óra 15 perc

Makoldi Mihályné nyilatkozata

1956 március 15

- Az általános iskola megvalósításával lehetővé vált a magyar nép minden tagja számára a tudományok alapjaival való megismerkedés, az általános alapkultúra megszerzése. Mi pedagógusok kaptuk azt a megtisztelő és felelősségteljes feladatot, hogy a ránk bízott ifjúságot vezessük ezen az úton.

- Tanító voltam addig is, hivatásnak éreztem a munkámat, szívesen végeztem. Az új feladatot azonban új szint adott a munkának. Minden tanuló, akit nevelnem kell, folytatja tanulmányait 14 éves korig, mindegyik szóra olyan alapot kell adnom nevelés és tanítás terén egyaránt, hogy belőle sokoldalúan képzett, magas kulturájú ember fejlődjen. Felismertem, hogy magam és tanító társaim, akik az általános iskola első tagozatában, tehát 10 éves korukig neveljük a gyermekeket, új, és sokkal felelősségteljesebb feladatot kaptunk.

- Hazánk felszabrdulása és a fokozatosan megvalósuló szocialista pedagógia napról-napra új meg új távlatot nyitott, s nekünk tanítóknak mind többet kellett tanulnunk, hogy eredményesebb legyen munkánk. Ez a felismerés lelkesített, és mindinkább igyekeztem segíteni tanító társaimnak is felelősségteljes munkájukban. Bár szívem szerint mindig valamelyik első osztály tanulója előtt álltam volna, mert itt éreztem munkám legközvetlenebb és legkedvesebb eredményeit, vezetőim megbízására a munka szélesebb területére léptem.

- Gyűjtöttem tanító társaim értékes tapasztalatait, tanultam és dolgoztam, hogy munkámmal mentől több tanítóknak és rajtuk keresztül az iskolás gyermekek tízezreinek adhassam az új emberré formálódás új lehetőségeit. Így lettem a pedagógus továbbképzés munkatársa, az első tagozat tanítóinak tanítója.

- Nehéz és felelősségteljes feladatok vannak annak, akinek szavait százaknak és tízezreknek tolmácsolják. Nehéz munkámat nem oldhattam volna meg magam még olyan lelkesedés és törekvés ellenére sem, de jött a segítség számomra szinte percről-percre.

/folyt.köv./

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XLVIII. kiadás 1956 március 15 13 óra 15 perc

/Makoldi.... folyt.

A névtelen, esendben, és eredményesen dolgozó tanítók száza, akiknek nevét csak tanítványai ismerték, beállták mellém a sorba és együttes erőnk tett képessé bennünket arra, hogy Budapest minden alsótagozati tanulójáig eljusson a jobb, eredményesebb oktató-nevelő munka új m' d-szere.

- A negyrenövő feladatok közben gyakran volt szükségem külső munkatársaim mellett a Budapesti Pedagógus Továbbképző Intézet közösségének erejére. Tudományos, vagy gyakorlati feladatok megoldása közben az intézet dolgozóinak jól összekövösölödött közössége volt, szívesen erőt, gyakran közvetlen, vagy közvetett segítséget kaptam.

- Továbbképzési munkám mellett nem egyszer tankönyv-írásra, tanterv szerkesztésre is kaptam megítéztető megbízást. S közben magam is tanultam főiskolán, egyetemen. Ma már látom, hogy sokrétű munkám eredményének záloga az a közönség volt, amely jövőnk ügyének szorgalmas, és rátkbizott irjusa szobó életének megtartására sorakozott mel. Nagy feladat előtt állunk, a jövő iskolai évben az általános iskola alsó tagozatában új tanterv lép életbe. Az eddigi sokoldalú kutató és oktató munka csak tervezés volt, amelynek alapján most kell megvalósítani, felépíteni a még jobb, még eredményesebb, nevelő-oktató munkát. Erre köszülök most. Intézetünknek a következő években meg kell erősöznie hatását a pedagógusok továbbképzése terén. Még többet kell segítenie elméleti és gyakorlati téren egyaránt. Több külső munkatársra, lelkes segítóra lesz szükségünk mint eddig és meg joborn bele kell m'lyednünk tudományunk elméleti és gyakorlati problémáiba. /MII/

M T I K Ü L Ö N K I A D Á S

BKK XLIX. kiadás 1956 március 15 13 óra 15 perc

Takács Paula énekművész nő nyilatkozata

1956 március 15

Az Állami Operaház kiemelkedő tehetségtű drámai szopránja: Takács Paula az utóbbi években szebbnél-szebb alkalmakkal lepte meg a közönséget. Sok f' r' s siker - a közönség őszinte elismerése a jutalom, s most a Kossuth-díj. A művész nő az MII munkatársának a következőket mondotta:

- Művészi pályámon az első nagy sikereimet a Zenekadós-társulat élvégzőse után, a vizsgalás után, Tosca szerepében arattam. Ezután még évig még nem kaptam állást, 1940-ben, Kolozsváron keztem énekelni. Széles töretlenül ivelt a pályám feliról, amely rengeteg tanulást, fáradságtól nem munka eredménye. Az énekművészi hivatás egyenes folytatása szültem hivatásának. Edesapám Gustavo de Bernal Rosky ismert mexikói spanyol énekes, édesanyám pedig Maria Scarpa, híres olasz énekművész nő volt. Magam is olaszországi, palermai születésű vagyok, énekiskolám is olasz. De Magyarországon nevelkedtem, s nagyon szeretem hazánkat. Számos külföldi és sok itthoni sikerem után szerepeimet szüntelenül csiszolom, tökéletesítem. S igyekszem, hogy a Kossuth-díj megne kitüntetése után továbbra is kivívjam a közönség elismerését.

/MII/

Egy fiatal versírószárműnök tudományos munkásságának eredménye: a gumi-punkítás ujszerű megalkotása, a vállalkozásvezetői krucsur kidolgozása, s jutalma: Kossuth-díj

1956 március 15

Herváth László, a Rungyentárugyár főmőrnöke több ujszerű aljírást dolgozott ki a gumi-punkítás terén, ezért Kossuth-díjjal tüntették ki. Kitüntetése alkalmából a következő nyilatkozatot adta a Magyar Rávirati Iroda munkatársának:

- Korán eljegyeztem magam a gumiiparral, mert még egyetemi tanulmányaim befejezése előtt - 1942-43-ben - hosszabb időt töltöttem, szakmai gyakorlatként a Rungyentárugyárban.

/folyt.köv./

BKK L. kiadás 1956 március 15 13 óra 15 perc

/Egy fiatal.... 1.folyt./

Dolgoztam a Negyötényi Gumigyárban is és több külföldi tanulmányuton megismerkedtem a Szovjetunió, Lengyelország, Csehszlovákia, a Német Demokratikus Köztársaság, Nyugat-Németország, sőt még Dél-Amerika gumiprával is.

- Az üzemi munkám során keresem az újszerű gyártási megoldásokat. Több találmányom van, amelyek új technológiai eljárásokat nyújtanak, illetőleg új cikkek előállításával foglalkoznak. Legjelentősebbeknek tartom közülük a gumipuhítás újszerű megoldását. Ez a téma 1953 óta foglalkoztat és másfél éves kísérletek után 1954 végén vezettem be nagyszériai méretekben. A kísérleteket a Ruggyantaárugyár laboratóriumában és Üzemében folytattuk. A kérdés külföldön is foglalkoztatja a szakembereket, de megfelelő megoldást elsőnek mi találtunk. Bevezetése révén évente több százezer dollár importmentésnek köszönhető, hogy a Ruggyantaárugyár 1955-ben nagyrészt importanyagból 12 millió forintot tudott megtakarítani. Az újfajta eljárással elkészített áru minőségileg is jobb mint az előző eljárással készített gumicikk. A gumiprá csaknem valamennyi termékénél eredményesen lehet alkalmazni. Az eljárást az Országos Találmányi Hivatallal 1955 közepén találmányként elfogadták.

- Kidolgoztuk a cellászerkezetű kaucsukot, amelyből számos gumicikkfelelőséget lehet előállítani. Az ilyen cellászerkezetű kaucsukból készült az általunk kidolgozott szabadalmaztatott asztali tenisz ütő, amelyet ugynevezett szívocos ütőként ismernek. Minőségileg túlszárnyaljuk a legjobb nyugati hasonló termékeket. A magyar asztali teniszezők sok szép sikert értek el ennek a találmánynak segítségével.

- További terveim? Munkatársaimmal együtt szeretnék még további jelentős eljárásokat kidolgozni. Előrehaladott kísérleti eredményeink vannak a nagy szilárdságú betét alkalmazására. Ennek az a lényege, hogy a gumiszerkezetben használt cordot, vagy közismertén vászonbetétet, sokkal nagyobb szilárdságú elemi szálból készült cérnákkal helyettesítjük. Ez lehetővé teszi a betétek számának csökkentését, ezzel pedig a nagyrésztéknél nagyobb értékű anyagok felhasználását is jelentősen növeljük, mert mennél vastagabb az anyag, annál könnyebben törik és fászd.

- A Kossuth-díjat, amelyet eddigi munkám jutalmaként kaptam, igyekszem a továbbiakban is kiérdemelni azzal, hogy az új technikáért vívott küzdelemben az első sorokban járjak. /MTI/

BKK LI kiadás 1956. március 15. 13 óra 15 perc

El akarom terjesztetni a gyorsvágathajtás munkamódszerét - mondja Husztics Lajos Kossuth-díj s vajújar

1956. március 15.

Csaknem két éve, hogy a szénbányászati gyorsvágathajtó brigádjának versenyében új név került az első helyre, Husztics Lajos és 12 tagú elővájóbrigádja minden eddigi eredményt megdöntött: hónapról-hónapra több mint 150 méteres előrehaladást ért el. 1955 márciusában pedig egy hónap alatt 213 méter hosszú vágatot épített.

- Munkamódszerünk? Azt alkalmazzuk, ami eredményes - mondotta a Kossuth-díjas vajújar. - Legelőször is megvizsgáltottuk a munkahelyet, s bevezettük a munkahelyi változást. Nagyobb furólyukokat telepítettünk, s egy műszakban egyszer rebotáltottuk. A nedvítő PZI 5-ös rakodógéppel raktuk esillekbe. Az egyszerű munkamódszer, a helyes munkatervezés, a gépek jó kihasználása eredményezte, hogy egy év alatt 2550 méter hosszú vágót készíthettünk el. Ezzel három millió tonna szénvagyont kibányászhatunk évente.

- Jelenleg egy 600 méteres vágat kihajtásán dolgozunk. A szénvágó most is túlhaladja, s ebben a hónapban 150 métert akarunk elérni. Legfontosabb feladatunknak tartom minél szélesebb körben elterjesztetni a gyorsvágathajtás munkamódszerét. Szeretném a legelőször szénmedence valamennyi aknáuzomát meglátogatni és a gyakorlatban is bemutatni munkastilusunkat. A Dorozi Szénbányászati Tröszt elnökségének egyik oka éppen az, hogy nincs elegendő munkahely, kevés a feltárt szénvagyont. A jó munkamódszerrel elterjesztésével és alkalmazásával kell segítenünk ezen a hiányosságon - mondotta Husztics Lajos. /MTI/

BKK LII. kiadás 1956 március 15 13 óra 15 perc

Kossuth-díjat kapott Fonó Albert, az Akadémia levelező tagja, aki a világon már 1915-ben felfedezte a léglökéses hajtóberendezést s 1928-ban pedig a léglökéses repülőgépet

1956 március 15 /elsőnek

Fonó Albert, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a műszaki tudományok doktora 52 év óta fejt ki gépészmérnöki tevékenységet az ipari energiatechnika és energiagazdálkodás területén. A műszaki fejlesztésre irányuló elemző és tervező munkásságán kívül általános energetikai problémák elvi, alapvetően új gépészmérnöki megoldásait dolgozta ki. Számos szabadalom és tanulmány világviszonylatban is ismertté tette nevét, rendkívül jelentős a "gázsugár-lökhajtás"-ra vonatkozó találmánya. Fonó Albert akadémikust kormányunk Kossuth-díj I. fokozatával tüntette ki.

- Már 1915 körül kidolgoztam a gázsugár hajtó erejével működő berendezést, de javaslatomat sehol nem fogadták el. Evekkel később elgondolásomat átdolgoztam repülőgép hajtóműre. Ezt 1928-ban szabadalomként jelentettem be. Találmányomban kimutattam, hogy ilyen hajtómű egészen nagy - hangsebességen felüli - sebességeknél, például óránként kétszer kilométernél és ezen felül, lényegesen gazdaságosabb, mint az addig ismert hajtóművek. Néhány hónappal később pótszabadalmat jelentettem be, amelynél sűrítőgép /kompresszor/ köbeiktatásával alkalmas lett aránylag kisebb, de a ma szokásosnál még mindig lényegesen nagyobb sebességek számára ez a repülőgép. Ez utóbbi szerkezet azonos a ma léglökéses repülőgép néven ismert szerkezettel.

- A szabadalmat Németországban is bejelentettem 1928-ban, minthogy ott volt hivatalos ugynevezett újdonság-vizsgálat. Ott először azt állították, hogy elvileg lehetetlen. Majd azt állították, hogy a szabadalom nem új. Végül is az előírt egy év elővizsgálat helyett négy év után adták meg a szabadalmat. Megelőztem tehát minden más feltalálót. A találmány értékesítése ügyében kértem anyagi lehetőséget Magyarországon. Nem kaptam. Egy német cég érdeklődött a találmány és ott kijelentették, hogy vissza fognak rá térni. A cég egyik osztályvezetője Asmus Hansen, tanulmányt tett közzé, amelyben - nevemre való hivatkozás nélkül - találmányom lényegét ismertette. Ez által nem kaphattam meg a szabadalmat más országokban.

/folyt.köv./

BKK LIII. kiadás

1956 március 15

13 óra 15 perc

/Kossuth-díjat... folyt./

- Az angol gépészmérnök egyesület havi folyóiratának január-áprilisi számában jelent meg egy szerkezeti rajz, gázsugár visszahatással dolgozó lövedékről, amely lényegileg fedi azt a rajzot, amelyet én 1915-ben benyújtottam, s amelyhez hasonló ábrák vannak az 1928-ban benyújtott szabadalmi leírásomban. Ez váltotta ki belőlem azt, hogy ismertetést írjak a kérdéstről az Acta Technica, a Magyar Tudományos Akadémia külföldnek szánt, idegennyelvű folyóirata számára.

- Sok példával szólhatnék, milyen is volt a feltaláló sorsa akkor. Egy pár szóval inkább azonban erről szeretnék beszélni, milyen munkát végeztem a felszabdulás óta. A kohóipari hőenergiagazdálkodás megújítására kaptam megbízást a felszabdulás után a Kohóipari Tervező Iroda keretében. Az ezzel kapcsolatos munkásságom eredményeit foglaltam össze 1955-ben tartott akadémia székfoglaló előadásomban "Céliparunk hőenergiagazdálkodásának feladatai" címmel. Ebben az előadásomban egyenként tárgyaltam a legnagyobb hővesztésű tételeket és bemutattam a részben szabadalomra bejelentett megoldásokat. E most Kossuth-díjjal tüntettek ki, s úgy érzem, hogy évtizedek keserves körülményei, majd a felszabdulás utáni munka gyümölcseként, ez a kitüntetés a legszebb elismerés, - hangzott a nyilatkozat. /II/

BKK LIV. kiadás 1956 március 15. 7 óra 20 perc

Csanádi György nyilatkozata

1956 március 15

Csanádi György, a MÁV vezérigazgatója, egyetemi tanár, a közlekedéstudomány fejlesztésében elért eredményeiért kapott Kossuth-díjat. A kitüntetéssel kapcsolatban a következőket mondta:

- Soken még néhány évvel ezelőtt is kétségbe vonták, hogy a közlekedés kérdéseinek vizsgálata önálló tudományt alkothat. Az volt a vélemény, hogy ezek csak a jelentős hagyományokkal rendelkező szaktudományok körében oldhatók meg. A népgazdaság fejlődésével növekvő közlekedési feladatok ellátása ezt bizonyítja, hogy a közlekedéstudomány elmaradotainak felszámolása elengedhetetlen feltétele tervezőalkodásunk fejlesztésének, ígyre világosabbá válik, hogy a közlekedési üzemek irányítását tudományos alapokra kell helyezni. En is azok közé tartozom, akik lelkesen, örömmel kezdtek ehhez a munkához.

- Munkám középpontjában a vasuti üzemvitel tudományos alapjainak feltárása áll. A közlekedési munka szervezésének, tervezésének tudományos vizsgálata - amely eddig ismeretlen fogalom volt nálunk - s ennek alapján a megfelelő üzem eljárássok, technológiák, munkamódszerek kidolgozása és gyakorlati alkalmazása.

- Közlekedésünk legfontosabb ágára, a vasútra, évről-évre nagyobb és nehezebb feladatok várnak. Lerombolt vasutunk pedig nem fejlődhetett arányosan az ugrásszerűen emelkedő szállítási feladatokkal. Ezt az elmaradást csak a közlekedés és a közlekedéstudomány dolgozóinak közös munkája, a műszaki fejlesztésre vonatkozó párt-határozat végrehajtása szüntetheti meg. Ennek komoly segítségét adnak a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusának irányelvei, amelyekre a hazai viszonyoknak megfelelően kell felépítenünk közlekedésünk fejlesztését. Ennek kidolgozását tartom most legfontosabb munkámnak.

- A közlekedéstudomány előtt álló feladatok megoldása nagyobb kulturáltságu műszaki és üzemi képzést követel az egyetemen és a tudományos területeken. Ezért az egyetemi oktatásban tovább kívánom fejleszteni az üzemi, az elméleti és a gyakorlati elvek összhangjának érvényesülését.

(Folyt. köv.)

LV. M T I K Ü L Ö N K I A D Á S
BEK kiadás 1956 március 15 15 óra 05 perc
/Csanádi ...folyt./

A tudományos képzésre és tudományos munka kiterjesztésére a Magyar Tudományos Akadémián belül is szélesebb teret kell biztosítani a közlekedéstudománynak.

- Ugy gondolom, hogy ez a kitüntetés nemcsak elismerés, hanem elölvezett bizalom is a még eredményesebb alkotó munkára. Ezért a jövőben még nagyobb igyekezettel segítik a közlekedés műszaki haladásában, a gazdasági fejlődés követelményeinek megoldásában - fejezte be nyilatkozatát Csanádi György. /MTI/

- - -

Hárrer Antal vasbetonszerelő: a Kossuth-díj fokozottabb munkára serkent

1956 március 15

A Közlekedési Építő Vállalatnak hosszú ideje egyik legjobb dolgozója Hárrer Antal vasbetonszerelő. Állandóan kimagasló teljesítményével, áldozatvállaló, példamutató munkájával serkenti társait az övéhez hasonló eredmények előérésére, szítja tapasztalatait, munkamódszerét. /dolgozó: rrsainak a magas kitüntetés, a Kossuth-díj elnyerése alkalmából a következőket mondta:

- Több mint huszonöt éve dolgozom a vasbetonszerelő szakmában, de munkámat csak a felszabadulás óta becsülik. Háromszor kaptam meg a kiváló dolgozó, kétszer a szakma kiváló dolgozója címet, sőt már kormánykitüntetésben is részesültem. Ilyen nagy elismerésre azonban nem számítottam.

- Szeretem a szakmámat és szívesen megyek oda, ahová a munka szólít. Dolgoztam többi között a szolnoki víztorony, a Mátra-vidéki Bróma drótkötélpályájának építésén. Bajától Ozdig szinte az egész országot bejártam. A minduntalan változó munkahely azonban nem akadályoz a tervteljesítésben. Mindig sikerül egy-egy munka határidejét oszlokkéntem. Tavaly 190-200 százalék volt az átlagteljesítményem. Hogyan érem el? Egyszerű a magyarázat. Állandóan kutatom a munkát gyorsító új módszereket. Ehhez a hosszú idő tapasztalataim kívül felhasználom a szovjet és a hazai szakirodalmat, s elméletileg is képezem magam. Jelenleg munkavezetői továbbképző tanfolyamra járok.

- Eddig több mint harminc fiatait tanítottam meg a szakma jó elsajátítására. Az egyik ipari tanuló például, aki a kezem alatt dolgozott már megszerezte a szakma kiváló dolgozója címet. A jövőben még több fiatait szeretnék kiváló szakemberré nevelni.

- A Kossuth-díj fokozottabb munkára serkent. Feladatunk nehéz, hiszen az időjárás miatt teljes egy hónappal maradtunk el a tervteljesítésben. Brigádommal most arra törekszem, hogy az elmaradás megszüntetésén kívül teljesítsük eredeti vállalásunkat: december 14-re befejezzük éves előirányzatunkat. Jelenleg a tarnamérai híd építésénél dolgozunk. A híd vasbetonszerelési munkáit öt nappal a határidő előtt készítjük el. /MTI/

M T I K Ö L Ö N K I A D Á S

BKK LVII. kirdás

1956 március 15

16 óra 45 perc

Csupán az élelmiszeriparban több ezer tonna alapszenet takarítanak meg Zsigmond András Kossuth-díjas találmányával

1956 március 15

Két évvel ez előtt készült el Zsigmond Andrásnak, az Élelmiszeripari Minisztérium cukoripari igazgatósága főmérnökének nagyjelentőségű találmánya, a gőzkazánokra szerelhető előgyújtó kamra. A berendezést tavaly próbálták ki igen jó eredménnyel. A berendezés alkalmazásával ugyanis az alapszenet, gyengébb minőségű keverő szénnel helyettesítetnek, ami például egy 300-400 négyzetméter fűtőfelületű kazánál óránként egy tonna alapszén megtakarítását jelenti. Ezenkívül az előgyújtó kamra segítségével a gyengébb minőségű szenek használatánál is 30 százalékkal emelkedik a kazánok gőztermelő képessége.

Zsigmond András találmányáért Kossuth-díjat kapott. A nagy kitüntetést azonban március 15-én nem tudta átvenni, mert Bulgáriában tartózkodik. A baráti országban ugyanis tudomást szereztek a nagyjelentőségű találmányról és megkérték Zsigmond Andrást, hogy legyen segítségükre az előgyújtó kamrák üzembehelyezésénél.

A Kossuth-díjas főmérnök találmányát hazánkban is mind több gyár alkalmazza majd. Cukorgyárainkban már felszerelték az előgyújtó kamrákat s még az idén ellátják a Kőbányai Sör- és Malátagyár, a Budapesti Konzervgyár, a Budapesti Szesz-Élesztő- és Likörgyár, valamint a Lágymányosi Dohánygyár kazánjait az új berendezéssel. A tervek szerint több nehéz- és gépipari üzemben is alkalmazzák majd Zsigmond András találmányát. Előzetes számítások szerint a találmány segítségével csupán az élelmiszeripar - ebben az évben - több ezer tonna alapszenet takarít meg. /MTI/

A marxista tudománytörténeti munka a múltat vizsgálja, de a múltnak szel - Szabó László Akadémiai levelező tag nyilatkozata

1956 március 15

- A megcsúszott, amelyben pártunk, kormányunk részesített, "A burzsoázia állam- és jogbölcsélet Magyarországon" című, a múlt évben megjelent könyvéért kaptam. Ebben a könyvben megkíséreltem kritikai és végkövetni a XIII. század végétől felszabadulásunkig az államra és a jogra vonatkozó magyarországi burzsoázia- és részben feudális - tudományos elméleteket és nézeteket. Arra törekedtem, hogy segítsen jogi gondolkodásunkat a határozottabb és következtetesebb elszáradásban a burzsoázia állam- és jogszervelettől, amely az államra és a jogra vonatkozó nemis nézetek sorát oltotta be a jogi köztudatba; ennek során különösen fel szerettem térni a Horváth-korszak állam- és jogbölcséletének gyökérig rekedés jelleget. Egyben kiemeltelen könyvemben a hazai állam- és jogbölcsélet munkáiból szeltek az irányokat, amelyek a ma számára is tanulságosak, s példaképpen állítottam a magyar jogászok elő nemzeti hagyományainkat, haladói jogi gondolkodásunkat, "Hajdu Jánosot, Szalay Lászlót, az 1848-49-es eseményekben kemény szerepet játszó Kornis Károlyt és a többiekét. Munkámban a burzsoázia politikai és jogi nézetek bírálataival egyidejűleg arra is kísérletet tettem, hogy választ adjak a marxista-leninista állam- és jogelmélet főbb kérdéseire. Munkám lényegében tudománytörténeti mű. Az ilyen irányú kutatások nálunk még a kezdet kezdetén állnak; remélhető, hogy a könyvemhez hasonló kezdeti lépéseket tovább követik majd olyan művek, amelyek nemcsak az állam- és jogtudomány területén, de más tudományok területén is feltárják tudománytörténetünk kérdéseit és alapot szolgáltatnak a magyar tudomány egész történetének átfogó megírásához. Az ilyen irányú tudományos feltárás jelentőségére a filozófia és a társadalmi tudományok terén a szovjet tudomány az utóbbi időkben igen nyomatékosan felhívta a figyelmet.

- A marxista tudománytörténeti munka a múltat vizsgálja, de a múltnak szel. Nyilvánvaló azonban, hogy a tudománytörténet mellett elsőrendű jelentőséget kell kapniak különösen az állam- és jogtudományok területén az olyan kutatásoknak, amelyek a politikai és a jogi nézetek történetének tanulságait is figyelőre hívják, a szocialista állam és jog fő kérdéseit elemzik, feltárják állami és jogi fejlődésünk törvényszerűségeit, állami és jogi terén segítik a szocialista építés munkáját.

/Földes László/

/A marxista... folyt./

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XI. kongresszusa felhívta minden szocialista jogász figyelmét az állam- és jogtudományok bizonyos fokú elmaradottságára, s pártunk Központi Vezetősége hangsúlyozta, hogy nekünk, jogászoknak is lépést kell tartanunk tudományos munkánkban a párttal, az állattal. Ez kijelöli állam- és jogtudományunk eseményes feladatának fő vonalát. Állam- és jogtudományunk az utóbbi években közösségtelenül ért el bizonyos eredményeket, s a kitűnőítés, amely éppen ért, amelyben állam- és jogtudományunk egészének is szel. Eddigi munkáinkkal azonban éppen ezért nem lehetünk megelégedve, mert nem volt mindig eléggé elhatárolt, elvi szempontok nyugvó és így nem volt képes megfelelő segítséget nyújtani pártunk, államunk, igazságszolgáltatási szerveink tevékenységéhez. Most, a XX. kongresszus alapvető utmutatásai, pártunk irányt mutatás alapján megfelelő tudományos felkötéssel, állattal problémáink megoldására -- elhatárolással fel kell tárunk népi demokratikus államunk feladatának, feladatának, működésének fő kérdéseit, ki kell dolgoznunk a szocialista törvényesség egész problémáit és törvényességének feltételeit, elhatároltunk kell felkötésünk a jogalkotás, új, szocialista jogrendszerünk kiépítésének, a kodifikációs munkának tudományos kérdéseivel, a szocialista jogalkalmazással, annak tartalmával és technikájával, új állami és jogi törvényeink működésével. Állam- és jogtudományunk működése ez irányú munkáját, s előkészítet, a lett áll számuk jelentős munkáját ezokról a kérdésekről. Remélem, hogy ebben a munkában lakasítai jogászainkat többek között azalmak a népért küzdő, haladói jogászoknak példája is, akiknek emlékezt könyvemben is emlékezt. /Földes László./MTI/

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M É N Y E K

H. 1. kiadás

1956. március 15.

10 óra — perc

Az 1956-évi Kossuth-díjasok

1956. március 15.

I.

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa a tudományok, találmányok, újítások, a termelő munka módszerének alapvető tökéletesítése terén elért eredményeiért

a Kossuth-díj I. fokozatával és a velejáró 50.000 forintos pénzjutalommal tüntette ki:

Fono Albertet, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, gépészmérnököt, nagyjelentőségű találmányaiért, acéliparunk hőenergia-gazdálkodásában elért jelentős eredményeiért.

Rudnyik Istvánt, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, egyetemi tanárt, a nyirokerek élettanának és kortanának kutatásában végzett ^{uttörő} munkásságáért

a Kossuth-díj II. fokozatával és a velejáró 35.000 forintos pénzjutalommal tüntette ki:

Ernst Jenő anatómikust, egyetemi tanárt, /Pécsi Orvostud.Égyetem/ az izomműködés mechanizmusának megismerésében elért kiemelkedő eredményeiért.

Fekete Lajost, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, egyetemi tanárt, /Bötvös Loránd Tudományegyetem/

a hódoltságkorabeli török birodalom gazdaságtörténeti kutatásának megalapozásáért, a török pénzügyi igazgatás különleges írásának a "szijákat"-nak mélyreható elemzéséért. Munkája elősegíti az egykori török birodalom és a hódoltsági területek történelmének alaposabb tanulmányozását.

Gorup Ferenc fokonstruktőrt, /MÁVAG/.

a szivattyúgyártás fejlesztésében elért kiemelkedő eredményeiért, különösen a nagynyomású tizlépcsős bányás és vízműszivattyúk tökéletesítéséért.

/folyt.köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M É N Y E K

H. 2. kiadás

1956. március 15.

10 óra 03 perc

/Az 1956. évi Kossuth-díjasok 1./ folyt./

Jordan Károlyt, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját a valószínűségszámítás, a matematikai statisztika és ezek alkalmazásában elért tudományos eredményeiért.

Mátrai Gyula építészmérnököt, Építésügyi Minisztérium /Ipari- és Mezőgazdasági Építéstervező Vállalat./

a nagyméretű előregyártott vasbeton-elemek alkalmazásán alapuló építéstechnika meghonosításáért, továbbfejlesztéséért.

Mészöly Gyulát, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet igazgatóját,

a "kecskeméti törpe" és a "kecskeméti 42-es" paradicsomfajták kitenyésztéséért, valamint a nyári ültetésű burgonya agrotechnikájának kidolgozásáért.

Szabo Imrét, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, egyetemi tanárt,

"A burzsoá állam- és jogbölcselet Magyarországon" című uttörő jellegű állam- és jogelméleti monográfiájáért.

Tury Pált, az Egyesült Ipari Főtechnológusát

a GK. jelű wolfram anyag kidolgozásáért, valamint a hazai molybdén huzal gyártás megvalósításáért

Vargha Lászlót, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját,

a szénhidrát-, a furán- és a gyógyszerkémia terén elért tudományos eredményeiért, valamint biológiailag hatásos új szénhidrát származékok előállításáért.

Bognár Gézárt, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, a Távközlési Kutató Intézet igazgató helyettesét és

Willoner Geőzert egyetemi docentet, /a díj 20.000 és 15.000 arányban megosztva/

a mikrohullámú sokesetű rádióösszeköttetések elméleti és kísérleti megalapozásáért és a hazai gyártásban való bevezetéséért.

/folyt.köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M É N Y E K

H. 3. kiadás

1956. március 15.

10 óra 06 perc

/Az 1956. évi Kossuth-díjasok 2./

Erdey-Gruz Tibor és

Schay Géza arányosítókémikusokat, egyetemi tanárokat, /a díj egyenlően megosztva/

az "Elektrolitikai fizikai kémia" című tankönyvéért.

Szentmártony Aladát mérnököt, /Villamosipari Központi Kutatólabora-

Ninausz István mérnököt, /

/Villamosgép és Kábelgyár/

Heinrich Kállán mérnököt, /KGM. Tervező Irodái/ a díj 15.000, 10.000, 10.000 arányban megosztva./

az első hazai alumíniumcsőbe húzó kábelgyártó gép megtervezéséért és az alumíniumcsőbe húzott kábel gyártásának bevezetéséért.

A Kossuth-díj III. fokozatival és a velejáró 20.000 forintos pénzdíjtelennel tüntette ki:

Bencez Miklós vájárt /Iszka-szentgyörgyi Bauxitbánya/.

a bauxit a faszatban elért kimagasló termelési eredményeiért.

Csanádi Győzött, a MÁV vezérigazgatóját,

a magyar közlekedéstudomány fejlesztésében elért eredményeiért.

Dabis László egyetemi tanárt, /Budapesti Orvostudományi Egyetem/

a magyar egészségügy fejlesztésében, valamint a közegészség- és a járványügy területén végzett eredményes munkásságáért.

Egerszegi Sándort, a Magyar Tudományos Akadémia Agrókémiai Kutató Intézetének tudományos munkatársát,

a gyenge termőképességű homoktalajok megjavítási módszerének kidolgozásáért.

Gallai Tibort egyetemi tanárt, /Budapesti Műszaki Egyetem/.

a Műszaki Egyetemen végzett kiváló pedagógiai munkásságáért, a szakértőként hallgatók oktatásában és nevelésében elért eredményeiért.

/folyt.köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H. 4. kiadás 1956. március 15. 10 óra 09 perc

/Az 1956. évi Kossuth-díjasok 3./ folyt

Hárrer Antal vasbetonszerelőt, /Közlekedési Építő Vállalat/
kimagasló teljesítményeiért, a munkaverseny szervezésében,
munkatársainak oktatásában kifejtett tevékenységéért.

Horváth László főmérnököt, /Rugyantaárugyár./
új gazdaságos gumiipari technológia kidolgozásáért.

Husztics Lajos vágárt, /Dorogi Szénbányászati Tröszt, Pilisi Bányá-
üzem./
a gyorsvágathajtásban elért nemzetközi viszonylatban is kivá-
ló eredményeiért.

Kardos Tibor, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, egyetemi
tanárt, /Eötvös Lorán Tudományegyetem./
"A magyarországi humanizmus kora" című művéért.

Kazinezi László vágárt, /Nográdi Szénbányászati Tröszt, Kazár./
kiemelkedő termelési eredményeiért, valamint az "egycsillás
mozgalom" kezdeményezéséért.

Kálmán György bányamérnököt, /Tatabányai Szénbányászati Tröszt./
a Tatabányai Szénbányászati Tröszt termelésének irányításában
végzett kiemelkedő munkásságáért, ujtításaiért.

Lipták János főépítésvezetőt, /E.M.31/2 számú vállalat, Tiszapalkonya./
a hazai erőművek építésénél a nagy- előregyártott vasbeton ele-
mek alkalmazásáért, az új építéstechnika elterjesztése érde-
kben végzett munkájáért és eredményes oktató tevékenységéért.

Losonezi Pált, a barcsi "Vörös Csillag" Termelőszövetkezet elnökét,
a barcsi "Vörös Csillag" Termelőszövetkezet kiemelkedően jó
irányításáért, mellyel elérte, hogy a szövetkezet évek óta pél-
damutató gazdálkodást folytat, kitűnő eredményeket ér el a
növénytermelésben és az állattenyésztésben.

Macsali Sándor kőműves brigádvezetőt, /41.sz. Állami Építőipari Váll-
alat./
példamutató brigádvezetői munkásságáért, a gyorsfalazásban, a
belső és külső gépi vakolásban folyó munkaverseny

/folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H. 5. kiadás 1956. március 15. 10 óra 12 perc

/Az 1956. évi Kossuth-díjasok 4./folyt./

kezdeményezéséért, a versenyben elért kimagasló teljesítményei-
ért.

Makoldi Mihályné tanszékvezetőt, /Budapesti Pedagógus Továbbképző
Intézet./

az elsőfokozati oktató-nevelőmunka színvonalának emeléséért,
különösen a tanítók továbbképzése terén végzett munkásságáért.

Pál József szerszámlakatost, /Rákosi Mátyás Vas- és Fémművek./
a légpárnás köszörűgép megvalósításáért.

Páluti Keresztélyt a Balotabozsói Gépállomás igazgatóját,
a gépállomás kiváló vezetéséért, a gépállomás körzetében lévő
termelőszövetkezetek megszilárdításában és a termelőszövetkeze-
ti mozgalom fejlesztésében elért jó eredményeiért.

Rajkai Pált, az Országos Gabona- és Lisztkisérleti Intézet osztály-
vezetőjét

a malomipari technológia és technika fejlesztése terén elért
kiemelkedő eredményeiért, a malomipari töréshengerek helyett
alkalmazott buzamag szeletelő gép megalkotásáért.

Somos András akadémikust, egyetemi tanárt, /Kertészeti és Szőlészeti
Főiskola./

az öntözőes zöldségtermesztés agrotechnikájának kidolgozásáért,
valamint "Zöldségtermesztés" című tan- és kézikönyvéért.

Schmidt Elius Robert osztályvezetőt, /Magyar Állami Földtani Inté-
zet/
eredményes hidrogeológiai és földtani kutatásaiért.

Szakál Pál főmérnököt, /Inotai Alumíniumkohó./
a magyar alumíniumipar műszaki fejlesztése és gazdaságosságá-
nak növelése érdekében kifejtett eredményes munkásságáért.

Tóth Lászlót, a Nagyszentjánosi Állami Gazdaság igazgatóját,
a gazdaság kiemelkedő fejlesztéséért, a növénytermesztésben
és állattenyésztésben elért kiváló eredményeiért.

/folyt. köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M E N Y E K

H. 6. kiadás 1956. március 15. 10 óra 15 perc

/Az 1956. évi Kossuth-díjasok 5./ folyt./

Zorkoczy Béla gépészmérnököt, /Vasipari Kutató Intézet/.

a megsztéstechnika és a hőkezelés tudományos módszerekkel való korszerűsítésért

Zsigmond András főmérnököt, /Élelmiszeripari Minisztérium Cukoripari Igazgatóság/

"Előgyújtó kamra mechanikus rostélyu tüzelőberendezéshez" című találmányáért.

Szigeth László gépészmérnököt, /Vegyiműveket Tervező Vállalat/ és

Gond Ferenc gépészmérnököt /Rákosi Mátyás Vas- és Fémművek./

/A díj egyenlő arányban megosztva./

a vegyipar számára szulfid és nagynyomású tekercselt készülékek, illetve berendezések gyártási technológiájának kidolgozásáért és megvalósításáért.

Tyczynski Zsigmond elektromérnököt, /Műszeripari Kutató Intézet/ és

Boromissza Gyula gépészmérnököt, /Műszeripari Kutató Intézet/.

/A díj 12.000, 8.000 arányban megosztva./

a hazai műszeripar fejlesztésében végzett kiemelkedő munkásságáért, valamint a villamosági műszerek és különböző relék prototípusaik gyártástechnológiai kidolgozásáért.

Zilahi Márton egyetemi tanárt /Budapesti Műszaki Egyetem/ és

Oszvold Loránd tanársegédet /a díj egyenlően megosztva/

korrozio álló, elektromos szigetelő szalag gyártástechnológiájának kidolgozásáért.

II.

A Minisztertanács a művészet és irodalom terén kifejtett munkásságáért

a Kossuth-díj I. fokozatával és a velejáró 50.000 forintos pénzjutalommal tüntette ki:

Darvas József író, írodalmi munkásságáért. /"Egy parasztesz család története", "Vizke-

resztől szilvaszterig", "Törökverő", "Város az ingoványon", /folyt.köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M E N Y E K

H. 7. kiadás 1956. március 15. 10 óra

/Az 1956. évi Kossuth-díjasok 6./ folyt./

a "Szakadék" című film forgatókönyve, stb./

A Kossuth-díj II. fokozatával és a velejáró 35.000 forintos pénzjutalommal tünteti ki

Barta Lajos író, több évtizedes irodalmi munkásságáért

Bulla Elma színművésznőt,

nyújtott darabokban az újtipusu női alakok kiváló megformálásáért.

Domarovsky Endre festőművészt,

a szatmári városi Vasút romlokzatára készült munkás-paraszt szövetségi t ábrázoló monumentális freskojáért.

Gergely Sándor író, "Rögös ut" című regényéért.

Harangozó Gyula vezető koreográfust, szolótáncost,

magyar és külföldi balettek színrehozásáért és kiemelkedő táncos elhatározásaiért.

Hernádi Lajos zongoraművészt, a Zeneművészeti Főiskola tanárát, zongoraművészi tevékenységéért és pedagógiai munkásságáért.

Jankovich Ferenc költőt,

"Szántód partjainál" című verseskötetéért, és újabb költeményeiért.

Losonczy György operanékest,

25 éves operaházi működése alatt nyújtott művészi teljesítményeiért.

Orosz Julia operanékesnőt,

énekesnői pályáján nyújtott művészi teljesítményeiért.

/folyt.köv-/

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M É N Y E K

H 10. kiadás

1956 március 15

14 óra 25 perc

Boloslav
Párt és kormányküldöttség utazott/Bicrut elvtárs temetésére

1956 március 15

Boloslav Bicrut elvtárs, a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottsága első titkárának temetésére utazott a Magyar Dolgozók Pártja és a Magyar Népköztársaság Kormányának küldöttsége. A küldöttség tagjai: Bogdán András elvtárs, az MDP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke, Mokis József elvtárs, az MDP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökének helyettese, Erri Gyula elvtárs, az MDP Központi Vezetőségének titkára, Pongrácz Kálmán elvtárs, az MDP Központi Vezetőségének tagja, Budapest Főváros Tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke, Szántó Zoltán elvtárs, az MDP Központi Vezetőségének tagja, a Magyar Népköztársaság varsói nagykövete./MTI/

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M É N Y E K

H 11. kiadás

1956. március 15.

17 óra 45 perc

Az árvízvédelmi Kormánybizottság jelentése:

1956. március 15.

A február utolsó napjaiban a Dunáról megindult gyors felmelegedés a Duna bécs-pozsonyi szakaszán erőteljes jégzajlást idélt elő. A jégzajlás következtében torlások keletkeztek, először Pozsony alatt, majd Rajánál, Cikol szigetnél, Erceinél, Duna-földvárnál és Fajsz alatt. Az utóbbi kivételével a jégtorlásokot műszaki beavatkozással sikerült megbontani, de a Fajsz alatti torlás, amely mintegy hetven kilométeres, több-kevesbé összefüggő jégmezőre támaszkodik - még ma is áll. A helyzetet súlyosbította, hogy időközben jelentős csapadék hullott a Duna bajor és osztrák vízgyűjtő területén, s ez két egymást követő árhullámot idézett elő. Az árhullámok a magyar szakaszon összegyűltek s így a torlások olyan víztömeget duzzasztottak fel, amelynek levonulása jégmentesen is komoly árvízveszélyt jelentett volna. Az árhullámok és a torlások miatt a vizálás több szakaszon a legrégebb feljegyzésekből ismert vízszintet is jelentősen meghaladta.

A dunaföldvári és fajszai torlódás szilárdsága csak az 1838 évi, Csepel szigetnél keletkezett torlás méreteivel hasonlítható össze. Mint köz tudomásu, az akkori torlás által felduzzasztott jeges árvíz Budapest nagy részét romba döntötte és a Duna-Tisza közén több mint egymillió emberrelis halált okozva, hatalmas pusztítással vonult le a Dráváig.

A vízügyi hatóságok az olvadás megindulásának első híreire megtették az árvízveszély elhárításra szükséges intézkedéseket. Azonnal hozzáfektettek az alacsonyabb töltéseknek szakszerű megerősítéséhez, majd az árvízveszély jelentőségekor mozgósították és a védekezés szolgálatába állították az össze szükséges erőket és anyagokat.

A vízügyi szervek és a tanácsok felhívására a lakosság azonnal bekapcsolódott az árvízvédelmi munkába. Földművelő háziasszonyok és önkéntesekkel szettek a lakosság segítségére honvédség, belügyi szerveink, a pályamunkások, a közlekedés- és az építőipar dolgozói.

A Minisztertanács a pusztító erejű jeges árvíz elhárításához hatalmas méretű anyagi erőt mozgósított és becsitott a védekező szervek rendelkezésére. A védekezésben és a lakosság életének, javának megvédésében résztvevő mintegy 40.000 ember példánélkül álló hősiességű erőfeszítését 2500 tehergépkocsi, több száz földmunka- és kotrógép, továbbá sok más gép segíti. A védekezés új-jel-nappal változatlan erővel folyik.

/folyt. köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M E N Y E K

H 12. kiadás

1956. március 15.

17 óra 10 perc

/Az Árvízvédelmi. . . 1. folyt./

A munkát újjal több mint százszor fűklye és csaknem száz írfűjlesztő gép teszi lehetővé. A gátak erősítésére és megvédésére eddig csaknem 1,5 millió homokszókot, 70.000 tonna követ, több száz köbméter gerendát, pallót és egyéb nagymennyiségű anyagot használtak fel.

A védőkezők hatalmas seregének önfeláldozó - rendkívül mosolyos időjárási viszonyok között végzett - munkája, a Minisztertanács által az Árvízvédelem rendelkezésére bocsátott nagymennyiségű földmunkagépek, szállításuk bevetése és a védőkezők anyagok tömeges felhasználása lehetővé tette, hogy a magyar Duna 420 km hosszú szakaszán 350 kilométeren a jeges Árvíz bűrücsét sikerült megakadályozni és az Árvíz pusztításától nagy területet megmenteni.

/nagy

A védőkezők felvonultott hatalmas erő, az emberfeletti küzdelem, a legújabb alkalmazott gépek és a rengeteg anyag felhasználása ellenére a minden eddigig felülmúló jeges Árvíz a Duna legalsó szakaszán az átázott gátakat több helyen, - balparton Baja alatt és felett, a jobbparton pedig Bogviszló térségében - átszakított.

A gátzakarások következtében három község, valamint tíz község nagyobb fekvő részei, Baja térségében és Mohács szigetén tanyacsoportok kerültek víz alá. Az előmótt terület mintegy 120.000-130.000 kavasztralis polara tiszta.

Mohács területére a védőkezők erősítésének következtében az Árvíz nem tudott bűrücs, Baja és Szekszárd városában pedig csak a mélyfűklye részek kerültek kisebb vízelborítás alá, s a víz továbbterjedését sikerült megakadályozni.

A mentési munkálatokat megnehezítette, hogy a veszélyeztetett területeken a kiürítési rendelkezések a lakosság egy része - különösen Mohács szigeten - nem tett eleget. Ugyanitt a védőkezői munkálatoknál végsőkéig kitartó honvédek egyes csoportjai a jeges Árvíz körülvevő gátzakarásokon rakódtak.

/folyt. köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M E N Y E K

H 13. kiadás

1956. március 15.

17 óra 55 perc

/Az Árvízvédelmi. . . 2. folyt./

A mentési munkálatokra minden műszaki erőt, - rohamcsónakokat, kőöltű járműveket, repülőgépeket, stb. - bevetettek. A honvédségi és a belügyi szerveken kívül szovjet műszaki alakulatok támogatják a mentés nehéz munkáját.

Azokon a helyeken, ahol az Árvíz már levonult és a veszély megszűnt, így Bölcse és Madocsa térségében, továbbá Csepel szigeten és környékén, a közegészségügyi intézkedések megtétele után megkezdődött a lakosság visszaköltöztetése. /MTI/

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M É N Y E K

H 14. kiadás

1956 március 15

15 óra 10 perc

Árvízvédelmi intézkedések - A Minisztertanács 25 millió forint gyorssegélyt szavazott meg az árvízkárosult lakosság támogatására

1956 március 15

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége és a Minisztertanács megvizsgálta az árvízveszéllyel kapcsolatos helyzetet, s tekintettel annak súlyosságára, megbízta Apró Antal és Erdei Ferencet, a Minisztertanács elnökhelyetteseit az árvízvédelmi munka megszervezésének, irányításának a helyszínen való segítéseivel.

A Központi Vezetőség javaslatára a Minisztertanács az árvízvédelemre fordított hatalmas anyagi erőknél felül 25 millió forint gyorssegélyt szavazott meg az árvízkárosult lakosság támogatására. /MTI/

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M É N Y E K

H 15. kiadás

1956. március 15.

11 óra 16 perc

Az argentin követ elutazott Budapestről

1956. március 15.

Emilio de Matteis rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, az Argentin Köztársaság magyarországi követe március 15-én, csütörtökön elutazott Budapestről. A követ búcsúztatására a pályaudvaron megjelent Csatorday Károly, a Külügyminisztérium Protocole Osztályának helyettes vezetője, valamint az argentin követség tagjai Mario A. Pepe ideiglenes ügyvivő vezetésével. /MTI/

V é g e